

OB LETOŠNJEM
PROTITUBERKULOZNEM
TEDNU

O tuberkulozi na Dolenjskem

Organizacija Rdečega križa z vsestransko dejavnostjo zelo uspešno skrbi tudi za tuberkulozne bolnike in njihove družine. Kot množična laična organizacija nenehno sodeluje s protituberkulozno službo, daje materialno in organizacijsko pomoč in skrbi, da imamo vsako leto protituberkulozni teden. Lani smo na pobudo republiškega odbora RK v takem tednu objavili številčne podatke o tuberkulozi na Dolenjskem, pokazali odprta vprašanja in primerjali podatke o odkrivanju novih tuberkuloznih bolnikov pred desetimi leti (1957) in v letu 1967. Letos dodajamo še podatke o odkrivanju novih bolnikov v letu 1968, delno pa tudi že za 1969.

Tabela 1 nam (v nadaljevanju članka) kaže, da pri (Nadaljevanje na 5. str.)

»Uspešnost protituberkulozne službe na območju širše Dolenjske je plod dolgoletnega načrtnega dela in skupnih prizadevanj vseh čimteljev, ki skrbijo za zdravstvo,« trdi primarij dr. Ivan Smrečnik, predstojnik pljučnega oddelka novomeške bolnišnice (Foto: Arhiv Dol. lista)

**VRATA
OKNA
POLKNA
NA
ribnica KREDIT**

ZAVAROVANEC

komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Novo mesto in zavarovancem komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto!

Izvršilna odbora skupščin obveščata zavarovance, da bosta v prihodnjih številkah »Dolenjskega lista« objavljena osnutka statutov skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov.

Statut skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev bo objavljen v prilogi »Dolenjskega lista« 1. oktobra 1970, statut skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov pa prav tako v prilogi 8. oktobra 1970.

Zato vas na ti dve številki »Dolenjskega lista« še posebej opozarjamo!

Izvršilni odbor skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto

Izvršilni odbor skupščine socialnega zavarovanja delavcev Novo mesto

Na slovesnosti v Dolenjskih Toplicah 20. septembra je predsednik občinske skupščine Novo mesto Franci Kuhar predal prapor z domicilnim trakom komandantu I. brigade VDV Mihi Petriču-Stevu (Foto: A. Vitkovič)

„Brigade s hribov so se usule...“

I. brigada VDV, Levstikova brigada in borci Dolenjskih Toplic so skupno proslavili 25. obletnico osvoboditve

V nedeljo zjutraj so spet zavihrale zastave v Dolenjskih Toplicah. Mestna godba iz Metlike je z znanimi partizanskimi koračnicami vabila prebivalce na okrašene ulice, na katerih so se že v gručah zbirali gostje in borci s svetlečimi s odlikovanji na prsih. Napovedanemu srečanju borcev I. brigade VDV, Levstikove brigade in članov ZB Dolenjskih Toplic je botrovalo izredno lepo vreme.

Borci Levstikove brigade so že v jutranjih urah krenili na hrib Rigelj, kjer je bilo slovesno odkritje spominske plošče udarnemu bataljonu Levstikove brigade, ki je bil ustanovljen v Dolenjskih Toplicah. Pred spomenik padlim v Dolenjskih

Toplicah so člani ZB Dolenjske Toplice in borci I. brigade VDV položili vence. Raport komandanta esalo-

na I. brigade VDV Antona Ljubca predsedniku občinske skupščine Novo mesto Franciju Kuharju »Borci so pripravljena je naznanil začetek svečanosti. Slovesen občutek je napolnil srca vseh gostov: od tistih najstarejših, ki so se ob besedah komandanta divizije vojske državne varnosti Bojana

(Nadaljevanje na 18. str.)

PRIPRAVE NA SEJO KONFERENCE ZKJ, POSVEČENO KMETIJSTVU

Predlogi h kmetijski resoluciji ZKJ

Stališča medobčinskih svetov ZK Dolenjske in Spodnjega Posavja, sprejeta na posvetovanju v Kostanjevici v četrtek, 17. septembra

Prejšnji teden so bili v sedmih krajih Slovenije sklicani posveti, na katerih so medobčinski sveti ZK razpravljali o predlogu resolucije za zvezno konferenco o kmetijstvu ter o uresničevanju sklepov druge konference ZKS, posvečeni kmetijstvu. Eden njih je bil tudi v Kostanjevici, kjer so sodelovali predstavniki medobčinskih svetov ZK Dolenjske in Spodnjega Posavja, delegati in gostje za zvezno konferenco ter člani aktiva komunistov, ki se ukvarja z agrarno politiko. Posvetovanja se je udeležil tudi inž. Rado Dvoršak, član CK ZKS.

Po večurni raspravi, ki jo je vodil sekretar medobčinskega sveta ZK Spodnjega Posavja Franč Bukovinsky, so izoblikovali nekaj konkretnih predlogov in pri-pomb. Posebno veliko časa so posvetili poglavju predlo-

V osmih mesecih za leto dni

Samo nekaj dni dela v septembru je bilo dovolj, da je novomeška Industrija motornih vozil izpolnila svoj letošnji uradni načrt o izvozu. Medtem ko so lani v osmih mesecih izvozili za 3.022.014 dolarjev svojih izdelkov, so letos do konca avgusta izvozili že za 8.139.918 dolarjev — izvozni načrt pa je 8.180.000 dolarjev. Novomeška Industrija motornih vozil tako iz dneva v dan presega vse: v avgustu so izvozili za 642.401 dolarjev izdelkov, kajpak vse na zahodno tržišče.

Od letošnjega izvoza naj bi IMV izvozila za 8 milijo-

O NAJNOVEJŠI IZDAJI
CANKARJEVE ZALOŽBE

Trdina in Kobe skupaj v knjigi

Trdinove »Bajke in povesti« z ilustracijami Borisa Kobeta najprej v Novem mestu

Pred enajstim meseci je slikar Kobe razstavil v Dolenjski galeriji ilustracije k Trdinovim »Bajkam in povestim o Gorjancih«. Zda pa so te ilustracije nepogrešljivo dopolnilo v knjigi »Trdinove bajke in povesti o Gorjancih«, ki jo bo te dni poslala na trg Cankarjeva založba v 5.000 izvodih. Uvodni esej o posrečeni harmoniji med Trdinovim pisateljstvom in Kobetovim slikarstvom svetom je napisal umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Ceve.

Založba se je odločila, da bo začela te knjige prodajati v Novem mestu, zadnjem kraju Trdinovega življenja in

(Nadaljevanje na 8. str.)

nov dolarjev na zahodno tržišče — to številko pa je že presegl, ker so na vzhod izvozili vsega za skoraj 30.000 dolarjev izdelkov!

Sicer pa je bilo že tudi vsem v IMV jasno, da bodo letošnji izvozni plan presegl, zato ni nič čudnega, da je generalni direktor Jurij Lavčnik na spomladanskem bograjskem salonu avtomobilov napovedal, da bo IMV izvozila za 10 milijonov dolarjev. Kot je znano, izvaža novomeška tovarna v veliki večini svoje prikolice, s katerimi si je utrdila sloves posebno v Skandinaviji. Ob veliki delovni zmagi pa brčkone v IMV že pripravljajo nove načrte, kupci pa pričakujejo po minijih iz nove montažne dvorane še nove izdelke v skladu s sodelovanjem z angleško firmo BLMC.

J. S.

**NAGRADA
GORJANCEV**

70

za prvenstvo Jugoslavije
27. septembra * ob 13. uri

Več o dirki na 12. str.!

500 let Velikih Lašč

Svečanosti ob 500-letnici Lašč so se začele 19. septembra, trajale pa bodo še ves ta teden. Za otvoritev svečanosti je bilo preteklo soboto predavanje Justine Jagodič o zgodovini Lašč, domačini pa so zaigrali Levstikovega »Juntezaa«.

Ze za to, prvo prireditelj je bilo tolikšno zanimanje, da je bila mala kulturna dvorana nabit polna, mnogi pa sploh niso mogli v dvorano. Če ne bo kakšnih izrednih ovir, nameravajo že prihodnjo nedeljo predavanje in igro ponoviti.

V nedeljo, 20. septembra, je bila v Laščah svečana seja predstavnikov občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik, vseh treh krajevnih skupno-

(Nadaljevanje na 7. str.)

Velike Lašče so v nedeljo slavile 500-letnico. Ob tej priložnosti je predsednik občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik inž. Slavko Korbar odprl razstavo slik in fotografij. (Foto: Franc Modic)

VREME

OD 24. SEPTEMBRA DO
3. OKTOBRA

Okrog 26. in 29. septembra ter 2. oktobra nestalno s padavinami, v ostalem pretežno lepo vreme.

Dr. V. M.

Nekateri sejejo, drugi žanjejo...

VOJNA V JORDANiji — Iz same Jordanije je le malo poročil, pa se ta so precej zmedena. Se manj je slik, kajti tuji dopisniki nimajo možnosti za normalno delo. Ena redkih slik, ki smo jih dobili iz Jordanije je gornji posnetek iraških čet v Jordaniji. Irak ima v tej deželi kakih 12.000 vojakov, za katere se dolgo ni vedelo, kaj bodo počeli v spopadu med jordansko armado in Palestinci. Kaže, da se začnejo ne misliljo vmešati, kajti glavnina iraških čet se umika proti iraški meji, vstran od bojev. Na sliki je iraška kolona na poti proti meji.

Ameriški statistiki so sporočili, da ima 63 milijonov ameriških družin doma 66 milijonov pušk in 24 milijonov revolverjev. To je kakih desetkrat toliko, kot ima podobnega orožja redna ameriška armada... Ze 240 let so britanski mornarji vsak dan dobivali pošten kozarec ruma. Toda od prvega avgusta letos so ta starodavni privilegiji britanskih mornarjev odpravili. Odslej bodo mornarji lahko namesto ruma lahko kupili dnevno tri konzerve piva po močno znižanih cenah. Pravijo, da mornarica njenega veličanstva britanske kraljice ni posebno navdušena nad to novotarijo... Španski dnevnik »ABC« poroča o nedavni obsodbi v Madridu. Sodisce je nekoga Fernandez Garcia obsodilo, da mora v šestih mesecih odpraviti svojo pa-plo »ncprimernih beseda v nasprotnem primeru bo moral v šestih mesecih zapigo ubiti. Kakšne so te »nepri-merne besede« list ni sporočil. Navečih sovjetski dnevnik »Pravda« piše da so v ministrstvu za kmetijsko gradnjo odkrili veliko korrupcijo. Uslužbeni ministrstva so na račun lažnih polnih stroškov opravili o čem 137.000 rubljev (okrog 150 ml. lizonov starih dinarjev). Ko so odkrili prevare, so odstavitli direktorja, toda takot so ga imenovali za namestnika direktorja v istem ministrstvu. Odstavili so tudi nekoga drugega funkcionarja — toda na položaj predsednika sindikata v istem ministrstvu. Kaže, da se v ZSSR nekaterim le spleta naljupati... Predsednik britanske vlade Edward Heath je trmast sames številni prijatelji mu prigovarjajo, naj se vendarle omeni, ker bi mu to koristilo, toda Heath pravi: »Človek, ki se omeni, da bi postal popularen kot predsednik vlade, ne more biti niti dober predsednik vlade niti dober mož«...

Basen o sodelovanju medveda in lisice - Jabolk je preveč, v nekaterih mestih pa so predraga! - Sadjar dobi (spet) najmanj...

V mladosti sem slišal basen o medvedu in lisici, ki sta se domenila, da bo sta skupaj obdelovala njivo. Pridelke si bosta prijateljstvo delila. Lisica je predlagala, da bi eden dobil gornji del, drugi spodnji. Prvo leto se je medved odločil za spodnji del. Prekopal je njivo, lisica pa je posejela pšenico. Ob žetvi je dobil le slamu. Drugo pomlad se je medved odločil za zgornji del pridelka, a lisica je posejela repo. Tisto jesen je bilo konec njunega sodelovanja... Te ga sem se spomnil, to sem pred dnevi v Ljubljani ogledoval cene sadja. Mar je tudi zdaj tako, da

več dobi tisti, ki vložil manj truda? V prodajalnah Sadja zelenjave v Ljubljani prodajajo jabolka sorte jonatan po 3,40 din kilogram. Zraven cene še piše, da je sadje drugovrstno. Prav v tistih dneh pa je kmetijski kombinat Gornja Radgona ponujal na razstavišču Vesele jeseni v Mariboru prvovrstna jabolka jonatan in zlati ter rdeči delišes po 1,20 din kilogram, če jih naročijo za ožimnico. Ima jih namreč toliko, da jih ne more prodajati le po kilogramih na živilskih trgih. Trgovci pa jih ne marajo odkupiti čes da je jabolk preveč. Naročnikom v Mariboru jih dostavi celo na dom brez plačila prevoza. Podobno ponuja jabolka in hruške v Mariboru tudi agrokombinat Lenart v Slovenskih goricah. To p ništa osamljena primera. Veliko sadja ali premože kupcev imajo tudi druge kmetijske organizacije.

- Lepa jabolka iz do-bro negovanih sadov-■ njakov ponujajo po 1,29■ din S tem izkupičkom■ je treba pokriti vse■ stroške. Tudi deset ali■ večkratno škropljenje,■ obiranje in sortiranje.■ Trgovci pa dobijo sko-■ raj dvakrat toliko, ko■ odštetjejo nakupno ce-■ no!
- Jabolka manjvrednih sort, čeprav so še vedno v sadnem izboru Slovenije, ponuja agrokombinat Lenart po 80 par do en dinar — prvovrstna, drugovrstna pa celo od 60 par naprej. Nekateri trgovci takih cenenih jabolk sploh nočejo prodajati.
- Ali je prodaja jabolk res dvakrat dražja kot pridelovanje ali si sadjarji in trgovci delijo dohodke tako kot med ved in lisica?

tedenski zunanje-politični pregled

Požar, ki je toliko časa tlel pod videzom začasnih sporazumov in obljub, je končno izbruhnil: v Jordaniji se bije krvava vojna med palestinskiimi komandosi in Jordansko armado. Začelo se je, ko je kralj Husein prejšnji teden imenoval vojaško vlado in ji naročil, naj uvede red in mir v državi. Vlada se je te naloge lotila tako, da je takoj začela splašen napad na Palestince. Verjetno je jordanski režim računal, da bo s Palestinci hitro opravil in da to ne bo pripeljalo do medarabskih in mednarodnih posledic. Tako bi tudi bilo, če bi uspelo Palestince streliti v dveh ali treh dneh. Toda njihov odpor je močnejši, kot je marsikdo računal in obračun se je močno zavlekel.

V tem trenutku še ne moremo govoriti o končnem izidu, kajti položaj se spreminja od ure do ure, pa tudi poročila, ki prihajajo iz Amana, se močno razlikujejo. Dejstvo pa je, da jordanska armada ni dosegla hitre zmage, kar je prisililo druge arabske države in nekatere nearabske sile in posredujejo glede ravnanja ZDA in Izraela. ZDA imajo že pripravljene letalske in pomorske sile za takojšnjo intervencijo, če bodo ocenile, da je potrebna. Potrebna pa bo — z njihovega stališča seveda — če bi postal režim kralja Huseina ogrožen in bi se zmaga začela nagibati na stran Palestincev. Izraeli zaenkrat zavzema nevarno stališče, toda tudi njegove vojaške sile so pripravljene vmešati se in to v primeru, če se bosta Sirija in Irak odločila za vojaško podporo Palestincem.

Krvavi obračun v Jordaniji tako vsako uro bolj grozi, da se ha sprevrže v široši mednarodni konflikt in dokončno pokopal že tak skromne upe, da bi bil na Srednjem vzhodu končno dosežen trajnejši mir. In še neka: tudi če bosta Jordanija in palestinsko gibanje v naslednjih urah ali dneh sprejela pozive predsednika Naserja in drugih, naj ustavita boje, očitno ne bo zmagovalca. Hiter obračun s Palestinci se ni posrečil, to pa

Državlanska vojna

Pomeni, da bo stalna napetost med Palestinci in Jordanijo ostala in da so tudi v prihodnje verjetni podobni izbruhi.

Predsednik ZDA Richard Nixon se odpravlja na turnejo po Evropi. Konec meseca bo obiskal Italijo, Španijo, Veliko Britanijo, Irsko in Jugoslavijo. Za Nixonov prihod je več vzrokov. Ameriški predsednik želi v Beogradu izvedeti več o rezultatih konferenc v Lusaki in splešnem razpoloženju neuvrščenih; ki predstavljajo v mednarodnem življenju močno in številno gibanje. Predsednik Nixon želi z obiskom v nekaterih evropskih državah poudariti zanimanje ZDA za Evropo in zlasti za Sredozemlje, kjer sta — kot je znano — vojaško prisotni obe velisili — ZDA in ZSSR. Razen tega se bo z evropskimi voditelji pogovarjal tudi o razvoju odnosa med Zahodno Nemčijo in socialističnimi državami, kajti Američane močno zanima ali je težaja za zblizevanje med Zahodom in Zahodom v Evropi prisotna v vseh evropskih državah ali pa imajo pri tem Nemci in Rusi še kake posebne račune. Kaj se tiče obiska v Jugoslaviji se bo seveda posebej pogovarjal tudi o gospodarskem in drugem sodelovanju, ki je med ZDA in Jugoslavijo precej razvito. Če vnaprej lahko rečemo, da bo to izrazilo deloven obisk pri katerem bo šlo predvsem za izmenjavo informacij, kajti stališča obeh strani do posameznih mednarodnih vprašanj so itak dobro znana in velikokrat močno različna.

IZREKI

Današnji kritiki morajo gledati današnji čas na današnji način. Ostarelih ne spoštujemo zaradi njihove preteklosti, temveč zaradi naše bodočnosti. Človek, ki dobro misli o ljudeh, je tudi sam dober. Bajka in krivica imata skupen rojstni dan. HENRIK ZBIL

tedenski notranje-politični pregled - tedenski notranje-politični pregled

PREVELIK UVOZ — V prvih le osmih mesecih se je industrijska proizvodnja v naši državi povečala v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 8,5 odstotka. Manj ugodni pa so podatki o izvozu in uvozu blaga. V mesecu avgustu smo izvozili blaga za 1407 milijonov dinarjev, kar pa je 11 odstotkov manj kot v lanskem avgustu. Pač pa še naprej narašča uvoz, ki je bil v prvih osmih mesecih za 27 odstotkov večji kot v istem lanskem obdobju. Spričo tega se je povečal primanjkljaj v plačilni bilanci na 9343 milijonov dinarjev, kar je 51 odstotkov več kot v osmih lanskim mesecih. To je največji povojni trgovinski primanjkljaj. Najgostavije. Naše gospodarstvo se si oči naglo modernizira, nezaposelnih pa je manj kot prejšnja leta, hkrati pa se še vedno nadaljuje medsebojna zadolženost podjetij in naraščajo cene. V juliju se je re-niert podražil za 20 odstotkov, be-tarsko železo za 24 odstotkov, spe-čo velike kupne moči prebivalstva pa zmanjkuje v prodaji še razno drugo blago, tako da je pričakovati še nekatere podražitve.

RAZSTAVA »CVET IN SADA« — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v petek odprli razstavo »Cvet in sada«. Na njej razstavlja 26 podjetij, ki se ukvarjajo s pridelovanjem cvetja, semen, sadja zelenjave in orodja. Sodelujejo tudi pridelovalci cvetja iz Madžarske, Čehoslovaške, Bolgarije in Ni-zozemske. V ponedeljek so v okvi-

GRADNJA CESTE VRHNI-KA-POSTOJNA — Odsek hitre ce-ste Vrhnika—Postojna dolg 32 km, gradijo v vsej njegovi dolžini. Od kopti bo treba nič manj kot 3,2 milijona kubikov zemlje. Hkrati so že začeli betonirati opornike za ve-liki objekt pri Uncu ter se lotili pripravljavnih del za gradnjo 600 m-dolgega viadukta pri »ravbarko-mandla«.

LETALISCE NA SLOVEN-SKI OBALI — V razpravi je pred-loženo, da bi zgradili veliko moderno letališče, deloma na območju kopr-ske deloma na območju sezanske občine ki naj bi služilo naraščajo-čemu prometu na slovenski obali. Letališče bi spadalo v A kategorijo. Investitor pa bi bilo letališče Brnik. Rečunajo, da bi letališče lahko zgradili že leta 1973, če bodo pravočasno pripravljene projekti in seveda denar.

TEŽAVE Z VINOM — Raču-najo da bo letošnja trgategv dalja v naši državi kakih 130.000 vago-nov grozdiča in 15.000 vagonov vina. Naše, ki se izvele, kot imajo, toda v kleteh je še 90 t. in 13.000 vagonov neprodane-ga vina. Izvoz vina se je zmanjšal za 40 odstotkov. Hkrati pristnim vinom močno konkurirajo umetna vina. Vinogradniki si torej še ved-no bolj goje glave, kam s trdo pridob-lijenim pridelkom.

PRVI NASI UČITELJI V NEMCIJI — Uprava za delovno s-lo državne sekretariata za zuns-nyje zadeve bo kmalu poslala v ZR Nemčijo prve jugoslovanske učitelje ki bodo otroke naših ro-jakov učili materinega jezika. Dol-go predelgo je trajalo, če spno tu napravili prvi korak. Res šele prvi, kajti žal med dvajsetim učitelji, ki prvi odhajajo na to delo, še ni nobenega Slovenca.

Večja proizvodnja in primanjkljaj

ru se razstave odpril tudi tridnevno razstavo gob.

KORUZE NE BO MALO — Pōrtu so kmetijski strokovnjaki p.ecvidovali da bo letošnji pridelok koruze prav tako pičel kot letni-ske pšenice. Toda koruza se je na vo-vodinskih poljih zadnje tedne znatne popravila. Tako računajo, da bomo v naši državi letos pridelali kakih 7.390.000 ton koruze, kar bi bilo le 5,5 odstotka manj kakor lani, ko smo imeli rekordno letino 7,7 milijona ton. Hektarski donos cenijo v povprečju 31,3 met stora na ha (lani 32,6). V Sloveniji raču-namo z enakim pridelkom koruze: kot lani, kar pomeni kakih 161.000 ton s povprečnim hektarskim do-nosom 35 stotov.

FRANCE BEVK UMRL — Točec na svoj 80. rojstni dan je v četrtak umrl v Ljubljani eden naj-plodnejših slovenskih pisateljev in znan borec proti fašizmu. France Bevk Rodil se je v Zakobjel pri Cerinjem na Primorskem. Izdal je 161 del. Pokojnika so z velikimi častmi pokopali v nedeljo v Solka-ncu pri Novi Gorici.

STOLETNICE TEOROV — Minulo nedeljo so v več krajih slo-venije praznovali 100-letnico tabo-rov, ki so imeli veliko vlogo pri na-rodnostnem prebujanju Slovencev. Taar so v Slovenski Istri proslavi-li 100-letnico tabora v Kubedu; te

STILLES K SLOVENIJALESU

Dogovor ob obisku predsednika republiške gospodarske zbornice Leopolda Kreseta v Sevnici

Se ta mesec se bodo sestali predstavniki sevniškega podjetja Stilles (nekdanje Mizarske zadruga) in ljubljanskega podjetja Slovenija-les, da bi odstranili zadnje ovire in čimprej poiskali pot do integracije.

Tak je bil sklep posebnega sestanka prejšnjega teden, katerega so se razen zastopnikov obeh strani udeležili tudi

predstavniki celjske Kreditne banke, republiškega sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij, razen njih pa se predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Kreseta.

Ze dalj časa so znani načrti o skupnem investiranju, s pomočjo katerega bi v Sevnici nastala moderna tovarna za izdelovanje stilnega pohištva, pri katerem imajo sevniški mizarji sloves in dolgoletne izkušnje. Gradnja bi veljala 17 milijonov novih dinarjev; večji del denarja bo porabljen za nakup moderne opreme.

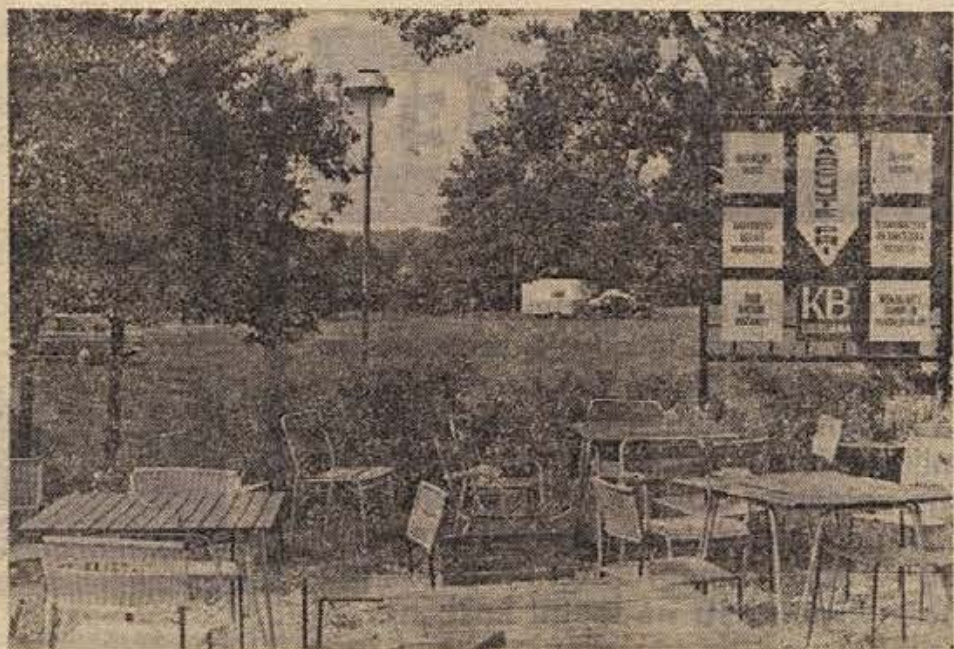
Stilles sam tako velikih naložb ne bi zmogel, saj se po podatkih iz letošnjega leta skladi ne večajo.

Seveda sama pripojitev še ne bo pomenila vsega: treba bo izboljšati organizacijo dela, povečati delovno storilnost, opustiti obrtniško mišlost, izboljšati prodajno službo in drugo.

M. L.

Pomoč prizadetim zaradi toče

Svet za finance pri občinski skupščini Novo mesto je na seji 22. septembra obravnaval tudi škodo, ki jo je kmetom prizadejala letos večkratna toča. Komisija, ki so popisovale škodo na terenu, so ugotovile, da je toča ponekod uničila celoten pridelek. Na seji so sklenili, da bodo iz obvezne rezerve občinskega proračuna namestili 4,5 milijona starih dinarjev za povrnitev škode kmetom ter 1,5 milijona starih dinarjev za pospeševanje kmetijstva, ki naj bi iz svojih sredstev dodal še toliko. S tem denarjem naj bi sklad za pospeševanje kmetijstva regresiral umetna gnojila za prizadete kmete.

Turistične sezone je tudi v Beli krajini konec. Viniško kopališče in kamp ob njem samevata: samo reklama vabi, naj varčujejo pri KB. Brčkone ima prav, saj za turistični razvoj ob Kolpi in sploh v Beli krajini tisti, ki imajo denar, niso preveč navdušeni. Z lastnim denarjem, se pravi z namenskimi varčevanjem, bo šlo kajpak bolj počasi...

(Foto: M. Jakopc)

Predlogi h kmetijski resoluciji ZKJ

(Nadaljevanje s I. str.)

mi proizvedli. Ugotavljali so, da v resoluciji ni dovolj jasno povedano, kako zagotoviti denar in blagovne rezerve, ki so osnova za stabilizacijo. Menili so, da je treba še vnaprej s planom in navedenimi izračuni predvideti rezervno, sicer se lahko zgodi, da resolucije ne bi bilo mogoče uresničevati, ker bi bila preveč odvisna od naključja.

Udeleženci razprave v Kostanjevici so predlagali, da je treba v resoluciji natančneje opredeliti in pojasniti vlogo načrtovanja v kmetijstvu. Dogajajo se primeri, da proizvajalci načrtujejo vsake zase enake vrste proizvodnje, izigravajo samoupravno dogajanje, kar vse skupaj vodi v velike težave. Glede zemljiškega maksimuma so predlagali, naj tu-

di zvezna resolucija v kmetijstvu vsebuje enako stališče, kot je bilo sprejeto na republiški konferenci ZKS. Tam sprejeto stališče namreč predvideva večje prilaganje konkretnim razmeram v posameznih, predvsem v hribovskih predelih, kar je tudi za celotno Jugoslavijo bolj sprejemljivo.

Mednarodno posvetovanje o gojenju gozdov

Od 1. do 7. oktobra letos bo v Ljubljani večje mednarodno posvetovanje o gojenju gozdov. Prireja ga gozdarski oddelek biotehniške fakultete skupaj s sekcijo za gojenje gozdov mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij. Posvetovanje bo trajalo sedem dni, od tega bodo štiri namenjani terenskim ogledom po Sloveniji. Zadnji dan bo sklepno posvetovanje na Bledu pod naslovom »Naloge znanstvenoraziskovalnega dela v goških gozdovih«. Sodelovalo bo 88 gozdarskih strokovnjakov iz 22 dežel Evrope, Azije in Amerike. V tem času bo umetniški paviljon v Slovenji Gradcu pridelil izvirno rastavo lesoreza v Sloveniji kot znak posebne pozornosti zanimivemu posvetu.

J. SPLIČAL

KOČEVJE-BROD V PETLETNEM PROGRAMU

Najprej načrt, nato cesta

Medrepubliška komisija bo določila, kakšna bo posodobljena cesta Kočevje-Delnice

Prebivalci kočevske občine, posebno ob cesti Kočevje-Brod na Kolpi, želijo zvedeti čimveč novic v zvezi s pripravami na posodobljenje te ceste. Pri tajniku občinske skupščine Dragu Aupiču smo zvedeli naslednje:

Préd kratkim so predstavniki kočevske občine obiskali cestni sklad SR Slovenije, kjer so zvedeli, da se bo v kratkem sestala posebna medrepubliška komisija, v kateri so predstavniki slovenskega in hrvatskega cestnega sklada. Ta komisija bo določila profile (širino debelino asfalta itd.) ceste. Na osnovi mnenja in predlogov komisije bodo nato izdelani podrobni načrti za posodobljenje ceste.

Dana je tudi že vloga Kreditni banke in hranilnici za najetje premostitvenega po-

sojemne republike same. Znano je, da je v Sloveniji sprejeto mnenje, po katerem pokojninskega zavarovanja ne bi vzdrževali kmetje sami, temveč bi del denarja za te potrebe prispevala tudi družba.

Na posvetovanju so ugotovili, da je treba pazljivo preučiti davčno politiko in jo bolj povezati s problemi manj razvitih. Dodali so še, da je treba vnovič preučiti tudi naš carinski sistem, ki še vedno ne spodbuja dovolj modernizacije kmetijstva in se pripomba: ne bi bilo odveč natančneje določiti in bolj spoštovati »pravila igre« pri izvajanju resolucije, ker se lahko zgodi, da bo sicer dobra resolucija sprejeta, potem pa bo pri praktičnem ravnanju delal vsakdo po svoje in jo po svoje razumel.

V drugi točki so obravnavali akcijski program za uresničevanje resolucije Zveze komunistov Slovenije. Menili so, da je treba z izvajanjem bolj poglobiti, ker čas beži. Ob tem so pozivali, da je potrebna trezna presoja, katere naloge so bolj kratkoročnega značaja in kaj je mogoče uresničiti le v daljšem obdobju.

M. L.

Kmetijski nasveti

Kako do čredinske paše?

Ce znamo prav ravnati z njo, je paša najcenejša in najboljši način izkoriščanja travnatnega sveta. To vé že vse več kmetov, ki uvajajo tako imenovano pašno-kosno gospodarjenje, v katerem si v določenem zaporedju sledita pošnja in paša. To zgosti rušo, pospeši rast nizkih trav in detelj, odpravi plevel, daje zdravje živini, poveča pridelek hranilnih snovi, vse to predvsem zato, ker travo žival popase ali kosa pokosi v času med bitenjem in litanjem, ko je kmeta najbolj bogata s hranilnimi snovmi.

Ugotovljeno je, da je najbolje, če ena košnja sledi dvema pašama. To lahko dosežemo, če uredinski pašnik razdelimo na dovolj veliko število čredink, ker le tako lahko žival dobro in naglo popasejo travo in se zatem preselijo v drug ograjen prostor, v drugo čredinko. Da površino še bolj zmanjšamo, lahko čredinke sproti pregrajujemo v električnim pastirjem.

Električni pastir je pravzaprav šele omogočil splošno pašno-kosnega načina. Postal je nepogrešljiv za mnoge kmetije in malo je stvari, ki bi jih rejci tako pohvalili. Pri nas jih izdelujeta tovarna ISKRA in zasebnik Kajzer iz Mozirja. Električni pastir omogoča, da dajemo živalim tisto, kar je najbolje — tri do pet tednov stano rastje, saj lahko le električni pastir omogoča, da velikost čredink sproti prilagajamo rastnim razmeram. Čredinke morajo biti jeseni ali poleti večje kot spomladi, ko je rast hitrejša.

Če rušilno prilagajamo posameznim čredinkam, kosimo pašnike postopoma, kos za kosom. To nam omogoča, da lažnje ujemamo pravo vreme. Sicer pa bolj kot sušenje priporočamo siliranje, ki daje najcenejšo in najbolj užiten krmno obroko, seveda če je silaža pravilno pripravljena.

Ce rušilno dobro gnojimo (to pa moramo), jo živina lahko popase štirikrat, pokosimo pa jo dvakrat. Gnojenje in paša tako povečata pridelek hranilnih snovi, da ne bomo prav nič pretiravali, če trdimo, da je v taki rabi travnjaka ključ do žilnoredčevega uspeha.

inž. M. L.

NOVO V ZADNJIH DNEH

V novomeški občini je občinska skupščina že določila, da bodo 1. oktobra vinogradniki lahko začeli obirati nekatere sorte grozdja. Polharji so že v gozdovih, prav tako bo kmalu dozorel kostanj: priložnosti za številne prijetne izlete je torej več kot dovolj. Liscina pobuda, naj bi Tončkov dom pripravil nekaj kostanjevih večerov, bi torej lahko našla veliko posnemalcev, posebno zato, ker je turistična sezona pri koncu, z dobro organizacijo pa bi gostinci lahko pripravili precej zanimivih prireditev in zraven tudi nekaj zasluzili.

Sobota in nedelja hosta prav gotovo najboljše turistične dneve za novomeško območje. Toliko turistov, kot jih bo na dirki NAGRADA GORJANCEV 70, v kateri se bodo pomerili najboljši jugoslovanski avtomobilisti, gotovo že zlepa ni bilo v Novem mestu in njegovi okolici. To je zato lepa priložnost za utrditev turistične veljave in znane dolenske gostoljubnosti, obenem pa možnost za velik sportni uspeh. Da bi le bilo tudi vreme naklonjeno.

Dolenjci na slovenskem vrhu

Industrija motornih vozil med prvimi slovenskimi izvozniki — Na vrhu v svojih panogah tudi Krka in Novolet — Vse večji izvoz

Sest industrijskih panog tvori večino slovenskega izvoza: kovinska, lesna, tekstilna, elektro in usnjarska industrija ter industrija barvaste metalurgije so ustvarile v prvi polovici leta več kot 107 milijonov izvoza, kar je 72,5 odstotka vsega slovenskega izvoza. Industrijski izvoz je narasel za 18,7 odstotka, izvoz kmetijstva pa je padel za 18,7 odstotka.

Dolensko gospodarstvo se v izvozni dirki odlično uveljavlja, saj so številna indu-

strijska podjetja na prvih mestih v svojih panogah. IMV pa s kranjsko Iskro in Tovarno glinice in aluminija v Kidričevem celo enakovredno bori za drugo mesto med slovenskimi izvozniki. Ob polletju je namreč Tomos s 6,7 milijona dolarjev izvoza prvi, Iskra in Kidričevo sta izvozila za 6,6 milijona dolarjev izdelkov, IMV pa za 6,5 milijona.

V kovinski industriji je tako na prvem mestu Tomos, na drugem IMV, vlenjoko Gorenje (na tretjem mestu) pa je izvozilo za 2,7 milijona dolarjev. V barvasti metalurgiji je najuspešnejši izvoznik Tovarna glinice in aluminija iz Kidričevega.

V lesni industriji je na prvem mestu Novolet, ki je v šestih mesecih izvozil za 1,3 milijona dolarjev. Med tekstilci se je od Dolencev najbolje odrezala sevniška Lisca, ki je s 805.000 dolarjev izvoza na šestem mestu v svoji panogi. Pri usnjariji največ izvažata kranjska Planika, v kemični industriji pa je na prvem mestu izvoznikovoletsko Krka z 2,9 milijona dolarjev.

Ravenska železarna je najuspešnejša v izvozu črne metalurgije, papirnica Vevče pa v papirni industriji, kjer je krški Djuro Salaj z 929.000 dolarji drugi. Zanimivo pa je, da je IMV izvozila več kot črna metalurgija, več kot

Industrijska podjetja novomeške občine se s svojo kvaliteto vse bolj uveljavljajo tudi na tujem tržišču, kamor prodajo za meseca v mesec več svojih izdelkov. Zanimivo in razveseljivo obenem je dejstvo, da veliko večino izvozi na konvertibilno področje.

Tako so v avgustu izvozili za 1.373.365 dolarjev izdelkov, od tega za 1.136.108 na zahodni trg. IMV je izvozila za 642.401 dolar, Keka za 367.769 in Novolet za 259.050 dolarjev.

V osmih mesecih so industrijska podjetja izvozila za 14.328.954 dolarjev ali za 78 odstotkov več kot lani v tem času: letošnji izvozi načrt za industrijsko novomeško občino je 18.755.257 dolarjev. Mimo IMV, ki je z več kot 8 milijoni dolarjev izpolnil uradni plan, je med največjimi izvozniki Krka, ki je v osmih mesecih izvozila za 3.403.610 dolarjev. Tema sledi Novolet z 1.868.111 dolarji izvoza, na naslednjih mestih pa sta Novolet s 513.696 dolarji in Ledob z 259.234 dolarji. Prav vsa industrijska podjetja novomeške občine, ki svoje izdelke tudi izvažajo, so do septembra letos izvozila več kot lani v enakem času. Največ so izvozili v IMV — za 169 odstotkov oziroma za 5 milijonov dolarjev, najmanj pa v Krki — za 7 odstotkov, kar predstavlja dobrih 250.000 dolarjev. Druga podjetja so izvoz povečala za 31 do 55 odstotkov, v vrednosti pa od 15 do 450 tisoč dolarjev.

21.227

Knjiga o kmetijstvu

Te dni bo izšla knjiga o problemih in možnostih našega kmetijstva, ki bo na 250 straneh v strnjeni obliki vsebovala celotno dosedanje gradivo, ki je nastalo ob pripravah na sejo republiške konference Zveze komunistov Slovenije, ki je junija obravnavala kmetijstvo in kmetijsko politiko. Cena bo vsam dostopna, saj bo veljala le 7 dinarjev.

Sejmišča

Pujski malo dražji

Na sejmišču v Novem mestu so v ponedeljek, 21. septembra, pripeljali 555 pujskov, prodali pa so jih 494. Kipecev je bilo več, zato so tudi cene poskočile. Manjši pujski so veljali 150 do 200 din, večji pa 210 do 445 din.

Pri brežiških sejmarjih

V soboto, 19. septembra, je bilo na brežiškem sejmu naprodaj 698 pujskov, kupili pa so jih 526. Za mlajše pujske so zahtevali 10 do 11 din za kilogram, večji pa so šli v denar po 7 din kilogram.

BEVKOVII 80 LET

»Redke so obletnice, ob katerih bi se primorskemu človeku tako prizrčno toplo in domače odprlo srce, se napolnilo z radostjo in veseljem. Zakaj pri Bevku ne gre več le za znanega pisatelja, plodovitega pripovednika, ne gre le za glasnika težnj in pričakovani primorskega človeka med obema vojnama, človeka, ki je z nami skupaj nosil vso težo petindvajsetletnega suženjstva, ki je v obilni meri okusil — kakor mnogi drugi Primorci, njegovi sorojaki — težo črne pesti na lastni koži; ne, pri Bevku gre že za simbol, gre za utelešenje vsega tega in še marsičesa drugega.«

Z gornjimi besedami so se PRIMORSKE NOVICE 11. septembra 1970 spomnile svojega velikega in znamenitega rojaka ob njegovi 80-letnici. Zapisal jih je Marijan Breclj iz novogoriške študijske knjižnice, ki je hkrati za posebno stran v PRIMORSKIH NOVICAH izbral več tekstov in fotografij zdaj že pokojnega pisatelja, ki je umrl v Ljubljani 17. septembra 1970. Žal se niso uresničile iskrene želje pisca tega sestavka, ko je pisatelju iz Zakojce toplo zaželel: »Tovariš Bevk, ostanite še, še med nami!«

France Bevk pa bo ostal med nami in živel s svojimi povestmi, z zgodbami in s celotnim literarnim delom med ljudstvom in mladim rododom, kateremu je izpel svoje dobro srce. Kot smo ga brali zdaj že odrasli, tako ga bodo še desetletja prebirali otroci, saj je največ ustvarjal prav zanje in tudi zanj je veljalo življenjsko načelo, da je za otroka najboljše komaj dovolj dobro.

Slovensko ljudstvo se klanja spominu velikega sinu primorske zemlje, borca za svobodo našega ljudstva in iskrenega ljudskega umetnika. S svojimi deli bo živel vedno med nami.

Bevk se je zapisal v slovensko zgodovino, kulturno in politično, Bevk si je z muko, z lastno krvjo in — želji, s trdim delom, a še tršim bojem prbril mesto, o katerem v svoji zorni mladosti niti sanjati ni mogel. Prešel je vse stopnje, prehodil vse poti, prenesel vsa bremena, od bajtarskega sina in trgovskega vajenca do člana najvišje znanstvene ustanove, ki jo ima kak narod: akademije znanosti in umetnosti.

Bevk ni pisal učenih razprav, Bevk tudi v svojem opustu večkrat ne preseneča z ostrino misli ali globino razmišljanja, čeprav mu tudi oboje ni docela tuje, vendar Bevk ima eno lastnost, ki ni dana vsakemu pisatelju: da jemlje iz sebe to, kar je značilno za njegovo ljudstvo, in da to ljudstvu vrača, daje, kakor bi mu vračal, in to v

taki meri in obliki, da more tudi preprost človek široko zajemati. Bevk je v svojem življenju v bistvu ostal otrok, nepokvarjen otrok; zato se

Partizanska podoba Franceta Bevka. Ob njem dr. Vilfan

ni najbrž nobeden od mladinskih pisateljev, rojenih ob koncu prejšnjega stoletja, tako priljubljen naši mladini. Če se pesnik mora roditi, potem se mora roditi tudi mladinski pisatelj. In tak rojen mladinski pisatelj je bil on. Njega so otroci najprej vedno radi brali, zadnja desetletja pa tudi tako navdušeno poslušali, ko je sam svoje zgodbe bral ali pripovedoval po šolah.

Bevk je napisal mnogo knjig, napisal je največje število knjig, ki ga je do danes pri Slovencih napisal kak pisatelj. To sprčuje nedvomno za velik pisateljski dah, sprčuje pa tudi dokument garaškega dela, kakršnega si le redko kdo med nami more predstavljati. Kaj pomeni ure in dneve in leta in desetletja presede pri mizi in pisati, pisati... In to pogostoma v neurejenih razmerah (zakaj naši pisatelji niso kot kaki angleški ali francoski romanopisci, ki se odmaknejo od sveta in se zatopijo v svoje delo, prosti vseh materialnih skrbi), pod hudim političnim pritiskom, v razmerah, v ka-

terih bi morda najboljši med nami zmogli brati časnik ali še tega ne.

O njegovem delu pričajo knjige, ki so nastale v zapornih, v kontinacijah, knjige v hišnem priporu, v partizanih. Ni vsako Bevkovo delo umetnina, nekaj pa jih je takih, ki so umetnine in bodo hranile svojo vrednost in svoj sijaj več kot v pozne rodove. Ohranile bodo vso lepoto in živost vse dotlej, dokler se bodo slovenski rodovi na zahodu meji in v zamejstvu spominjali težkih dni in vseh obdobjih njihove zgodovine, ki so jih njihovi očetje preživeli.

Bevk se je v svojih delih velikokrat zazrl tudi v preteklost. Vedel je, da lahko narod črpa moči in zavest le iz preteklosti, da lahko v sodobnosti ustvarja, dela in se bori. Vsi njegovi zgodovinski teksti so se rotili iz te potrebe in želje in tudi opravili svoje poslanstvo. In kadar je bilo treba, se je Bevk boril tudi drugače, ne le s peresom: s puško in političnim ali z diplomatskim delom. In tudi takrat je ostal zvest svojim nazorom. Bil je mož, bil je pisatelj, bil je človek. In kot človek je znal biti mehak in dober kot kruh; pa vendar vemo, da jih ni prav veliko takih. Zato je ta človeška in človečanska poteza v Bevku toliko bolj simpatična.

Bevka nam je dala Tolminska, točneje Cerkljanska. Zato se je tej ožji domovini oddolžil s predragimi teksti, kjer so ljudje vedno znali ljubiti zemljo, ki so jo stokrat odplačali s krvjo.

In kdor mu je lahko doigla leta bližju, kdor je mogel opazovati njegovo vsakdanje življenje, ta bo moral vsemu temu pritrditi, da, lahko bo rekel, da je imel v življenju srečo poznati človeka, moža, pisatelja, Primorca, borca kakršnih res ne srečamo na vsakem koraku. In takemu

človeku je težko nekaj voščiti: dvakrat težko, ker se zavedaš, da si že davno postal njegov velik dolžnik. In kakor je Zupančič napisal o Vorancu, ki je bil bolan, da se smedvedu ne spodobi biti bolana, tako mu tudi mi v teh zadnjih dneh pred osemdesetletnico, ko ga je resnejša bolezen prvič vrgla

v posteljo, kličemo: Ne spodobi se medvedu iz Zakojce, da bi bil bolan! Izmazati se mora, kakor se je že nešteto tkrat v življenju. In tako naj bo naše voščilo zelo preprosto, pa naj kljub temu vse pove:

Tovariš Bevk, ostanite še, še med nami!

Knjige Franceta Bevka so prevedene v mnoge tuje jezike: berejo ga lahko vsaj v hrvaškem, makedonskem, srbskem, angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, esperantskem, francoskem, italijanskem, japonskem, kitajskem, litavskem madžarskem, poljskem, romunskem, ruskem slovaškem, šiptarskem, tadžiškem in turškem jeziku. Na sliki: ovitek japonske izdaje »Gri-varjevih otrok«

Prišlo je leto tisoč tri sto devetinsdeseto. Kuga je bila zapustila deželo in se pomaknila na sever in na zahod Evrope. Furlanija je bila skoraj prazna, po vseh tolminskih vaseh je manjkalo nad polovico ljudi. Ostali so tisti, ki so srečno prestali bolezen in drugi, ki so bežali v gore, v soteske in v mrazu in pomanjkanju počakali pomlad in novega poletja. Rešili so si golo življenje.

Pod Kozlovim robom, v senci štirih lip, kjer so včasih sodili, je bila zdaj na patriarhov ukaz veselica. Prišli so ljudje z vseh pobočij in grap, zakaj razglašeno je bilo, da bo dobil vsak samec ženo in vsako dekle moža in od patriarhov dukatov v dar. Pri cerkvi svetega Urha se je nabrala taka množica, da so se vsi čudili: toliko ljudi je še na svetu! To jim je vlivalo vere in poguma, srca so jim v veselju vzdrhtela. »Pogledaj se s solzami v očeh dejal star tlačan svojemu sosedu. »Taka je naša tolminska zemlja. Tepejo jo in bijejo, boli jo, da

vpije in se zvija, umreti ne more, ker je vedno živa. Znova se dvigne, rane se zacelijo, smeh se povrne... Vse smo pretrpeli, grdo počenje pleničev in vojske, robstvo in plenitev, kobilce in lakoto, kugo in smrt — mišliti bi, da ni nikjer več človeka, a pogledj nas, še nas je in še smeje mo se povrhu...«

In res sta se stara smejala, da so juna solze pritekale na lica.

TOLMINSKA 1349

V cerkvi je stal visok mrtvaški oder, sveče so gorele ob njem. Molili so za vse tiste, ki jih je pobrala kuga. Videli so, da manjkajo najboljši med njimi. Ob spominu na kugo in smrt se je smeh preobrnil v jok. To je bil drag spomin na umrle, kakor da so ti odkupili njihovo življenje.

Ljudje so klečali z upognjenimi glavami in se točkili na prsi: »Usmili se njihovih duš, ki so

se očistile v trpljenju in v grozni nagle smrti, o Gospod večni trum!»

Nato se je množica usula in cerkve, znova je zlezel smeh na obraze. Rdeča bančera je zaplapolala v vetru, se zablestela v soncu. S križem je šla procesija med hišami, med drevjem, do velikih križev in znamenj samotnih skupnih grobov, v katerih so ležale žrtve kuge. Duhovnik je molil in

ropil z blagoslovljeno vodo, ljudje so prosili: »Kuge, lakote, vojske — reši nas...«

V njihovih besedah je bilo žalosti, bilo je veselje, ki je potekalo iz prešanega gorja...

Dude so zapele. Tolminci so začeli ples. Prvi ples po dolgi bolniški postelji, prva radost po dolgi žalosti, prvi vrisk po dolgem joku. Sprva niso verjeli, da sa je radost

v resnici vrnila, da pojejo dude, da je zapovedano veselje. Plaho so naredili prve korake, zamamili so se, srca so zavriskala, duša so vplavale na perutih veselja, prehitelo dude, plešče noge in krožile nad vsem, ko oblaki nad zemljo, opajale same sebe, pole pesem novemu življenju, se veselile nad premagano smrtjo...

Med piskanjem dud, med vrvenjem, med petjem, med splošno radostjo sta se prikazala Florjan in Urška, držala sta se za roke in se srečno spogledovala. Urška je stopila k lipi, kjer je sedela Zivka z detetom v naročju.

»Daj mi otroka, stopi z Martinetom na ples!« ji je rekla.

Zivka je spomin na Pavleta še nosila v očeh, a življenje je šlo svojo pot pozabljeno. Dala je otroka Urški in z Martinetom izginila med plesalci.

»Se ga ni pozabila,« je dejala Urška Florjanu in otroku, ki je hotel zajokati, vtaknila prst v usta.

»Če bi bilo vse tako kot si človek želi,« je vzdihnil Florjan, »bi bil danes drugačen ples...«

Martin je plesal v radosti izpoljenih želja. Zivka se je po-

grezala v spomine in v misli, nimala med otopelo žalostjo in veseljem in se polagoma z muko kopala v spoznanje, da mora zavrediti sanje preteklosti in osladiti pelni sedanosti s sladkostjo vdanosti v usodo.

Znamenja na nebu so ugasnila, prerokovanja so se dopolnila. Nad zemljo je sijalo sonce, budilo življenje, celilo rane in posijalo še skozi gosto drevje na Tonišev grob, na katerem je stala kapelica z morilkovimi srobrnili sežidana. V kapelici je stal sveti Rok in kasal mimolodim rano; na ynanji strani je bil naslikan sveti Pavel. V duše je legel mir, še roka oblastnikov je bila tisti čas mehka, božje oko milo in usmiljeno.

Ljudje so znali ceniti življenje, znali ljubiti zemljo, ki so jo stokrat odplačali s krvjo, tisti stari, po svoji žilavosti in življenjski odpornosti občudovanja vredni ljudje, katerih sin si ti, bratec in jaz, ki sem ti z ljubeznijo to povest napisal.

(Odlomek iz zgodovinske trilogije »Znamenja na nebu«, 1929.)

O tuberkulozi na Dolenjskem

(Nadaljevanje s 1. str.)

novoodkritih bolnikih ni bistvene številčne razlike, razen v Krškem; tu je šele v drugi polovici 1968 začel posloovati protituberkulozni dispanser kot samostojna enota. Zelo veliko je ponovno obolelih v Beli krajini, nekaj pa tudi v Novem mestu. To se je pokazalo zlasti v letu 1969 v Beli krajini in Novem mestu, kjer smo imeli fluorografsko akcijo.

Tabela II nam med drugim pove, da smo imeli 31. 12. 1969 v Beli krajini 99 aktivnih pljučnih tuberkuloznih bolnikov (4,1 bolnika na 1.000 prebivalcev), v Novem mestu 135 bolnikov (2,8) v Trebnjem 88 bolnikov (5,1), v Krškem pa 129 bolnikov (4,9). Druga tabela nam hkrati kaže, da se število bolnikov postopno zmanjšuje. Med temi bolniki je eden na vsakih 1.000 prebivalcev, ki izloča tuberkulozne bacile.

Zdravniške storitve, s katerimi protituberkulozni dispanserji iščejo nove bolnike, kontrolirajo že znane osebe in njihove družine, jih zdravijo in hkrati skrbno zaščito zdravih ljudi pred tuberkulozo, pa so na našem območju takele:

Rentgenskih pregledov je bilo 22.583, rentgenskih slikanj pljuč 524, globinskih slik pri 359 oseb; pregledov izmačka, s katerimi iščejo bacile tuberkuloze, je bilo 2.703. Pri 81 ljudeh smo našli bacile, pri vseh teh pa so bile tudi izvršene preiskave glede občutljivosti bacilov na zdravila, s katerimi zdravimo tuberkulozne bolnike. Bilo je tudi 2.190 preiskav krvi in 4.169 tuberkulinskih testov, s katerimi ugotavljamo, ali so neznane osebe že okužene s tuberkuloznimi bacili. Med njimi smo našli 815 še neokuženih oseb in smo jih zato zaščitno cepili proti tuberkulozi (besežirali). Razen cepiljenj v dispanserjih je bilo besežiranih tudi 1.295 novorojenčkov (od 1.600, kolikor je bilo rojenih v novomeški porodnišnici, to je 80,93 odstotkov novorojenčkov). Razen 22.583 rentgenskih pregledov (diaskopij) v naših dispanserjih, kamor prihajajo ljudje z napotnico splošnega zdravnika ali pa kar na istno željo, največkrat pa jih sistematično kliče dispanser, je bilo fluorografiranih (rentgensko slikanih) ob fluorografski akciji v Beli krajini 13.469, v novomeški občini pa 25.817 oseb, skupaj torej 39.086 slikanj.

Vsi novoodkriti bolniki in ponovno oboleli tuberkulozni bolniki, kakor tudi tisti, pri katerih se je zdravstveno stanje z zdravljenjem doma poslabšalo, se zdravijo na

oddelku novomeške bolnišnice. To velja tudi za bolnike drugih pljučnih bolezni, zlasti za obolele za rakom. Tako se je lani zdravilo v bolnišnici 464 oseb: 233 zaradi tuberkuloze, 231 pa zaradi drugih pljučnih bolezni (od tega 34 rakastih pljučnih obolenj). Od 32.347 oskrbnih dni odpade 25.408 dni (78,55 odstotka) na tuberkulozne bolnike, 6.939 dni (21,45 odstotka) pa na druge pljučne bolezni. Povprečna ležalna doba za tuberkulozne bolnike je bila pri nas 105 dni (v Sloveniji tudi do 163 dni, najmanj pa 100 dni), za netuberkulozne bolnike pa je znašala ležalna doba 28 dni (najvišja v Sloveniji je 28 dni, najmanjša 24).

Tuberkulozni bolniki se morajo zdraviti v bolnišnici tako dolgo, da je bolezen obvladana; brezpogojno ne smejo več izločati tuberkuloznih bacilov, tako da niso več nevarni zdravi okolici in da se tudi njim samim bolezen ne poslabša. Od 90 BK pozitivnih bolnikov ob sprejemu v bolnišnico je kljub našim prizadevanjem odšlo iz bolnišnice še 13 takih oseb, ki izločajo bacile. Za imamo velik odstotek bolnikov, ki predčasno, zlasti pa samovoljno, zapustijo bolnišnico. Pri takih bolnikih, zlasti še, če izločajo bacile, predvsem pa pri tistih bolnikih, pri katerih so bacili rezistentni na zdravila, smo prisiljeni uporabiti odredbo o obveznem in prisilnem zdravljenju. Lani smo to naredili sedemkrat; dva bolnika sta morala biti žal pripeljana celo z milico.

Po končanem bolniškem zdravljenju prevzamejo za tuberkulozne bolnike nadaljnjo skrb protituberkulozni dispanserji, ki skrbijo za redne kontrole, za redno in dosledno zdravljenje doma še najmanj eno leto do leta in pol.

Razen zaščitnega cepjenja neokuženih oseb izvajamo dosledno zaščito okuženih, vendar ne bolnih oseb, s tem, da skrbimo, da več mesecev redno uživajo zdravila protituberkuloznih, kar imenujemo kemoprofilakso. S tem dosežemo, da se okužba ne razvije v bolezen. Zdaj izvajamo kemoprofilakso pri 377 oseb.

V letu 1969 smo iz evidence dispanserjev izločili 113 ozdravljenih oseb, vendar moramo tudi za ozdravele osebe še stalno skrbeti in jih kontrolirati. Uspešnost dejavnosti protituberkulozne službe se kaže tudi na Dolenjskem in je uspeh dolgoletnega organiziranega dela ter doslednega uresničevanja vedno novih dognanj medicine. Seveda vse to hkrati podpira Rdeči križ, pri zatiranju tuberkuloze pa sodelujejo tudi javne zdravstvene službe in skupnost. Prim. dr. IVAN SMREČNIK

Besedo naj zdaj dobe zavarovanci

Javna razprava o statutih zdravstvenega zavarovanja dolenjskih delavcev in kmetov se bo začela v oktobru - Dobro pripravljeni na izvajanje novega zakona o zavarovanju - Bojazen za kmečko zavarovanje

Kako smo se na nov sistem zdravstvenega zavarovanja pripravili na Dolenjskem, so poskušali ugotoviti na posvetu, ki ga je sklical izvršni svet Slovenije sporazumno z republiko konferenco Socialistične zveze, republikanskim svetom Zveze sindikatov in republikanska skupnostna zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov 16. septembra v Novem mestu. Posvet je vodila Majda Gaspari, republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo, udeležili pa so se ga predstavniki novomeške, črnomajlske, metliške, trebanjske in krške občine.

Po besedah Zvoneta Šuštaršiča direktorja Zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu, sta o izhodiščih za prehod na nov sistem zavarovanja temeljito razpravljala izvršna odbora skupščine delavcev in kmetov še prej, preden je bil sprejet novi republiški zakon Komisije, ki sta jih odbora imenovala. Pa so takoj začele pripravljati osnutke za statute in druge samoupravne akte skupnosti, ki ju bo treba na podlagi novega zakona ustanoviti. Statutarna osnutka sta zdaj pripravljena in bosta šla s prvim oktobrom že v lastno razpravo. Direktor Šuštaršič je tudi povedal, na kakšne težave so naleteli sestavljavci statističnih osnutkov, ker v nekaterih poglavjih sploh niso našli zakonske opore, kljub temu pa so moral, snov ozirno besedilo statuta (previ ce in dolžnosti zavarovancev) opismeniti. Pripomnil je, da

so se dalj časa zadržali predvsem pri nekaterih kategorijah ljudi, ker se niso mogli odločiti ali bi jih uvrstili v delavsko ali kmečko zavarovanje. Udeleženci posveta so menili, da bo javna razprava uspešna samo tedaj, če bomo znali zavarovancem povedati, kaj z novim sistemom zavarovanja pridobijo oziroma izgubijo. Prav tako pa je treba zavarovancem prikazati stanje v zdravstvenem varstvu: ali je tudi to napredovalo ali je razpadlo. Posebno težavno stopnjo bo še nadalje predstavljal zdravstveno zavarovanje kmetov, zlasti še, ker so na določeni področji, da kmetje niso zmogli plačati dajatev za to zavarovanje. Z novim sistemom pa hočemo tudi v kmečkem zavarovanju doseči, da se skladi ne bi venomer dušili v dolgovih, ampak da bi bilo primanjkljajev enkrat in za vselej konec.

TABELA I: Novozajeti tuberkulozni bolniki na 100.000 prebivalcev

OBČINA:		Novoodkriti:	Prejeto odkriti:			Skupaj:
			Larva pl. TBC:	Pozitivno odkriti:	Novoodkriti:	
Črnomelj:	1957	126	21	80	227	
	1967	95	16	17	128	
	1968	80	33	37	156	
	1969	127				
Novo mesto:	1957	106	26	40	172	
	1967	50	8	27	85	
	1968	49	10	37	96	
	1969	102				
Trebnje:	1957	176	10	43	234	
	1967	50	12	29	111	
	1968	87	6	29	122	
	1969	110				
Krško:	1968	49	4		53	
	1969	102				
Slovenija:	1967	78	12	24	114	
	1968	73	10	22	105	

ZAVAROVANCI NA DOLENJSKEM BODO LAHKO ZADOVOLJNI

Zdrave oči: predragoceno bogastvo

V novomeški bolnišnici posluje nova očesna ambulanta, ki že prerašča v samostojen oddelek - Prihranjene poti v Ljubljano

Načrt o dokončni izgradnji novomeške bolnišnice, ki izvira že iz sredine petdesetih let, se uresničuje. SGP Pionir gradi ob novi bolnišnici v Kandiji dva prizidka, namenjena bodočemu oddelku za živčne in oddelku za očesne bolezni. Če bodo tekla dela po zastavljenih načrtih, bosta dobila nova oddelka osrednje pokrajinske bolnišnice do poletja 1971 vsak po 30 postelj, sem pa bodo preselili še dermatološki oddelek in transfuzijsko postajo.

Ze zdaj, ko je na gradbišču ob novi kandijski bolnišnici vsak dan precej hrupa, pa gostuje v prostorih kirurškega oddelka že več mesecev nova ambulanta za očesne bolezni. Vodi jo dr. Vesna Morela, ki se je za to stroko zdravstva specializirala v Ljubljani in Münchnu. Delo narašča iz tedna v teden: nekaj nad 370 slišnih bolnikov, se pravi pacientov z drugih oddelkov,

je od pomladi do zdaj dobilo pomoč v novi ambulanti, ki ima oz. je imela tudi že prvih 37 svojih pacientov. Vedno večji pa je dotok drugih, ki iščejo pomoči zaradi nezgod ali obolenj oči.

Tako ima zdravnica v novi ambulanti vedno polne roke dela: sem prihajajo delavci iz tovarn in delavnice zaradi tujkov v očen. Ljudje z mesta in s podeželja, ki jim je prišlo v oči apno, hitro najdejo pot v bolnišnico. Zdravljenje različnih očesnih vnetij, pregledi vida, predpisovanje očal, pomoč slabovidnim otrokom, zdravljenje sklavosti in pod, vse to zapolnjuje specialistko dr. Morelovo. Delo samo bo prej ali slej zahtevalo dva stalna zdravnika-specialista, zlasti še, ker ima nova ambulanta že zdaj v svojih prostorih dragocene nemške in švicarske aparate. Zavarovanci in samoplačniki na Dolenjskem so lahko veseli, da ima pokrajina moderno opremljeno očesno ambulanto ki po operami prav nič ne zaostaja za ambulantami te vrste kjerkoli v zahodni Evropi! Novomeška bolnišnica je že pred leti kupila te drage prizrave, saj lahko zdravnik le tako bolniku hitro, učinkovito ter vsostransko zanesljivo pomaga.

Pri vsaki poškodbi oči naj bi ljudje čimprej prišli k zdravniku, svetle specialistka dr. Vesna Morela.

Marsikateri pot za strokovni pregled ali zdravljenje v Ljubljani bo poslej za zavarovance z našega območja odpadla. Razen večjih in težjih operacij bo novi oddelek za očesne bolezni v novomeški bolnišnici sam lahko pomagal mnogim, ki so doslej iskali pomoč za svoje oči v Ljubljani ali Zagrebu. To pa je za pokrajino pomembna zdravstvena pridobitev.

Kmalu nova trgovina

Krmelj bo kmalu dobil novo trgovino: dela v stavbi so končani, oprema iz Avstrije je že prišla. Tudi novomeško cestno podjetje je že asfaltiralo parkirni prostor pred trgovino. Počakati je treba samo še na komisijski prevzem, pa bodo prvi kupci že lahko kupovali v novi trgovini, ki je brez dvoma lep okras kraja.

TABELA II: Razširjenost aktivne pljučne tuberkuloze in kužnost bolnikov

OBČINA:		Število bolnikov:		Bolnikov, ki, hoc. na 1000 p.
		Število bolnikov:	Bolnikov na 1000 p.	
Črnomelj:	1967	110	4,5	
	1968	103	4,2	
	1969	99	4,1	0,9
Novo mesto:	1967	153	3,3	
	1968	132	2,7	
	1969	125	2,3	0,6
Trebnje:	1967	140	8,1	
	1968	106	6,1	
	1969	88	5,1	0,9
Krško:	1968	110	4,2	
	1969	129	4,9	1,0

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Surja, član Čestoga podjetja Novo mesto, Jože Bratkovič, Vinko Opalk, Marija Kopčič in Vincencija Parkelj, člani Novotoksa, Novo mesto; Jože Kobe, Majda Videli, Ljuba Božič, Veronika Novak, Slavica Božič in Anton Marolt, člani Ele, Novo mesto; Alojz Pavlin, Anton Petje, člani IMV Novo mesto; Janez Povše, Rudi Kušar, Majda Novince, Marija Adlešič, Antonija Košec, Jožica Jeršin in Antonija Zupančič, člani ekonomske šole Novo mesto; Franc Somrak, član Pionirja, Novo mesto.

Na poseben poziv pa so darovali kri: Vida Koras, članica Krške tovarne zdravil, Novo mesto; Draga Klenovšek, gospojinja iz Novega mesta; Marija Gazvoda in Alojz Kastelec, člani Pionirja, Novo mesto; Dušan Zanič, član Elektra, Novo mesto; Cilka Stok in Janez Kastelic, člani Pionirja, Novo mesto; Jetka Goloblič, članica SSK Novo mesto; Alojz Patermost, član Iskalčarja, Novo mesto; Alojz Pust, član splošne bolnišnice Novo mesto; Karel Gašnik, član KZ Krka, Novo mesto.

Papež bo hlev preuredil v garažo – Ne le volišče, vsa vas je dobila elektriko – Električna je pripeljala svet na Prevole, telefon pa bo približal Prevole svetu – Nova cesta jim bo približala trgovino, pa tudi otrokom bo omogočila boljše izobrazbo

»Pred kakimi štirimi leti je naša krajevna organizacija SZDL, ki opravlja tudi vse naloge krajevne skupnosti, sprejela delovni program, ki določa, da so njene glavne naloge: elektrifikacija vasi Poloma in Seča, napeljava telefona v ti naši dve vasi in izgradnja ceste Poloma-Seča-Prevole«, je povedal mladi učitelj Toni Fabjan, ki je tudi predsednik SZDL za to območje in odbornik občinske skupščine Kočevje.

Prva naloga elektrifikacije vasi, so uspešno opravili še isto leto, ko so sprejeli program; drugo, napeljava telefona, uresničujo zdaj; gradnja ceste pa bo prisla na vrsto morda že prihodnje leto. Seveda imajo v programu še več drugih manjših del, ki pa jih opravljajo hkrati s temi, večjimi nalogami.

Cez noč postavili transformator

Napeljava elektrike so se lotili, ko so zbrali 16.000 din, ki so jih prispevali občinska skupščina, ELEKTRO Lovska zveza in KGP Kočevje. Vsa dela so opravili vaščani sami pod nadzorstvom dveh tehnikov ELEKTRA. Domačini so si vzeli celo dan brezplačnega dopusta, da so dela lahko hitro dokončali.

Anton Skufca, član odbora SZDL za Poloma, se tistih dni tako spominja:

»Nekdo od ELEKTRA je popoldne pokazal, kje bo stal transformator. Naslednje jutro smo transformator že postavili in povedali so nam, da smo dobro opravili delo. Direktor ELEKTRA Drago Gril nam je nato dejal, da bodo kmalu volitve in da bi bilo lepo, če bi na volišču gorela električna luč.

KRAVE SE UMIKAJU AVTOMOBILOM

»Krave se bodo umaknile avtomobilom.« je odgovoril Nace Papež s Poloma na vprašanje, zakaj zija tako velika luknja v steni njegovega hleva. Povedal je še, da ima že 6 križev in kakšno leto čez, zato je že malo prestar, da bi se ukvarjal z živino. Avtomobila sicer nima, imajo ga pa kar trije izmed njegovih štirih otrok.
(Foto: Jože Primc)

ki jih je obiskoval enkrat na teden, ni več. Premagali so ga televizorji in radijski aparati, ki vsak dan prinašajo novice iz sveta v vas. Vedno več imajo tudi ostalih gospodinjstvih strojev. Njihova šola zdaj lahko uporablja magnetofon, episkop, radio. Vas je dobila prvo gostilno. Telefon je potreben za zvezo s svetom, za klicanje zdravnika za hitreje premaganje bolezni, dobrodošel pa bo tudi lovcem, ki prihajajo sem na jago.

In cesta? Nekaj njenih prednosti so vaščani že našli in jih ne bomo ponavljali. Po cesti bodo lažje prišli tudi do najbližje trgovine, ki je v okoli 4 km oddaljenih Hinjah. V vasi so štirje osebni avtomobili, domačini, ki delajo drugje, a se pogosto vračajo domov, pa jih imajo precej več. Nekaterim bo nova cesta precej približala dom.

Tudi v bodoče ne bo prepirov

Vse, kar smo našli, je delalo, dela ali bo delalo 55 ljudi; približno toliko je namreč v obeh vasah volilcev. Skupno štejeta vasi okoli 110 prebivalcev. V obeh vasi je všteto z lovsko kočjo 22 hiš, od tega 17 na Polomu, 5 pa v Seči. Malo je ljudi, ki pa opravljajo veliko delo za svojih vasici, zase in za svoje otroke.

»Pa se ne bojite, da bo napredek v vašo vas prinesel tudi svoje slabosti; zavist, prepire razdor?« sem jih skušal omajati ob slovesu.

»Tega nas pa ni strah.« so odgovorili vsi v en glas, mladi učitelj Fabjan pa je zaključil: »Od vojske sem v naši vasi še ni prišlo do nobenega resnega prepira med vaščani.«

JOŽE PRIMC

No, in do volitev ni gorela luč le na volišču ampak v vsaki hiši.

Telefon bo reševal bolne

»Nato smo dve leti zbirali denar za napeljavo telefona.« je nadaljeval predsednik Toni Fabjan. KGP je prispevalo 5000 din, občinska skupščina 4000, občinska konferenca SZDL 500 din, Lovska zveza 500 din ter konja, voz in dva avtomatska telefona, podjetje PTT pa je poskrbelo za prevoz izolatorjev in obljubilo za pomoč tehnika. Z zbranim denarjem smo kupili droge in izolatorje.

Vsa dela opravljajo spet občani: stari, mladi in tudi ženske. Čistijo gozd, kjer bo potekala telefonska linija, kopljejo jame, postavljajo droge in opravljajo še druga dela. Linija bo 7 km dolga.

ga. Speljati jo morajo do Male gore.

Delajo vsi, let so za delo sposobni in imajo čas. Popoldne okoli četrte ure, ko so se nekateri vrnili z službe, drugi pa postorili glavna dela doma, jih obišče Toni Fabjan in povabi pa delo. Vaščani vzamejo orodje, sedejo v nekatere izmed tistih štirih avtomobilov, ki jih imajo v obeh vasi, in se odpravljajo na delo. Nekateri pridejo tudi z mopedi, vozovi ali celo peš, če je delo blizu.

»Kaj ne bi z veseljem delali?« pravi Frider Šuštaršič. »Do zdaj smo bili sami sredi gozda kot medvedji. Ko smo dobili elektriko je svet prišel že bliže nas. Dobili smo radio televizijo in druge stroje, ki nam pomagajo. Telefon pa bo nas približal svetu. Lahko bomo hitro poklicali zdravnika, če bo kdo zbolel, ali pa plug, če nas bo pozimi zametal sneg. Ne bomo več zapuščeni.«

Tone Hočvar starejši se je pohvalil: »Pred letom in pol smo kupili radio, pred letom dni televizor in hladilnik, pred dvema mesecema pa pralni stroj, ki se je sicer nekaj pokvaril, a ima še garancijo. Tako počasi prihaja napredek tudi k nam. Sin je bil med najboljši prizadevnimi pri napeljavi elektrike.

tudi zdaj ko napeljujemo telefon, je redno zraven.«

Tudi cesto bodo zgradili

»Kako bo pa pri cesti?« vprašam fanta, ki mu je tudi ime Tone.

»Seveda bom pri gradnji ceste proti Prevolam tudi zraven, če ne bom šel prej k vojakom. Star sem 18 let in pol.«

Alojz Hočvar, ki je tudi odbornik krajevne organizacije SZDL, je dodal: »Tudi cesto bomo naredili. Nekaj bomo postorili mi, nekaj pa sosedje Prevolčani iz novomeške občine, ki imajo zdaj 28 ali 30 km do Kočevja, potem pa jih bodo imeli le okoli 20. Lažje in bližje jim bo voziti krompir, sadje, mleko in drugo na trg. Zdej se ne splača. Je predalec. V vsaki občini bo treba zgraditi 1,5 do 2 km ceste.

In šola. Vsako leto se tepemo za učitelje, pa noben noče k nam. Če bi bila cesta, bi morda le kdo prišel. Sicer pa bi potem lahko tudi vozili otroke v šolo drugam: v Kočevje, na Prevole ali morda kam drugam. Več bi se naučili v večji šoli, kot se zdaj, ko tistih okoli 20 učencev iz vseh osemih razredov učijo en učitelj.«

»Trije otroci že imajo avtomobile«

»Ko so naši zvedeli, da so pripeljali na Prevole drobilec, so že hoteli ponj in začeti z gradnjo ceste. Komaj sem jim razložil, da ni prišel zaradi naše ceste in da ne smejo ponj. To so bili žalostni, saj so vedeli da drobilec zdaj spot dolgo ne bo na naš konec.« je pripovedoval Toni Fabjan o vaščanih, ki so včasih že kar preveč navdušeni za delo.

Ignac Papež mi je pred hišo razlagal, zakaj je napravil veliko luknjo v steni hleva, ki je prizidan k hiši.

»Star sem, star. Šest križev in več imam na grbi. Živino bom prodal, saj je delo zame že težko. Iz hleva bom naredil garažo. Ne, avla nimam. Trije izmed mojih otrok pa ga že imajo, in ko bodo prišli na obisk bodo v sedanjem hlevu počivali avtomobili.«

Televizorji izpodrili potujoči kino

V Poloma in Seči, vasi sredi gozdov na meji kočevske in novomeške občine, prihaja – kot pravijo vaščani – napredek. Če smo dobro štel, imajo v obeh vasi že 7 televizorjev. Potujočega kina,

Glavni organizator in vodja vseh del je mladi učitelj Toni Fabjan, ki je tudi odbornik občinske skupščine Kočevje in predsednik njihove krajevne organizacije SZDL. Tistega dne mu je nekaj nagajal fičo. Napako je kar sam odstranil in nato skupaj z nekaterimi drugimi lastniki avtomobilov zapeljal vaščane na prostovoljno delo.
(Foto: Jože Primc)

Mlado in staro s Poloma in Seča odhaja skoraj vsak dan na prostovoljno delo, da bodo napeljali v obe vasi telefon. Na fotografiji je le del prostovoljcev, ker so ostali na drugem delu. Kot nalašč pa tistega dne ni bilo na delu nobene ženske. Za slikanje so se postavili kar na cesto, ker bi jih bilo sicer na fotografiji malo, razen tega pa je gozd, ki so ga krčili, tako gost, da ponekod skozenj še ptice ne more leteti.
(Foto: Jože Primc)

Srečanje z Urbanom

Minuli leden mi je bilo naključje tako prijazno, da sem v občestni krčmi zagledal starega moža. Gledam ga od nog do glave, od vrha do tal, pa vendar nišem mogel precej vedeti, kdo bi bil.

»Strmamlo, kaj me gledaš tako debelo ko zajec, kudar spi?« me vpraša v svoji segavli govornici.

Presmeta reč vendar, menda nisi Ribničan Urban. Saj te ne morem spoznati, ko ne nosiš suhe robe in rešet, kali?»

»Dandanes Ribničani roba vozimo in zato nas zdaj ne vidiš s krošnjo po svetu. Poh mene se usedi, da se pomeniva,« mi se vli.

Bil sem že popred znan z njim, pa saj se nisva prvič videla, zato sem pomudbo prav dragovoljno sprejel. Natri do poznega večera sva imela pogovor. To in ono je bilo na vrsti. Tudi veliko novih zgodb sem čul iz njegovih ust. Saj vemo, da saljivi Ribničan obide kri-

žem svet in katero prav žaltavo zabrusi. Vsa naša dežela še dandanes pripoveduje in poje o njem, kako je krošnjaril in lončaril.

»Vidiš, Krpan,« mi proti koncu večera še pravi, ko je že enajsta ura tekla, »tudi najini nesmrtni imeni sta dovolj znani po širokem svetu in se bosta ohranili v spisih še do poznih rodov, če je dogu milo.«

Z nobeno rečjo bi mi bolj ne ustregel kakor s temi besedami, zato ga opominim: »Glej, Urban, če dobro preudarim, bi Dolenjcem jako ustregel, ker znaš resnetco zavijati v prijatne šate. Saj nisi praznoglav. Se ti poskusi s takim pisanjem, tako bi se ljudje najlaže budilo in to bi jim dajalo veselje do časopisa. Ljudem je dobrovolnost všeč v novicah, da se ne bodo ob njih kislili držali, kot bi pojedli lesniko, ki za ušesi praška.«

MARTIN KRPAN

500 let Velikih Lašč

(Nadaljevanje s 1. str.)

sti z območja Velikih Lašč in drugih organov, organizacij ter društev. V njej je govoril pokrovitelj teh svečano-

Izzivajo nesrečo

Asfaltirani del Velikih Lašč je sedaj najbolj promet. Zlasti je veliko otrok, ki se podijo s kolesi, s pony-expressi in celo z avtomobili po klanecu in med parkiranimi vozili. Ta del ceste uporabljajo tudi za druge igre.

Ob takem nevarnem početju bi morali starši malo bolj paziti na igre svojih otrok, da bi ob morebitni nesreči ne valili vse krivde na voznika. Pogosto je videti, da vozijo otroci precej negotovo, ker ne obvladajo vozila, še manj pa upoštevajo prometna pravila.

L. S.

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Odgovor na članek „Grč vrh št. 4“

V članku »Grč vrh št. 4« (objavljen je bil dne 10. 9. 1970) je tov. Vitkovičeva opiručini in ob koncu postavlja vprašanje, katere službe sala stanje v Springerjevi so dolžne pomagati družini. Ker družino pri našem centru že obravnavamo, želimo bralec seznaniti z našimi ukrepi.

O tem, da je Alojz Springer kroničen alkoholik in da je v vrnjenem stanju grob do družine, nas je ob koncu leta 1968 obvestilo Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Skupaj s socialnim delavcem GG smo takoj pričeli urejati primer Alojza Springerja. V januarju 1969 je bil sprejet na zdravljenje v klinično bolnišnico za psihiatrijo v Ljubljani. Na zdravljenju je bil tri mesece. Po

opustu iz bolnišnice nadaljnjih navodil zdravnika ni upošteval in je kmalu pričel ponovno piti. Zeri smo zaradi tega predlagali, naj vsaj najstarejšega sina Alojza in hčerko Jožico, do katerih je bil mož najpogosteje grob, odda začasno v rejniško družino. Zena na to ni pristala, prav tako se ni mogla odločiti za razvezo zakona.

Ker smo v začetku letošnjega leta ugotovili, da so razmere v družini spet nevezdrne zaradi alkoholizma Alojza Springerja, smo ga skušali pripraviti, da bi se

ponovno zdravil proti alkoholu. Na zdravljenje ni pristal. Ker je bil še naprej grob do žene in do otrok, smo dali občinskemu javnemu tožilu Novo mesto predlog za kaznovanje. S sodbo občinskega sodišča Novo mesto št. K 298/70-8 dne 27. 8. 1970 je bil zaradi zanemarjanja mladoletnih otrok in grobega ravnanja z njimi obsojen na 1 leto zaporu o. z. mu je bil po čl. 61 a KZ izrečen varnostni ukrep obveznega zdravljenja proti alkoholu. Na zdravljenje je bil odpeljan 21. septembra 1970.

V Dolenjskem listu smo večkrat brali članke, v katerih novinarji opisujejo neurjenje odnose v družini, ne da bi se poprej zgledali na centru in se seznanili če družino že obravnavamo in kakšne ukrepe smo storili kot strokovna služba.

CENTER ZA SOCIALNO DELO NOVO MESTO

Podjetje za PTT promet prosimo za pojasnilo

Vedno znova se razčezim, ko imam v rokah poštne znamke za 20 in 30 par — oboje so namreč enake zelene barve in človek se mora prav po nepotrebnem mučiti, ko je treba vedno znova gledati številke oziroma frankovno vrednost znamk. Že od daleč vsi ločimo rdečo znamko za 50 par, pri dveh zelenih pa je treba vedno paziti, da ne nalepiš na pismo ali dopisnico preveč ali premalo vrednosti.

Komu koristi tako zamujanje, ki se pozna posebno tam, kjer vsak dan odpošljejo veliko pošte? Ali bomo vedno imeli znamki za 20 in 30 par v enakih barvi?

K. Z. s sodelavci iz Novega mesta

Človek človeku

V ponedeljek je v naše uredništvo po pošti prispel znesek 50 din, ki so ga poslali Bratetovi iz Sentjanča s pripisom: »Za hrano Springorjevih otrok z Grč vrha št. 4«. Denar smo izročili vatronažnim sestram Zdravstvenega doma v Norem mestu, ki bodo za denar nakupile hrano in jo odnesle Springerjevim.

Kdaj konec nesreč pri Jelovcu?

Skorajda ne mine mesec, da se ne bi na pijugastem, nevarnem cestnem zavozju pri Jelovcu na cesti Semnica-Tržišče dogodila nesreča. Ljudje se sprašujejo, zakaj novomeško Cestno podjetje ničesar ne ukrene, da bi zavarovalo varnost potnikov in voznikov. Nevarni ovinek bi se dal ublažiti z razmeroma majhnimi stroški, če le ne bi vedno znova naleptali na gluha ušesa. S prometnim ogledalom bi se prav gotovo dalo zmanjšati število prometnih nesreč. Če izračunamo škodo, ki je bila na tem cestnem odseku že povzročena, bi prav gotovo nekajkrat presegle stroške za boljše ureditev cestišča.

B. DEBELAK
KRMELJ 69

Voda teče, teče...

Tov. urednik! V Kočevju pred Pekarno in še malo niže vodovod je najmanj mesec dni pušča. Voda teče po cesti, vprašanje pa je, na čigav račun in po čigavi malomarnosti? Pravzaprav se tudi ve, da teče na račun potrošnikov in verjetno po malomarnosti upravljalca vodovoda.

N. N. Kočevje

OPOMBA UREDNISTVA: Tripombe k virusu na Ljubljanski cesti so pogoste, zato smo se pozanimali pri Vodovodni skupnosti Kočevje-Ribnica, kakaj okvare ne popravijo. Zvedeli smo, da bi okviro radi popravili, vendar bi morali v tem primeru zapreti cesto. To pa ni mogoče, dokler ne bo popravljen in dan v promet most na Roški cesti. Če bi zaprli še Ljubljansko cesto, bi bil promet onemogočen tudi preko drugega mostu, kar pomeni, da bi bil v Kočevju, ampak sploh na cesti Skofljica-Kočevje-Delnice.

Oglašujte v DL!

Izlet jih bo zblizal

Vodstvo občinskega društva telesnih invalidov Novo mesto bo priredilo 17. oktobra izlet na Gorenjsko. Namen tega prijateljskega srečanja je, da bi se med seboj spoznali invalidi, ki niso vključeni v organizaciji vojaških vojni invalidov ozir. v društvu gluhih in slepih.

Prijave sprejemašjo na naslov: Društvo telesnih invalidov Novo mesto, p. p. 12, telefon 21-540. V prijavi mora biti navedeno poleg imena in priimka še kakšno je gmočno stanje invalida, kakšne so prometne zveze do Novega mesta in nazaj, če ima invalidski voziček in če potrebuje spremstvo.

Lovci pojasnjujejo

Nu članek, objavljen v Dolenjskem listu št. 31 pod naslovom »Kar bo medved puštil, bo našel, daje Louska zveza Bele krajine naslednje pojasnilo:

»Po zakonu o lovu je medved dovoljeno loviti od 1. oktobra do 30. aprila na območju, ki ga določijo republiški sekretar za gospodarstvo. Izven tega območja medved ni zaščiten. Z odredbo je določena meja, ki poteka od Novega mesta po

železniški progi do Semiča, cesta da krajev Kot, Crnomelj, Kanizarica, Tanča gor in Stari trg, ter cesta do meje s hrvaško ob Kolpi pri vasi Dol. leva stran ceste navedene meje za medvede ni zaščiten.

V predelu lovišča, kjer medved povzroča škodo in ni zaščiten, je po dogovoru z inšpektorjem za kmetijstvo in gozdarstvo občine Crnomelj dovoljen odstrel medveda, vendar je treba vsako uplenitev obvezno prijaviti lovski zvezi in občini.

Jazdec ni zaščiten in ga smejo uporabniki zemljišč pokončati v svojih voslopijih ali na svojem ograjenem zemljišču. Tako uplenjena divjad pripada organizaciji, ki gospodari z loviščem.

Lov na divje svinje je dovoljen. Lovskim družinam priporočamo, naj organizirajo pogone na to divjad, kot gonicji pa naj pomagajo mladi kmetlje. Lovska družina odgovarja po zakonu o lovu tudi za škodo, ki jo naredi divji prašič in medved na področjih, kjer ta ni zaščiten. Škoda pa je organizacija dolžna plačati le, če je oškodovani lastnik poskrbel za zavarovanje po divjadi na način, ki je v navadi in krajevnim razmeram primeren.

LOVSKA ZVEZA
BELE KRAJINE,
Crnomelj

SREČANJE PO 52 LETIH ALI:

Avstrijska upornika v novomeški bolnišnici

Tudi kmečki ljudje se včasih moramo, čeprav neradi, zateči po zdravniško pomoč. Tudi mene je bolezen stisnila in 12. avgusta letos so me odpeljali v novomeško bolnišnico. Sprejeli so me zelo prijazno in me po opravljenih informacijah namestili na kirurškem oddelku v sobi št. 5.

Prvi trenutki v novem okolju so bili malce tesnobni, toda med bolniki je kmalu stekla beseda. Bili smo dva kmeta in cestar. Najprej smo ugotovili, odkod smo prišli, in po prijaznih sočustvujočih besedah nadaljevali pogovor. Ker smo bili vsi že precej v letih je beseda nanegli na pretoklost.

»Si bil v prvi svetovni vojni?« sem vprašal tovariša.

»Ja,« je odgovoril Jože, »pa ti, Ivan?«

»Tudi. Pri Gebirgsschützen regimentu 2.«

»Kaj?« se je začudil Jože. »Si bil v Italiji ob uporu 25. oktobra 1918?«

»Seveda,« sem odgovoril in podala sva si trdi, zgarani roki.

Moj tovariš Jože je bil eden izmed tistih, ki so bili prišli iz ruskega ujetništva in smo jim rekli boljševiki.

Tega dne je v sobi št. 5 še dolgo v noč tekla pogovor o tistih časih. Spominjala sva se, kako smo tedaj zvalili na cesto sod vina, kako smo spreminjali za tisti večer določeni odhod na Pijavo v splošen upor vsega regimenta, kako smo slutili da se nekaj kuha, ko so ruske ujetnike dodelili nam, kako so vzklkali »Zivega Jugoslavija!« in podobno. Najin tovariš Simon je z zanimanjem poslušal podživljanja sestradanega Gebirgsschützen-regimentata.

Po 52 letih sva se vojna tovariša srečala na bolniških posteljah. To je danes redko doživeti, saj je nekdanjih vojnih tovarišev živih še zelo malo.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem zdravnikom in sestram, osebju, ki so tako lepo skrbeli za nas in nas hitro pozdravili.

Če bi kdo želel kaj več vedeti o našem regimentu, naj mi piše na naslov:

IVAN SIKOSEK
Zadovinek 7
Leskovec pri Krškem

Umrla je Poljanskovina mama

Prebivalci mesta Brežice so se pred dveji za vedno poslovili od partizanske matere Marije Poljanske. Za njeno premočno življenjsko pot sta bila značilna narodnostni ponos in predanost slovenstvu. Bila sta vodili v njenem življenju, polnem bremen in težav. Te vrednote je Poljanskova mama znala vcepiti svojim trem otrokom in jih tako pripraviti na teče vojne dni.

Njena družina je bila v Brežicah v rva črten okupatorjevega nasilja. Takoj po prihodu so ji nacisti zaprli moža, nako s vojo družino izgnali čez mejo v Samobor. Od tam so se Poljanskovi preselili v Ljubljano in dobili zasilno streho pri znanih. Spet je bila mati tista, ki je nosila največje breme zaradi brezdomstva in pomanjkanja. Na njenem začasnem domu so se zbrali mnogi pregnanci iz Posavja in našli pri njej vedno toplo besedo.

V okupirani Ljubljani je njena družina podpirala nastajajočo slovensko osvobodilno vojsko in za Poljansko mamo so se začele teče preizkušnje in bridkosti partizanske matere. V drugem letu vojne sta se pridružila partizanski vojski mož in starjši sin, mlajši pa je pri ilegalnem delu padel v roke okupatorjem in je moral zato v koncentracijsko taborišče.

Spomladi 1944 je Poljanskova mama pretresla vest, da se njen najstarejši sin ne do nikoli več vrnil iz slovenskih gozdov. In še eno dolgo leto vojne je morala preživeti strah za življenje moža in drugega sina.

Po vojni je začela z vsa vztrajnostjo obnavljati zapuščen dom, v katerem je z ljubeznijo spremljala svoje otroke in vnuke. Po njeni smrti je nastala v njem velika praznina.

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

LIČNI SPOMINKI — OBESKI so bili prvič napredaj ob proslavljanju 500-letnice Lašč. To so leseni obeski v obliki knjige, valjni 2,5x3,5 cm. Na njih piše 500 let Lašč, žal pa manjka letnica 1970, da bi tudi po več letih lastnik obeske vedel, kdaj so Lašče slavile 500-letnico. Tuke spominke nameravajo — kot smo zvedeli — prodajati kasneje tudi v rojstnih krajih Trubarja, Stritarja in Levstika. Vsi so bili mojstri pisane besede, zato je spominček v obliki knjige najbolj primeren.

ZMANJKALO JE VODE in sicer prav 19. septembra proti večeru, ko so se začele svečanosti ob 500-letnici Lašč. Goslini so se zaradi tega najbolj jezili. Nekateri Laščani so tudi posabili zapreti vodovodne pipe, in ko je voda spet začela teči, so imeli poplavo v stanovanju.

NISO SE PREVEČ ZNASILI gostinca in drugi, ki so za praznovanje 500-letnice postavili stojnico. Izmed mensih jedi so vsi použijali le rajčič in kranjske klobase, nobenemu pa ni prišlo na misel, da bi na računju savrtil odojka ali janca.

KMETIJSKI POUK V OSNOVNI SOLI — Osnovna šola Franoza Trubarja v Velikih Laščah

je v letošnjem letu polkarsko, vendar prva v občini Viš-Rudnik uvedla kmetijski pouk za učence 7. in 8. razreda. nžano je, da ostane s tega območja vedno več učencev po zaključnem obveznem šolanju doma, kjer kmetujejo. Nekateri se priložnostno zaposlijo tudi v gozdarstvu, razen tega pa, zlasti pozimi, predelujejo les, se pravi, izdelujejo gajbice, šlice, obšalnike in podobno.

Kmetijski pouk bo trajal vse solsko leto. Obsegal bo teoretini in praktični del. Teoretina poglavja bodo učenci deloma obdelali pri pouku fizike, kemije in tehnološke pouka. Ostalo bo moral do polniti kmetijski strokovnjak, ali si praktično delo s stroji in orodji, ki jim morajo se nabaviti.

PRIDE KMETIJSKI STROKOVNJAK — Kmetijska sdruga bo v začetku oktobra zaposlila strokovnjaka, ki bo delal v pospeševalni službi. Kmetom, ki sodelujejo s sdrugo, bo pomagal oziroma dalj navodila ter skrbel za uresničitev programa za razvoj kmetijstva na področju veliolaške kmetijske sdruge. Sodeloval bo tudi s osnovno šolo, ki je lastna polkarsko uvedla kmetijski pouk v 7. in 8. razredu. L. S.

kultura in izobraževanje

Petdesetletnica I. slovenske umetniške razstave

V soboto, 26. septembra, poteče petdeset let, odkar je bila v Novem mestu odprta I. dolenski umetniška razstava, ki sta jo spremljala enakovredna nastopa nove smeri v slovenskem glasbenem in literarnem snovanju. Bila je nedelja, 26. septem-

bra 1920. Te vrstice naj danes le opozore na ta za Novo mesto in slovensko kulturo pomembni dogodki, o katerih bomo v prihodnji številki objavili kaj več.

Ko danes iz polstoletne perspektive gledamo na dogajanja in mlado vretje tistih dni, se nam v jasnih črtah kaže vsa pomembnost takratnega mladega, predvsem literarnega in umetniškega gibanja, ki mu je dajala ton in barvo tudi politična revolucionarnost onih dni. Takrat, ko nekje za obzorji se ni povsem zamrl odmev prve svetovne vojne, iz katere so se vračali nekdanji novomeški študenti in odhajali na visoke šole v Zagreb, na Dunaj in v Prago ali v službe, pa tudi se gimnazijske klopi, je ta v vojni dozoreli ali v šoli dozorevajoči mladi rod v obeh in duši še vedno nosil odseve vojnih grozot ter sodoživljal vse veliko navdušenje, vznemirjenje, pa tudi skrbi ob rojstvu in urejevanju nove jugoslovanske države. Obenem je s tankim poslušom in vsem žarom mladostne zagnanosti veroval v veliki dan, ki ga je na vzhodnem nebu mogoče napovedovala krvavo rdeča zarja oktobrske revolucije.

Prav v literarni in umetniški smeri našega kulturnega življenja je takratni naš novomeški nastop ustvarjal trajne vrednote in dajal pobude srodnim tokovom v ostali slovenski umetniški in literarni srenji ter z njimi pomenil novo razdobje v razvoju slovenske kulture.

Bo medobčinski svet naposled le zaživel?

Mnoge je že skrbelo, ali bo medobčinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ustanovljen spomladi v Novem mestu iz vseh vrst kulturnih in javnih delavcev iz črnomališke, metliške, novomeške in trebanjske občine, uštel prej, preden bo začel živeti. Od ustanovitve je minilo že več mesecev, spominjamo pa se obljub, da bo prav ta medobčinski kulturni organ pomagal zmedo in nered iz kulturne dejavnosti ter z dovolj vidnimi znaki označiti pot, po kateri je treba iti v prihodnje. Kaže, da se bo jeseni le premaknilo, saj je predsednik tega sveta Lojze Kastelic že obljubil, da bo v kratkem sklical sejo.

Kulturniški posveti po novomeški občini

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij iz Novega mesta se sklenila privedi področne posvete s predsedniki in tajniki kulturnih društev in skupin, ki delujejo v posameznih krajih, na pogovor pa povabiti tudi druge javne delavce. Na teh posvetih bodo skušali ugotoviti, kaj ta reže področno kulturo, kakšne so potrebe in možnosti in odkod lahko pričakujejo pomoč.

Trdina in Kobe skupaj v knjigi

(Nadaljevanje s I. str.)

pisateljstva. To bo storila nadyse slovesno. V sodelovanju z Dolenskim muzejem bo 30. septembra ob 18. uri odprla v Dolenski galeriji razstava vseh že lani prikazanih Kobetovih monotipij (ilustracij) in tudi večje število barvnih reprodukcij slikarjevih del iz sveta Trdinovih bajk, ki so objavljene v novi knjigi. Slavnostni nagovor bo imel dr. Cevc. Po otvoritvi razstave, na kateri bo sodeloval tudi Slovenski odtok bo Cankarjeva založba z novo knjigo obdarila nekaj najboljših učencev in dijakov vseh novomeških šol.

Razstava v Dolenski galeriji bo odprta do 4. oktobra — vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure. Iz Novega mesta jo bodo preselili v Ljubljano, za tem mestom pa je ne bodo videli nikjer drugje.

Posmrtna razstava

V ponedeljek, 21. septembra, so odprli v Studijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu knjižno — slikovno razstavo, posvečeno prejšnjemu teden umrlemu slovenskemu pisatelju in borcu za narodnostne pravice primorskih Slovencev, 80 letnemu Francetu Bevku. Razstava obsega skoraj vsa izvirna in prevedena Bevkova knjižna dela. Med slikovnim delom je za obiskovalce z Dolenskega zanimiv zlasti list del fotografij, ki prikazuje pisatelja med učenci na Dolenskem in Bevka 70-letnika, ko je ta jubilej praznoval v novomeški studijski knjižnici. Razstava bo odprta do 9. oktobra.

Ustanovljajo kulturno skupnost

Izvršni odbor občinske konferencie SZDL Kočevje je na zadnji seji med ostalimi vprašanji razpravljal in sklepal o pripravah za ustanovitev kulturne skupnosti. Metliki so, da je potrebno vsa vprašanja v zvezi z ustanovitvijo skupnosti, posebno še zakonski osnutek o kulturnih skupnostih, o katerih se že razpravljala skupščina SR Slovenije, temeljito proučiti in šele nato zavzeti dokončno stališče. Prevladovalo je mnenje, naj bi za območje občine ustanovili samostojno kulturno skupnost in hkrati določili zanjo denarne vire. Ob tej priložnosti je bilo ugotovljeno, da še vedno dajemo premalo denarja za kulturo.

Kaj napovedujejo arheološka izkopavanja pri Gabrovki?

Starodavni nekropoli na Rojah in Šmohorju sta presenetili arheologe s svojo velikostjo in izrednim bogastvom — Zdaj ni več vprašanje, na kaj morajo biti arheologi posled predvsem pozorni

Avgusta se je začelo prvo sistematično izkopavanje na Rojah nad Moravčami. Vsestransko ga je omogočil Narodni muzej v Ljubljani, v prihodnjih letih pa se bo nadaljevalo. Zaščitna izkopavanja v tem kraju je že julija opravil Marjan Slabe, kustos ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo. Ljudje pa so vedno znova in znova javljali vesti o novih najdbah.

Ze zaščitno izkopavanje je pokazalo vrednost in pomembnost tega, v arheološkem svetu že znanega grobišča, zato ni čudno, da se je slovenska osrednja arheološka ustanova odločila za obsežnejši strokovni načrt v tem lepem delu Dolenske.

Grobišče na Rojah je znano po najdbah iz prazgodovinskega in slovanskega ob-

dobja, ki pa so, žal, shranjene na Dunaju. Tu so kopali pionirji slovenske arheologije Dežman, Hochstetter in Pečnik. Zadnje čase Roje spet privabljajo slovenske strokovnjake.

Roje so nizka vzpetina s položnim padcem proti jugozahodu. Spodnji del grobišča je precej uničen zaradi manjšega kamnoloma, ki ga vaščani še zdaj uporabljajo. Namen letošnjih izkopavanj je bil prekopati ožji del okoli križa, del oesto, še nepoškodovani areal ob samem kamnolomu ter ugotoviti, kje je južni konec grobišča. V glavnem se je vse to uresničilo.

Arheološko gradivo, zbrano letos na Rojah, lahko razdelimo v dve skupini. Prva obsega prazgodovinsko — latensko gradivo z žganimi grobovi, medtem ko lahko v drugo uvrstimo slovanski material s skeletnimi grobovi.

Prazgodovinski žgani grobovi so precej skromni, če izvzamemo grob, v katerem so že julija našli sulico, in grob z umobom ščita in mečem, odkriti v avgustu. Prazgodovinski grobovi, zlasti tisti pod oesto, so bili zvečine uničeni. Naleteli smo tudi na prazne ali pa že prekopyne grobne jame, iz česar sklepamo, da je tam že kdo kopal.

Slovansko gradivo je dokaj skromno in tisti pod oesto tudi precej uničen. Z izjemo lunulastega uhana, ki je ra-

bil za to, da smo vsaj delu slovanske nekropole na Rojah okvirno določili starost, in srebrih prstanov so se najdbe omejevale le na obsežne obročke. Toliko iskane keramike, ki je bila na Rojah že odkrita, letos ni bilo v nobenem slovanskem grobu.

Hkrati, ko smo izkopavali na Rojah, smo nekaj poizkusnih izkopavanj opravili tudi na vzpetini, znani kot Šmohor. Uspeli smo zlasti na vzhodni strani, kjer smo odkrili nekaj lepih žarnih grobov prazgodovinske, verjetno tudi latenske dobe. Ta poskus je jasno nakazal, kam se širi šmohorsko grobišče.

Na Šmohorju smo našli močno poškodovanovec (kovanec), ki bi bil lahko tudi rimski, vendar pa je poreklo za zdaj še hudo sporno.

S poskusi na Šmohorju, ki ga arheologi do zdaj niso poznali, je ekipa končala letošnje delo na Rojah. Z izkopanimi smo zadovoljni, pojasniti pa bo treba še prenekatero vprašanje.

VLADIMIR BARBEK

90 let brez vodnjaka

Osnovna šola v Draščih že 90 let dela v stavbi brez vode. Letos so vaščani sami postavili vodnjak, čela pa je plačala gradbeni material. Ko bo komunalno podjetje priključilo še črpalko in žlebove na vodnjak, bo za šolo praznik.

V stavbi so lani opravili precej izboljšav, med drugim so popravili tudi prejšnomoče sanitarne prostore, toda brez vode so vsa predvidevanja zaman.

KRAKAR V HRVAŠCINI — Zagrebška revija *Furin* je izdala v zadnji dvojni številki 25 pesmi Lojzeta Krakarja, slovenskega pesnika, ki je dom iz Semiča. Krakarjeve pesmi je v hrvaščino prevedel Mate Simundić.

Mali kulturni barometer

ZACETEK S PETO KOLO. — Minuli petek je bila v Novem mestu prva abonmajska gledališka predstava v novi sezoni. S Hemingwayjevo srčno kolono se gostovalno Mestno gledališče ljubljansko, Fruplaščnik in abonmajske vstopnice bodo v tej sezoni lahko obiskali še deset predstav na sporeh v Domu kulture bo še sedem dramskih uprizoritev, opera in koncert.

LITERARNI NASTOPI — Skupina dolenskih pesnikov in prozaistov, ki se je spomladi (v nepopolnem številu) predstavila v literarnem večerom na otvoritvi slikarske razstave Franceta Bevka v Tamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, se ta dni dogovarja za nove nastope v nekaterih dolenskih središčih. Ze oktobra naj bi priredila recital v Trebnjem. Člani skupine prav tako razpisujejo o izdaji abornika, v katerem bi se predstavili z enim ali dvema svojih najboljših del.

OBNOVA DVORAN — V sodelovanju z Zavodom za kulturno dejavnost, zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, občinsko skupščino in krajevnimi skupnostmi so začeli obnavljati osirno urejati kulturne dvorane v več krajih v novomeški občini. Zvečine bodo v dvoranah napeljali sodobno ogrevanje in izboljšali električno nape-

lavo, obnovili odra in ponekod napelili tudi novo filmsko platno.

PRECEJŠNJE ZANIMANJE, MALO OBISKOVALECEV — Minuli nedelje je v Skočjanu gostovala amatersko gledališče iz Novega mesta z Golarjevo ljudsko komedijo *včova, Rožinaka*. Za gostovanje je bilo veliko zanimanje, ko pa so igro tudi začeli, se je v prosvetni dvoranu nabralo malo obiskovalcev. S tem gostovanjem so Novomeščani odprli svojo gledališko sezono.

NAJPOPOLNEJŠA ENCIKLOPEDIJA — Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu se je obogatila za veliko enciklopedijsko univerzalno — ilustrirano, ali na kratko špansko enciklopedijo, ki je s 96 zvezki, od katerih ima vsake poprečno 1.500 strani, največja, najboljsejša in najpopolnejša enciklopedijska in najrazširjenši podatki iz evropskega in ameriškega sveta. Razen novomeške studijske knjižnice ima to enciklopedijo le Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani in Studijska knjižnica v Mariboru.

DOLENJCI NA POSVETU — Strokovnega posvetovanja knjižničarjev v Mariboru s. in u. oktobra se bodo udeležili tudi dolenski knjižničarji. Posvetovanje se bo začelo z referatom o knjižnicah na dvojeletnem področju.

FRANCE BEVK

Ranjenec

Veter tuli. Blisk se vžiga iz noči, oči slepe. V moji duši smrt divja. V žilni ograji višim in moja kri v črnem curku v sneg kaplje.

Mesec vzhaja in razliva nad polje sijaj. Uzrl sem smrt — glej, nje oči so bele in lepe, ko drevo cvetoče, ko je maj. Ah, še niso rane mi izkrvavele!

Kaj ne dihaj vonja rož v bližini? Kaj gre skozi noč in klice? — Mati? Otrok? Zena? O, kaj kriči v daljavi? V holecini vas ni več spoznati.

Veter tuli. Tedi v duši mi zamrl je glas. Kako ima groza prelepe oči! Ognjene peruti so padle na samotno vas. Se zvezda se je utrnila. Le smrti še ni.

France Bevk, ki mu je sredi prejšnjega tedna smrt pretrgala dolgo in plodno življenje, je javnosti znan zlasti kot pripovednik manj kot dramatik in še manj kot pesnik. Pa vendar je na začetku svoje umetniške poti tudi on pisal verse in ustvaril nekaj biseroz tudi v vezani besedi. Pesem »Ranjenec«, ki jo objavljamo v spomin velikemu ljudskemu umetniku, je lep dokaz za to. Natisnjena je bila v edini Bevkovi pesniški zbirki, ki je izšla leta 1921 pod nastopom Pesmi.

29. septembra bodo pionirji po vsej naši domovini praznovali svoj dan. Na proslavah v šolah in na različnih drugih prireditvah bodo pokazali, česa so se naučili pri pouku in v krožkih. Mnogi med njimi si bodo zaželeli šole, ki bi bila lepša in bliže domu. Pionirji v nekaterih šolah tudi pridno pomagajo tovarišicam pri pripravah na zimo. Na sliki: pionirji osnovne šole v Gradcu vsako leto pomagajo pospravljati pod streho drva, ki jih bodo grela v mrzlih zimskih dneh. (Foto: Ria Bačar)

O ČEM PIŠEMO IN O ČEM NAJ BI PISALI?

Kakšna naj bo mladinska stran?

Mnenja udeležencev ustanovnega sestanka mladih novinarjev Dolenjske in Bele krajine - Kaj pogrešajo mladi v svojih časopisih?

Približno pred letom dni se je v Dolenjskem listu pojavila nova stran z naslovom »Ogledalo mladih«. Po mnenju uredništva naj bi bila to stran za mlade, ki bi jo tudi pomagali oblikovati s svojimi predlogi in prispevki. Stran naj bi bila podoba dejavnosti mladinske organizacije na tem območju in naj bi kritično obravnavala poreda mladinska vprašanja. Koliko je stran doslej ta svoj namen opravičila, ste lahko sproti sami presojali.

Na ustanovnem sestanku kluba mladih novinarjev Dolenjske in Bele krajine, ki ga je prejšnjo sredo sklical predsednik občinske konference ZM Novo mesto, so se zbrali ljubitelji novinarskega pisanja in večina mladih, ki so s svojimi prispevki že sodelovali na mladinski strani

v našem listu. Sestanek se je udeležil tudi vodja centra za obveščanje in propagando pri republiški konferenci ZM Slavko Pregelj, ki je navzgoče seznanil z delom klubov mladih novinarjev drugod po Sloveniji, razen tega pa povedal nekaj upoštevanih vrednih misli o mladinskih časopisih in straneh v pokrajinskih listih.

Mladi novinarji so bili mnenja, naj bi mladinska stran prinašala razen tekočih poročil o delu mladinskih aktivov tudi več prispevkov o »lošnih pojavih v mladinskem gibanju, o vprašanjih zaposlovanja mladih, posebno v industriji, o vlogi mladine v samoupravljanju na šolah in v podjetjih, o njihni usposobljenosti za to, o izobraževanju in dodatnem izobraževanju, o stanovanjski

problematiki mladih in podobno. Mladinskih vprašanj ne bi smeli obravnavati ločeno, ampak v povezavi in glede na splošne pojave v družbi; vse pa bi moralo biti napisano v taki obliki, da bi bilo zanimivo in ne bi bilo le dolgočasen povzetek dogovorov in ugotovitev na sestankih. Pojave v družbi in posebno v mladinski organizaciji je treba komentirati, ne samo registrirati.

Zato vabimo vse mlade, naj s svojimi predlogi in prispevki sodelujejo na tej strani, da bo resnično postala ogledalo mladih!

A. V.

«Kekec» po občini

V počastitev pionirskega dne (29. septembra) so začeli kinooperatorji novomeškega Zavoda za kulturno dejavnost 20. septembra predvajati osnovnošolcem priljubljeni slovenski mladinski film »Kekec«. Film bodo vrteli v vseh osnovnih šolah v novomeški občini. Predstave bodo do 1. oktobra.

Mirna: med najboljšimi

Mladinski aktiv na Mirni je med najboljšimi v trebanjski občini. Najbolj množično se mladi udeležujejo v domačem športnem društvu Partizan, manj pa je takih mladincev, ki se posvečajo političnemu in kulturnemu življenju v občini.

Lani so mladi začeli s pomočjo krajevne skupnosti Mirna in občinske konference ZM Trebnje preurejati mladinski klub. Zaradi pomanjkanja denarja pa dela niso mogli dokončati. Razen tega so s prostovoljnimi delom sodelovali tudi pri urejanju turističnega centra pod miranskim gradom. Pri preurejanju kluba in turističnega centra je sodelovala skoraj vsa mladina z Mirne in okolice.

Z. G.

Maturantje na izletu

V začetku tega tedna so se z maturantskega izleta vrnili dijaki četrtil razredov novomeške gimnazije. Skoraj teden dni so bodoči maturantje preživeli na poti skozi sosednjo republiko Hrvaško in ob obali. Ujeli so še zadnje sončne dni in si nabrali novih moči. Razen tega so mimogrede še marsikaj videli in si ogledali znan kraj.

KAJ JE NOVEGA NA SLATNIKU?

„Pridite in se prepričajte!“

pravi predsednik mladinskega aktiva Dušan Lazar na očitke in različna mnenja o vzdušju v njihovem diskoklubu

Zadnje čase je med novomeško mladino povzročila precej zanimanja novica, da je na Slatniku odprt diskoklub. Hkrati s tem so se že pojavile tudi različne govorice o vzdušju v njem. Mnenja so bila tako različna, da smo o tem vprašali predsednika mladinskega aktiva Dušana Lazarja, ki skrbi tudi za sobotne mladinske plesne v klubu. Preden je pogovor stekel o tem, je Dušan želel povedati naslednje:

»Ko sem marca letos postal predsednik mladinskega aktiva na Slatniku, sem na sestankih krajevne skupnosti in drugih krajevnih organizacij poslušal le očitke, da madi nič ne delamo. Blagajna je bila prazna in nisimo vedeli, kje bi začeli. Krajevna skupnost nam je dala na uporabo dvorano v osnovni šoli, ki je namenjena za vse prireditve. Radi bi popravili oder v dvorani in zbrali nekaj denarja za izlete in obdaritve otrok ob novem letu ter mater ob osmem marcu. Denar nameravamo zbrati z izkupičkom od mladinskih plesov. Sedaj imamo v blagajni že 1200 din.«

— Kako ste prišli na misel ustanoviti diskoklub?

»Naša dvorana pravzaprav ni nikakršen pravi diskoklub. Sposodili smo si le ime, da bi privabili čimveč obiskovalcev in zbrali čimveč denarja. To ni niti senca pravih diskoklubov, vendar doslej nisimo imeli niti tega.«

— Slišati je očitke, da na vaših plesih ni reda in da je videti tudi precej pijanih. Ali je to res?

»Slatničani smo že na začetku sklenili, da bo na plesih red. Vstopnina je 3 din. Pridi lahko vsak, kdor hoče. Na plesih to čimo pivo in oranžado in z različnimi osvetlitvami skušamo posnemati vzdušje v pravih diskoklubih. Prihajajo tudi Novomeščani. Nekateri med njimi se ustavljajo najprej

v gostilni čez cesto, potem pa pridejo k nam in skušajo dolati nered. Prav ti pa po mestu trosijo neradne govorice.«

— Kaj menijo o vašem diskoklubu predstavniki krajevnih organizacij in občinskega mladinskega vodstva?

»Obiskalo nas je že nekaj predstavnikov družbeno-političnih organizacij in predsednik občinske konference ZM Janez Slapnik. Prepričali so se, kaj je res in kaj ne, in nihče nam plesov ni prepovedal. Prepričani smo, da na teh plesih mladinski organizaciji ne delamo sramote. Vabimo vsakogar, naj pride in se prepriča.«

A. V.

Uspešno sodelovanje z JLA

Ribniška mladina je že organizirala več skupnih prireditev z mladimi vojaki

Usklajevalni odbor za sodelovanje z mladino v JLA so ustanovili pri predsedstvu Zveze mladine v Ribnici. Ta odbor posebno v zadnjem obdobju zelo prizadevno deluje.

nagrade, dobre pa pismena priznanja.

J. P.

Tako je ribniška mladina in mladina vojaške enote v Ribnici imela že več skupnih prireditev. Na Travnici gori so skupno proslavljali dan borca, pred kratkim je bil za oboje mladino koncert »Unionova«, 11. septembra pa koncert članov ljubljanske Opere.

Tudi za dan topničarjev, ki bo 7. oktobra, pripravljajo skupen program za dve proslavi (za prebivalce in vojaštvo). Razen mladih vojakov bodo na tej proslavi nastopili mladinska folklorna skupina, učenci osnovne in glasbene šole, dijaki gimnazije in še nekatere skupine mladincev.

Enkrat na teden imajo ribniški mladinci tudi začetni plesni tečaj, ki bo trajal dva meseca in pol. Tečaj se je začel 5. septembra, vodi pa ga plesni učitelj, ki služi vojaški rok v Ribnici.

Sodelovanje mladine Ribnice in vojaštva je zelo tesno, saj je v občinski konferenci ZM kar pet predstavnikov JLA, od tega so trije tudi v predsedstvu.

Na tesnejše sodelovanje nedvomno vpliva tudi, da je republiška konferenca ZMS razpisala tekmovanje mladinskih organizacij, katera bo uspešnejše sodelovala z mladino v JLA. Najboljše organizacije bodo dobile denarne

OGLEDALO
MLADINI

Želje so bile prevelike

Ko so mladi v Zabji vasi pri Novem mestu letos spomladu ustanovili mladinski aktiv, so se z veliko zagnanostjo lotili dela. Zadali so si nalogo, da bodo ob pomoči drugih družbeno-političnih krajevnih organizacij skrbeli za urejenost naselja in ga očistili odvečne nesnage, da bodo skrbeli za spomenik padlim in v nekdanjem kamnolomu uredili igrišče za košarko. Čas poletnih počitnic, v katerem so vse to hoteli uresničiti, pa je prehitro minil. Ugotovili so, da bodo z igriščem morali še nekaj časa počakati, da se okrepi zavest mladincev in pripravljenost do dela, kajti razumljivo je, da bi pri urejanju igrišča morali poprijeti za delo vsi. V zadnjem času so imeli nekaj stankov in so organizirali izlete v bližnjo okolico, sedaj pa se bodo spet lotili urejanja vasi.

Šibka vodstva v trebanjskih aktivih

V trebanjski občini je veliko premalo sposobnih mladincev, ki bi prevzeli vodstva v vaških in tovarniških aktivih, kjer se zbira največ mladih. To je tudi eden izmed najvažnejših vzrokov za nedelavnost nekaterih aktivov. Večina predsednikov aktivov se v osnovnih šolah ne seznanja dovolj z vlogo in nalogami mladinske organizacije in zato ne more vplivati na druge člane aktivov, kar pa se najbolj pozna pri delu. Zato je predsedstvo občinske konference ZM na svoji zadnji seji sklenilo, da bodo z načrtnim izobraževanjem mladinskih vodstev začeli že v osnovnih šolah. Pripravili so program, ki ga bodo razdelili razrednikom in mentorjem mladinskih aktivov, na predavanjih pa bodo sodelovali tudi člani predsedstva.

Z. G.

Trije jesenski modeli

Jesen je tu in v omare že pospravljamo lahko polletne obleke. Sedaj pridejo na vrsto topli puloverji in krila, ki nas bodo ščitila pred jutranjim in večernim hladom. Dobro pogledite v predalec in omare! Morda imate v njih že skoraj pozabljeno lansko obleko, ki ni ukrojena po zadnji modi, vendar jo boste z majhnimi dodatki spremenile in bo spet kot nova. Tri praktične modele za vsak dan je za vas narisala Tatjana Spacapan, modna kreatorka Tovarne pletenin iz Sežane.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 28. septembra 70

Kupon št. 20

POTA IN STRA

AVTOMOBILA

DEŽURNI POROČAJI

SAMOVZIG NA TREBANJSKEM VRHU? — 19. septembra je gorelo pri Francu Dimiču na Trebanjskem vrhu št. 17. Na gospodarskem poslopiju je ogenj uničil del ostrejša, slamo in krmo. Škoda je za 10.000 din. Menijo, da je požar povzročil samovzign.

TAT KARAMBOLIRAL — 18. septembra so našli pri IMV poškodovan osebni avtomobil Zastava 750, ki je bil dan prej ukraden Justini Tratar iz Ortoševih ulice v Ljubljani. Ko je tat karamboliral, se je očitno zbal peljati naprej.

UKRADENO KOLO — 15. septembra je bilo Ivanu Kalinu s Malega Slatnika, delavcu IMV, ukradeno žensko kolo nemške barve. Oškodovan je za 300 din.

PRIKOLICA STISNILA MOPED — Anton Preden in Romano Rutar iz Umaga sta 18. septembra pustila pred metliškim komunalnim podjetjem prikolico, naloženo s cementom, ter za s trator, njakom odcepilala na Suhor. Med rastvarjanjem je začela prikolica drseti nazaj, da je zadela Fiat 850 Antona Crnčija iz Križevske vasi in potisnila ob sid moped Zlatka Muc in Rosalino. Gmotno škodo so ocenili na 10.000 din.

PRITEKLA PRED ŠKODO — 5-letna Silva Jevnikar je 19. septembra v Sentjerneju pritekla na cesto pred škodo, ki jo je vozil Jozo Gorisnik iz Gornjega Vrhaplja. Voznik je zavil, a je avtomobil deklico kljub temu zadel in jo stbil na tla. Dobil je pretres mozganov.

ŠKODA BREZ KOLES — Med vožnjo po avtomobilski cesti pri Mačkovecu se je škoda, s katero se je peljal Rudolf Šošar iz Zagreba, začelo zadrževati levo kolo. Avtomobil s tremi kolesi je zaneslo v smernik in drog prometnega znaka. Na sroču in nenavadna nesreča ni terjala niti človeških žrtev niti večje gmotne škode.

ALI SI USPOSABLJEN DA NUDIS PRVO POMOC?

Delovna skupnost **POSERNE SOLE OSIHEL**

razpisuje delovno mesto

TAJNIKA

POGOJ: dokončana srednja ekonomska šola.

Nastop službe 1. januarja 1971 ali po dogovoru.

Prostovoljno gasilsko društvo **RIBNICA** na Dolenjskem

proda

gasilski avtomobil znamke **FORDSON** - cisterna 1000 l

Vozilo je v nevoznem stanju. Cena vozila je ugodna in si ga resni kupci lahko ogledajo v garaži PGD Ribnica na Dolenjskem.

AVTOMOBILSKA KRAJA SREDI NOVEGA MESTA

Tat se je osmodil,

toda Ciril Jarnovič iz Novega mesta je bil več ur v hudih skrbeh za svojo zastavo 1300

Ko je Ciril Jarnovič, računovodja pri MERCATORJEVI poslovni enoti STANDARD v Novem mestu, v četrtek, 17. septembra popoldne, končal službo in se odpravil po osebni avto, ki ga je parkiral pred kinom KRKA na Prešernovem trgu, da bi se odpeljal domov, je ves presrašen ugotovil, da njegove zastave 1300 ni več. Pomislil je, da je okraden in v naslednjem trenutku o izginotju avtomobila obvestil milico.

Nista še minili dva uri, ko je približno ob 17. uri Milan Maver iz Bučne vasi javil novomeškimi miličniki, da stoji neka zastava 1300 v Bučni vasi, nedaleč od gostilne »Pri Marički«. Miličniki so se ta

koj odpravili v Bučno vas in tam ugotovili, da je tisti avtomobil Jarnovičev. Po čudno zvezanih žlebah pri krmilu so sklepali, da je neznan storilec vozilo odpeljal na silo. Sledove vloma pa so našli tudi na vratih.

Ko so miličniki vozilo podrobneje pregledali, so ugotovili še to, da je akumulator prazen. Razlog, zakaj se tat ni odpeljal naprej, je bil na dlani. Za lastnika vozila, Cirila Jarnoviča, pa je bila to sreča. Kdo ve, ali bi še kdaj videl svojo zastavo, ko se ne bi bil akumulator tako hitro izpraznil. To pa je tudi opomin za vlomilce in avtomobilske tatove, naj pustijo tuja vozila na miru.

Tragedija v Lipovcu

Zaradi nepazljivosti odraslih je deklica pri mlačvi izgubila nogo — Kričeč opomin drugim

15. septembra so pri Stanislavu Nosehu v Velikem Lipovcu mištili pšenico. Bilo je že proti večeru, ko sta h geplju, ki sta ga vrtela dva konja, prišli 6-letna Anica Gnidovec in domača hči, 7-letna Vidka Nose. Deklici sta najprej hodili v krogu za konji, nato pa sta se približali geplju. Ničve tega ni opazil, niti gonjač ne.

Nonadoma so vsi zaslišali obupen otroški krik, ki se je utrgal od geplja. Zagledali so malo Gnidovčovo Anico, kako kriči z rokami in prosi za pomoč, ker ji je bilo desno nogo skoraj do stegna potegnili pod vrteči se prenosni drog, poleg samega zobatega kolesja na geplju, in ji jo zmečkalo. Hitro so ustavili mlatilnico in hiteli otroka reševati. Ko se jim je to na posled posrečilo, so deklico naložili na avtomobil in jo naglo odpeljali v novomeško bolnišnico. Zaradi prehudih poškodb pa so morali zdravniki nogo Anici odrezati.

Nsreča je pretresla vso vas, najbolj pa domače. Hkrati je to kričeč primer, kakršnih je bilo na kmetih zaradi nepazljivosti že veliko, in resno svarilo odraslim, naj pazijo

na najmlajše, pa čeprav kaže, da se hočejo samo igrati.

Kraja v Ribji restavraciji

V noči na ponedeljek, 21. septembra, so neznanzi odnesli iz Ribje restavracije v Novem mestu 14.500 din ali ves sobotni in nedeljski kupiček. Miličnikom in kriminalistom se še ni posrečilo raziskati, kako so tatovi prišli v restavracijo, ki jo prav zdaj obnavljajo. V času, ko to poročamo, znikavtom tu di še niso prišli na sled.

S ceste na streho

S tretjerazredne ceste pri Grobljah je 21. septembra popoldne zaneslo zastavo 1300, ki jo je od Sentjerneja proti Kostanjevici vozil Marjan Golob iz Ljubljane. Avtomobil je pristal prevrnjen na njivi. Voznik se je zaže potokel, sopotnica Ana Keglevič z Ostroga pa ima zlomljeno ključnico. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico. Škoda so ocenili na 8.000 din.

Skica obvozov med sobotnim treningom in nedeljsko avtomobilsko dirko na Gorjancih. Več o tem na 12. strani!

Meserko obsojen

Vlomilca, ki je letošnjo zimo s silo odpiral tuja stanovanja, je sodišče obsodilo na zapor

Pred kratkim je stopil pred novomeške sodnike 26-letni Stane Meserko, doma s Migojske gore pri Trebnjem, z zadnjim bivaljšcem v Mariboru. Obtožen je bil, da je na Dolenjskem štirikrat vlomil, dvakrat poskusil vlomiti, dva vloma pa zagrešil tudi na Zaplani pri Vrhniki.

Vsa dejanja na Dolenjskem je opravil letošnjo zimo med 24. in 30. januarjem. Pri vseh vlomih je iskal večje vsote denarja, ker pa tega (na srečo) ni povsod našel, je jermal obleke in hrano. Vlomilska strast ga je najčešče vodila v počitniške hišice in v stanovanja takrat, kadar ni bilo nikogar doma.

Okrožno sodišče v Novem mestu ga je obsodilo na 3 leta in 6 mesecev strogega zapore. Pri odmeri kazni je upoštevalo olajševalno okolnost, da je Meserko večino dejanj skesano priznal in obžaloval. Za obtežilno okolnost pa so sodniki šteli, da je bil Meserko do zdaj že trikrat kaznovan, da se je vdajal brezdelju in klateštvu in da je vsa dejanja opravil v razmeroma kratkem času.

Danes na sodišču

Na okrožnem sodišču v Novem mestu se bodo danes dopoldne zagovarjali: Martin Lap, ki je obtožen hudega kaznivlega dejanja zoper splošno varnost, Boris in Rudolf Brajdič zaradi tatvin in Franc Kovačič, ki se je na zatožni klopi znašel zaradi obrekovanja. Razprave bodo v razpravni dvorani št. 108. Predsednik senata bo sodnik Janez Pirnat.

Izsiljevanje prednosti

Dejan Radan, zasebni obrtnik iz Brezice, se je 14. marca letos odpravil v Moskvo. Proti večeru je v Drnovem zavil z avtomobilske ceste na priključek in hotel nadaljevati vožnjo. Nesreča, ki se je naslednji trenutek zgodila na križišču pri podvozu, pa mu je to preprečila.

Radan je s priključka zavil na prednostno cesto Krško-Kostanjevica, ne da bi se preprčal, če je prosta. Ko je zavil na križišče, je s tem izsilil prednost motoristu Alojzu Cvelbarju mlajšemu iz Velenja, ki je na zadnjem sedežu mimo peljal svojega očeta.

Značajnejš

Počilo je in zaženketalo. Prometna nesreča. Šoferja sta zlezla iz razbitih vozil in si ogledala razbitine.

»Oprostite mi, prosim. Sprejela sem prometni znak in vam zapri pot. Vso škodo vam povrnem.«

Oškodovanec je bil zadovoljen, da je naletel na poštenega človeka, ki je takoj priznal svojo krivdo.

Pršli so miličniki in začeli zasliševati oba udeležence prometne nesreče.

Oškodovanec je povedal, kako je bilo, in na vrsto je prišel oni, ki je trčil vanj.

»Prometni znak? Seveda sem ga videl in prav zato sem hotel ustaviti. Ze sem vozil korakoma in bil tik pred tem, da ustavim, ko mi je z leve pridrvel neki avtomobil. Zaradi prehitre vožnje ga je zaneslo vame...«

Na podlagi izpovedi obeh udeležencev sta bila v postopku oba.

»Jaz pa kriv? Ni mogo-

bel izključen! Pri prometnem znaku sem ustavil. Da, da. Zagotovo vem, da sem se stal, ko je oni trčil vame...«

Dokazovanje. Zasliševanje prič. Ene so trdile eno drugo drugo. Vsak se je pridušal, da je čista resnica samo tisto, kar je povedal sam.

»Zakaj pa ste takoj po nesreči soobdolžencu priznali svojo krivdo?«

»Jaz pa priznal? To ni resnica. Kdor to pravi, naj pride sem, da si pogledava iz oči v oči.«

Socedenje.

»Vozil sem po prednostni cesti in soobdolženec mi je zapri pot, ko je prevozil prometni znak.«

»Ni res. Avtomobil sem že ustavil, vi pa ste pridrveli in vas je zaneslo vame...«

»Saj ste mi vendar rekli, da ste krivi...«

»Nič nisem rekel. To se vam je le zdelo. Kaj bom priznal, ko pa nisem kriv!«

Prerekanje se je nadaljevalo in uspeha ni bilo. Vsak je trdil svoje...

KRONIKA NESREČ

MACKOVEC; ZANESLO GA JE S CESTE — Jernej Gabrč iz Ljubljane je vozil 20. septembra Renault 6 TL proti Zagrebu. Pri Mačkovecu je podobno kot drugi vozniki pred njim zavil avtomobil, tedaj pa ga je zaneslo s ceste med skale. Voznik in žena sta bila ranjena, gmotno škodo pa so ocenili na 10.000 din.

CURILE; MOPEDIST OBLEZAL — 20. septembra ponoči se je peljal Stane Jurajevič iz Rada-

lovičev z mopedom proti Radovici. Pri Curiljah je na granatno cesto padel in obžal. Našel ga je Milan Stefančič in ga s osebnim avtomobilom odpeljal do Metlike, odkoder so ga takoj spravili v novomeško bolnišnico.

BIC; TRČENJE V MEGLI — 20. septembra ponoči je vozil Drago Sabljčič iz Duvna osebni avtomobil nemške registracije proti Ljubljani. Mimo Bača je zaradi goste megle vozil počasno. To je preči Aloja Zupana iz Gosida-Martuljki in s svojim vozlom zadel Sabljčičev avtomobil. Škoda je bila za 4.500 din.

TOMAZEJA VAS; NA BMW RAZNESLO ZRANICO — Redo Šakanović iz Ljubljane se je 19. septembra z BMW 700 S peljal proti domu. Pri Tomaziji vasi je vozilo razneslo zračnico. Avtomobil je zaplesal po cesti, treščil v avtomobil Sarajevčana Ilije Kajžičiča in nato se v avtomobil Oskarja Okanjija iz Novega Sada. Po trčenju je Šakanoviča zaneslo še v obcestni smernik, sarajevsko vozilo pa s ceste, da se je prevrnilo. Škoda so ocenili na 14.000 din.

PODGRACENO; PREVRNEN TOVORNJAK — Jozef Florjan iz Ločice pri Polzeli je 18. septembra zvezal tovornjak celjskega PREGOZNIŠTVA proti Ljubljani. Na ovinku pri Podgracenu je zapeljal s ceste na travnik in se prevrnil. Voznik je bil laže ranjen, škoda pa so ocenili na 20 tisoč din.

NOVO MESTO; Z AVTOMOBILOM V OGRAJO — V betonoko ograje pri poslopiju Cestnega podjetja ob Ljubljanski cesti v Novem mestu je 18. septembra zaneslo avtomobil nemške registracije, ki ga je vozil Vladimir Štrukelj iz Crnomoja. Škoda je bilo za 4.000 din.

DOBRSKA VAS; TROJNO TRČENJE — 17. septembra je Krčan Jozef Nedol s osebnim avtomobilom pri Dobrski vasi prehitel Iva Kolarija s Senovega in opazil avtomobil alfa-romeo, ki ga je vozil naproti Italijan Agostino Zampini. Ranjena je bila 9-letna hčerka italijanskega voznika Marina. Škoda so ocenili na 4.000 din.

GORJANGI; S CESTE V GOZD — S cestnega ovinka pri Vahst na Gorjancih je 17. septembra zaneslo floka, s katerim se je Franc Pašič iz Strojčevca peljal proti Novemu mestu. Avtomobil se je znašel v gozdu. Škoda so ocenili na 8.000 din.

KARTELJEVO; BANKINA NI VZDRŽALA — 15. septembra se je pri Karteljevem udria bankina, na katero je zapeljal Rado Pavličev s Pivke tovornjak s prikolico. Tovornjak se je potem prevrnil na streho. Škoda je bilo za 20.000 din.

ČATEZ; RAZNESLO ZRANICO — 17. septembra je pri Čatezu razneslo zračnico na osebnem avtomobilu, ki ga je vozil Neneš Max Schneider. Vozilo se je znašlo na njivi, kjer se je prevrnilo na streho. Škoda je bilo za 3.500 din.

DOLJE; Z AVTOMOBILOM V DREVO — 17. septembra zvezel je pri Dolah zaneslo osebni avtomobil, ki ga je od Metlike proti Novemu mestu vozil Julij Klemenč. Vozilo je treščilo v drevo; pri tem je bil voznik ranjen. Škoda so ocenili na 4.000 din.

Tast umrl čez dva meseca

Sodišče je upoštevalo, da je voznik v prometni nesreči izgubil tasta — Izrek pogojne kazni

Huda prometna nesreča, ki se je zgodila 7. decembra 1968 na cesti čez Gorjance, je dobila zdaj še epilog na novomeškem okrožnem sodišču. V četrtek, 17. septembra, se je pred senatom, ki mu je predsedoval sodnik Janez Pirnat, zagovarjal Ignac Bavdaš, gradbeni delovodja iz Novega mesta.

Bavdaš je bil obtožen za posledice prometne nesreče, ki je povzročila smrt ene osebe. V večernih urah je vozil osebni avtomobil iz Metlike proti Novemu mestu. V megli, ki je tedaj visela nad cesto, je vozil prehitro in ne previdno, da ni opazil pred seboj voza, naloženega s koli, ki je stal na desni strani ceste. Bavdaš se je s osebnim avtomobilom močno zalezel od zadaj med kolo. Daljši kol je prebil vetrobransko steklo in se zariil v truhel ter prani koš sopotniku Jožetu Starcu. Bavdaševemu tastu, zaradi poškodb je štek čez dva meseca umrl.

Sodišče je ugotovilo, da Bavdaševa krivda v tej nesreči ni bila velika, razen tega pa je obdolženec dejanje skesano in prizadeto

priznal, saj je izgubil tasta. Olajševalna okolnost je bila pri odmeri kazni tudi to, da Bavdaš do zdaj še ni bil kaznovan. Sodišče mu je izreklo kazen 8 mesecev zapore, pogojno za dobo dveh let.

Nesreča arhitekta

26-letna Marija Račičič, arhitektka pri strankem NOVOLESU, je 17. septembra z Broda, kjer stanuje, peljala 3-letno hčer Urško v novomeško vrtec. Ko je bila še v vasi, je videla, da so se na kolesi odprla vrata, pri katerih je sedela Urška. Med vožnjo se je stegnila nazaj in vrata zaprla, pri tem pa izgubila oblast nad avtomobilom. Na nepreglednem ovinku je vozilo treščilo v betonsko skarp. Zdalj so se odprla vrata pri krmilu, močan udarec v zid pa je Račičičevo pahnil na cesto. Voznica je dobila več hudih poškodb, odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju. Gmotno škodo so ocenili na 4.000 din. Kasneje smo zvedeli, da se otroku ni zgodilo nič hudega.

NOGOMET

Belokranjcev poraz ne bo omajal!

Belokranjeci so komaj v četrtem kolu okusili grenkobo poraza. Prepričani smo, da jih to ne bo omajalo, saj se znajo srčno boriti. Mirenčani so v tem kolu najbolj prepričljivo zmagali. Novomeščani so naleteli na trboveljski Cement in močno izgubili. Lepo zmago je požel Rudar iz Senovega, ki je trenutno na drugem mestu prvenstvene razpredelnice. Sevnici, ki igrajo v podzvezni ligi, pa so tokrat tudi poželi visoko zmago.

Tržič : Bela krajina 3:1

Bela krajina je doživela prvi poraz v ZCNL. Klionila je proti najslabšem nasprotniku, ki pa je vendar nevaren na domačem igrišču. Najbolj so se trudili vratar Zunič, Ferfojta, V. Weiss, Dimić in Petrovič. Ostali so precej odpovedali.

Mirna : Rakek 4:0

Mirenški nogometaši so ponovno razveselili svoje navijače s lepo zmago. Rezultat bi bil lahko še višji, vendar so domačini bili premalo spretni pred vrati gostov. Mirenčani so v celoti zaigrali zelo dobro, zadetke pa so dosegli: Stefančič 2, ted Smuc in Najdov po 1.

Cement (Trbovlje) : Elan 5:1

Novi član IČNL, trboveljski Cement je tokrat odpravil tudi drugega dolenjskega predstavnika novomeški Elan z visokim rezultatom 5:1. Novomeščani niso igrali tako

Sevnica : Steklar B (R. Slatina) 5:2

V celjski podzvezni nogometni ligi so Sevnici premagali ekipo Steklarja iz Hrastnika. Zadetek za Sevnice so dosegli: Plasar in Kelnarič po 2 ter Crepničnik. J. BLAS

Rudar : Rogatec 3:0

Senovačani so tudi tokrat odlično zaigrali in zasluženje premagali borbeno ekipo iz Rogatec. V prvih 45 minutah so bili v rahli terenski premoči in so dosegli 2 zadetka.

11 žog za naše učence

Rokometna zveza Slovenije je v šolskem letu 1969/70 priredila tekmovanje osnovnih šol v rokometu z nazivom »za rokometno žogo«. V tekmovanju je sodelovalo 47 osnovnih šol, skupno pa je bilo odigranih 2.363 tekem. Na osnovi dosežkov je bil določen vrstni red 17 najboljših šol, ki prejmejo za nagrado rokometne žoge. Med temi je tudi pet dolenjskih šol. Na tretjem mestu je OS »Martin Kolara iz Sentjerneje, na sedmem OS Velika Dolina, OS Dolenjske Toplice je na enajstem, OS Zvezdberk in OS Ribnica pa sta razdelila 14. oziroma 17. mesto. Nedvomno spodbuja za naša šolska športska društva!

Lestvica po tretjem kolu

Sostanj	3	3	0	0	10:0	6
Senovo	3	2	0	1	11:5	4
Rogatec	3	2	0	1	4:2	4
Brežice	3	2	0	1	2:2	4
Vojnik	3	1	1	1	6:5	3
Papirničar	3	1	1	1	4:6	3
Ljubno	2	1	0	1	8:4	2
Zalce	3	1	0	2	6:4	2
Opekari	3	1	0	2	10:10	2
Polzela	3	1	0	2	5:9	2
Celulozar	3	0	1	2	2:5	1
Boč	3	0	1	2	5:13	1

ODBOJKA

Na tujem zmage, doma porazi!

Novomeščani kot da ni se hali domače publike, saj na tujem z lahko zmago, doma pa tanjšjo porazo. Kljub porazom na domačem terenu letos igrajo precej bolje in ni strahu, da bi se borili za obstanek v ligi. Na pomoč jim je prišel odlični MARJAN BREŠČAK, ki je vnesel precej več živahnosti. Dekleta Brestanice so v tretjem kolu dosegle prvo zmago nad solidnim Severjem iz Sladkega vrha. Trehanjci so zmagali že tretje s 3:0, in kot pravijo sami, bo šlo zdaj nekoliko težje.

Novo mesto : Kanal 0:3

Novomeščani so srečanje z eno boljših ekip v republiški odbojarski ligi Kanalom zašli zelo dobro. V prvem nizu so po vodstvu 18:9 popustili in srečanje nezasluženo izgubili s 3:0. V vrstah Novoga mesta se je poznala prisotnost prejšnjega igralca Ljubljane svoj matični klub Novo mesto.

Sever (S. vrh) : Brestanica 2:3

Brestančanke so prinesle s Stajerskega posembo zmago. Srečanje z igralkami s Sladkega vrha je bilo napeto in borbeno. V tretjem nizu so imele gostje možnost že zmagati, saj so po vodstvu 14:6 prednost celo zapravile.

KEMOOPREMA : Kropa 3:0

Brez večjih težav je odbojarsko moštvo KEMOOPREME pred več kot 150 gledalci doma premagalo ekipo Kropo s 3:0. To je še tretja zaporedna zmaga Trehanjcev, vendar je treba povedati, da šele zdaj pridejo na vrsto močnejsi nasprotniki, ki bodo z oslabilenim moštvom Trehanjcev imeli možnosti za zmago. Iz vrst trehanjskih odbojkarjev odhaja k vojakom Lajze Bahnik, Dežvad Mešič pa na delo v tujino. M. LEGAN

Nogometaši - najemniki

Novomeški nogomet ne bo nikoli prišel na seleno vejo, nikoli ne bo zam med gledalci zanimanja, ves trud prizadevanj klubskih odbornikov je ob sedanjem delovnem sistemu zaman. Irvatev je sicer drzna, a drugače ob sedanjem stanju v Elanu ne more biti; moštvo se menja tal tekmo do tekme, v njem igrajo vojaki, ki v novomeški enoti služijo vojaški rok, v njem igrajo taki, ki prileje v Novo mesto na sezonsko delo Skratka, v njem ni Novomeščanov. Mar si lahko predstavljate, da Novomeščani, ki pride na tekmo, ne poznajo polovice moštva? Tem trditvam bo sicer lahko kdo oporekal, vendar ni težko postreči z dokazi: v zadnjem letu ali dveh se je dejansko zamenjalo celo moštvo, od

šel je plačani trener, odšli so igralci iz Banjaluke, let so bili v Novem mestu. Zdi se, kot da je delo postalo popolnoma nenacrtovano, kot da v Novem mestu ni mladih, talentiranih igralcev. Zares, uspehi ni bili vsaj v zadetku slabši, če bi se usmerili na mlade domače nogometaše, zato pa bi se mladtina s srcem borila za klubске bareve. Zdar ni tako: Sicer pa si drugače niti ni mogoče predstavljati igralca, ki je v mestu le nekaj mesecev ali leto dni, pač nima posebne volje, da bi dal vse od sebe. V zadnjem primeru je vsekar škoda denarja, ki ga družba daje za nogomet v Novem mestu; denar bi se tudi v nogometne hamene lahko mnogo koristneje porabil, za šolanje strokovnjakov in mladih nogometašev! J. SPLIČAL

Rokometaši Ribnice (na sliki) so se v nedeljo vrnili iz Murske Sobote s pomembno zmago.

ROKOMET

Pretekla rokometna nedelja je bila za dolenjske predstavnike v zahtevnejših tekmovanjih izredno ugodna. Najbolj so nas presenetili neustavljivi Sevnici, ki so sredi Kranja porazili vodilno ekipo v tem tekmovanju. Ribnici, ki so se ob prvih neuspelih zbrali, so iz Murske Sobote prinesli dve dragoceni točki. »Kaznovanje Brežičani so v Celju ugnali izredno nevarne Radeče, ki so za marsikomu pokazale zobe. Krmelji so zastoj potovali v Kranj, saj so kranjski Veterani že marsikoga potegnili za nos.

Sevnici ugnali vodilni Kranj!

Ligaška Kranj. Najboljši v vrstah Sevnčanov so bili: Trbovc, Svačić in Šič. Sevnica: Širk, Svačić 4, Trbovc 8, Filej, Valant 2, Koprivnik, Šič 3, Lovrek, Perc, Debelak in Kometj. J. BLAS

Polet (Murska Sobota) : Ribnica 17:18

V zelo zanimivi in razburiljivi igri je borbenim Ribnicam uspelo zmagati. Njihova zmaga je zaslužena, saj so skoraj ves čas tekme vodili. Posebno razburljivo je bilo srečanje v zadnjih minutah, ko so imeli domačini možnost rezultata izenačiti.

Veterani (Kranj) : Krmelj 0:10 b.b.

Gostje so zaman prispeli v Kranj, domačini se niso pojavili na igrišču. Srečanje je registrirano 10:0 v korist Krmelčanov. B. DEBELAK

Brežice : Radeče 15:12

Brežički rokometniki so zaradi zapoveda svojega izrišča morali odigrati srečanje z Radečani v Celju. Brežičani so zelo dobro začeli, saj so v 20 minutah vodili že z 8:1. Kasneje so popustili, vendar so požel zaslužen zmago nad nasprotnikom, ki ga val spokojujejo.

Kranj : Sevnica 15:17

V derbi tekmi LCLR so Sevnici zasluženje zmagali v Kranju s 17:15. Na začetku srečanja so domačini sicer povedli, kasneje pa je stekel stroj Sevnčanov, ki je bil neustavljiv. Več kot 50 Sevnčanov je burno spodbujalo svoje igralce, ki so nepričakovano premagali lanskega republiškega

Cosmos - BELT : Novo mesto 10:0 b.b.

V nedeljo bi moralo biti v Crnomlju odigrano prvenstveno rokometno srečanje med ekipama COSMOS BELT in Novim mestom. Ker ni bilo sodnika na srečanje, sta ekipi zaželi s prijateljsko tekmo, ki se je koočala z zmago domačinov 30:18. Sodnik in Belokranjeci so zahtevali, naj Novomeščani odigrajo prvenstveno tekmo. Vendar gostje niso pristali na to, zato je sodnik odpisal srečanje z 10:0 b. b. za domačine. Novomeščani so vlišili pritožbo s pripombo, da sodnik lahko zamudi samo 15 minut. Ta njihova trditev je na mestu. T. LATERNER

ATLETIKA

Dosegle več kot 10.000 točk

Mlade Novomeščanke se bodo potegovalе za tretje mesto v republiki - Tatjana Gazvoda postavila nov dolenjski rekord na 60 metrov

V nedeljo je bilo v Novem mestu kvalifikacijsko ekipno prvenstvo SRŠ za mladince. Nastopili sta ekipi domačega atletskega kluba in mlade atletinje SSD Katje Rupena iz Novoga mesta. Atletinje so bile, razumljivo, boljše in so zmagale nad svojimi nasprotnicami z 10.194 : 8.380 točk. Med rezultati velja omeniti dosežek Tatjane Gazvoda, ki je progo 60 m potekala v času novega dolenjskega rekorda. Rezultati: 60 m — 1. Gazvoda 7,7, 2. Jakše 8,0, 3. Kallinovič 8,2, 4. Kalčič 9,0, 5. Lavrič 9,2; 400 m — 1. Kragelj 65,1, 2. Erbežnik 68,1, 3. Kosmač 68,4, 4. Sajc 75,0; 100 m ovire — 1. Gazvoda 18,0, 2. Kalinovič 20,8, 3. Lavrič 22,0; 4x100 m — 1. Novo mesto (Kalinovič, Jakše, Kragelj, Gazvoda) 54,5, 2. Katja Rupena (Lavrič, Gačnik, Kastello, Kalčič) 59,8; višina — 1. Palko 145, 2. Lajzar 135, 3. Čampa 125, 4. Dražan 120, 5. Brulc 120; daljina — 1. Sajc 4,58, 2. Jakše 4,58, 3. Gačnik 4,23, 4. Kastello 4,18; kroglja — 1. Grabrijan 8,51, 2. Ritonja 7,78, 3. Lindič 7,50, 4. Potočar 6,79 kopje — 1. Sajc 32,70, 2. Lajzar 25,20, 3. Doboš 25,90, 4. Ritonja 12,90. Izven konkurence je med moškimi zmagal Marjan Špillar z metom 67,25, drugi je bil Vojtko Dražan (52,40).

Novomeška atletinja Tatjana Gazvoda (na sliki) je v nedeljo postavila nov dolenjski rekord za ženske

KOSARKA

Prule : Novo mesto 0:20?

Prvenstvene kosarkarske tekme druge slovenske lige med ljubljanskimi Prulami in Novim mestom ni bilo: ob napovedani uri so na igrišču Prule se igrali rokometni, Novomeščani pa pomeje niso hoteli igrati. S primerom bo tako imela opravke tekmovalna komisija. Brežice bo precej vplivalo tudi manjše sodnikov. Možnosti sta samo dve: ali bodo Novomeščani zmagali z 20:0 brez igre ali pa bodo tekmo igrali, tekmovalna komisija pa bo določila drug datum. Vprašanje pa je, kdo bo povrnil Novomeščanom stroške, ki so jih imeli.

NAMIZNI TENIS

Kočevje — stopničko višje

Namiznoteniske igralke Kočevja Nada Kački, Neva Benčina in Vesna Vovk so v soboto in nedeljo igrale v Hrastniku na namiznoteniskem turnirju druge republiške ženske namiznoteniske lige. V prvem delu tekmovanja so bile naše igralke v vrhu. Tokrat so zaigrale nekoliko slabše in so prvo mesto propustile borbenim igralkam iz

Lendave. Drugo mesto za igralke iz Kočevja je nedvomno lep uspeh, saj jim je omogočil igranje v I. republiški ženski namiznoteniski ligi. Končni vrstni red: 1. Lendava 24, 2. Kočevje 24, 3. Kemihar (Hrastnik) 22, 4. Litija 14 itd. Nastopilo je 8 ekip. M. II.

Neva Benčina, druga igralka Kočevja, v svojem elementu (foto: Slavko Dokl)

Od tu in tam

RIBNICA — V Ribnici je bila pred kratkim prva seja odbora dolenjske rokometne lige. Za novoga predsednika so izvolili Franca Levstika, za tajnika pa Cirila Grila. Seje so se udeležili predstavniki rokometnih klubov iz Velikih Lašč, Soderžice, Ribnice, Smarja, Dobropolj, Stične in Šentvida. Kritično so ocenili ravnanje rokometnih klubov z območja Ljubljane, ki so izstopili iz tekmovanja v dolenjski rokometni ligi in ustanovili novo ligo za področje Ljubljane. Vse to je bilo narejeno brez vodstvi odbora dolenjske rokometne lige, ki je bil edini pristojen za urejanje teh zadev. Zato so izbrali iz dolenjske rokometne lige klube RK Svoboda-Skofljava, RK-Slovan II, RK Partizan Pruje in RK Olimpija, ki kot prvak DRL v sezoni 1969-70 tekmuje v ljubljanski conski ligi. V DRL pa so sprejeli naslednje klube: RK Svoboda-Smarje, RK Dobropole, RK Šentvid pri Stični in RK INLES-Ribnica. Odbori so se urnik tekmovanja, ki se je začelo 13. septembra (K. O.).

NOVO MESTO — Začel se je finalni turnir v odbojki za sindikalnega prvenstva med moškimi. V prvem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Iskra (Zbk.) — KRKA — 2:0 b. b., Družbene službe — Iskra (N. m.) 2:1, NOVOTEKS — NOVOLES 2:1, Iskra (Zbk.) — NOVOLES 2:0 in Družbene službe — Iskra (Zbk.) 0:2 (M. J.).

SEVNICA — Na sindikalnem rokometnem turnirju sta bili dve srečanja: Prosveta je izgubila z Lisco s 14:18, Kovinska pa je premagala Lisco s 15:14 (J. D.).

KRMELJ — V okviru sindikalnih športskih iger sevnische občine sta se srečali ekipi METALNE in prosvetnih delavcev iz Sevnice. Domačini so bili boljše in so zmagali z 18:5. V moštvu gostov je igral tudi Jože Šile, vendar ni mogel pokazati vsega svojega znanja. (B. D.).

CRNOMELJ — Mladinski ekipa Bele krajine je izgubila prvenstveno srečanje z Usnarjem z Vrhnike s 5:1. Edini zadetek za Belokranjce je dosegel Horvatič. Po prikazani igri bi gostje lahko dosegli boljše izid. (A. L.).

VRBSKO JEZERO — Prejšnji teden je bilo na Koroskem športno srečanje novinarjev Slovenije in Koroske. Srečali so se v tenisu, plavanju, nogometu in kegljanju. V vrstah slovenskih novinarjev sta nastopila tudi novinarja Dolenjskega lista Jože Spličal in Slavko Dokl. Novomeščana sta največ dosegla v tenisu, kjer je Spličal premagal dr. Haringa z 2:0, in v parih, kjer sta novinarja DL premagala dvojico dr. Haring-Ludwig z 2:1. Jože Spličal je igral tudi pri nogometnih starih, ki so porazili Koroske presenetljivo s 4:3. (M. H.).

BREŽICE — Rokometna sekcija na osnovni šoli bratov Ribarjev je s pridostkom pouka začela redno vaditi. Moško ekipo bo vodil Polde Rovani, ženske pa bo vodila Marjana Stauber. Najmlajši rokometni vadilo v dveh skupinah zbranih je blizu 90 ljubiteljev rokometna. Prejšnji teden je moška ekipa imela prijateljsko srečanje z gimnazijci, ki so ga izgubili 21:11. Srečajo za osnovno šolo: Ban 4, Boščič 4, Pavlenč 2 in Vučjak 1, za gimnazijce: Gorliček 9, Fetičič 6, Zare 4, Hrovat 4 in Dolenc 1. (P. H.).

SEVNICA — V Sevnico se je preselil Martin Kranjc, ki je klub upokojitvi pripravil nov muhdi pomoč koleziarjske sekciji, ki naj bi jo ustanovili v tem kraju. V mladinskih aktivih so se začeli zbirati kandidati, ki bi se vpisali v koleziarjski krožek. (A. Z.).

NOVO MESTO — Novomeška moška atletska ekipa bo v soboto popoldne na tartanskem igrišču v Celju nastopila v finalu moštvenega atletskega prvenstva SRŠ. Ekipa Novoga mesta sestavljajo: Dražan, Hribernik, Istenič, Blažič, Bučar, Košir, Strumbej, Sarmrak, Špillar, Virant, Simičič, Suhy M. in B., Jenko in Kristan. (C. C.).

MOKRONOG — Na hitropotenem Babovškem prvenstvu za septembra, je zmagal Frane Videčnik s 11 točkami, sledijo: Hočevar 9,5, Nada Peterle 7,5, Zutič 6 itd. v skupni razvrstitvi vodi Hočevar 75, Zutič 63, Nada Peterle 49,5, Videčnik 49, Zajčeva 46,6, Stefančič 44, Horvat 40,5 itd. (J. H.).

NOVO MESTO — Med tednom sta odigrali povratno rokometno srečanje ekipi Krmelja in Novoga mesta. Gostje so bili boljše in so premagali Novomeščane 24:11. (P. M.).

NOVO MESTO — Nekateri novomeški športni delavci se prizadevajo, da bi ob občinskem prazniku novomeške občine priredili odbojarski turnir, na katerem bi igrali igralci izpred 25 let, sedajni odbojkarji Novoga mesta in še nekateri druge ekipe. (S. C.).

NOVO MESTO — Pred svetovnim prvenstvom v gimnastiki, ki bo v Ljubljani oktobra letos, bodo nastopile tudi najboljše slovenske pionirke in mladitke. Organizatorji so povabili tudi tri novomeške telovadke. (M. H.).

Portret tega tedna

S I. brigada VDV do zmage

Janjo Gregorčič, podpomočnik IIA, je odšel v partizane kot 19-leten fant. Najprej je sodeloval v Tomičičevi brigadi, pa v bataljonu VOS, dokler se spomladi 1944 ni ustanovala I. brigada VDV. Odtlej je s I. brigado VDV prehodil vso Dolenjsko, Belo krajino in del Notranjske. Največ je se zadrževali okrog Dolenjskih Toplic, Podturina, Šel in Riliča. Za borbe, ki so jih Nemci imenovali »SSS.bandito«, takrat ni bilo lahko. Dobljavati so tuji najtežje naloge. Podpomočnik Gregorčič se še dobro spominja bojev pri Suhorju, ki je s svojo četo potikal nemško kolono, hudih borb s črnokrotki na Metnaju pri Slitici, kjer je pred njegovimi obmi padel legendarni komandant Albin Čistič, pa bojen okrog Grosupljega, ko so Nemci razglasili da so ga ubili, ter ranokonevni nekaj mesecev trajajočih bojov okrog Straše, ki so trajali vsak dan do polnočev, ko so odhajali Nemci na kol zib in Novo mesto in so se vračali drug dan.

Janjo Gregorčič je po rodu Crnomaljec, še nekaj let pa živel v Novem mestu. Na srečanju borcev prve brigade VDV in Levstikovske brigade v nedeljo v Dolenjskih Toplicah je po mnogih letih spet srečal svoje nekdanje tovaršice, s katerimi je prav v teh krajih prebival najtežje trenutke.

Drugo srečanje je I. brigada VDV je za nami. Borce so ga težko pričakovali. Kakšen vtis je srečanje naredilo na vas? »To je bila zame najboljše prijatelje doživeti. Prišla je večina nekdanjih tovaršic. Z nekaterimi sem se srečal pred 25. leti. Marsikaterega borca

za svoje čete nisem spoznal. Leta so pa opravila svoje. Nekateri se pa niso pravi nič spremenili. Zdelo se mi je, da se tudi jaz nisem. Vzdušje na srečanju je bilo prav vedno, kot v starih časih. Bil sem vesel, ker med bori ni bilo stisnjenih pritoževanja, kot se večkrat dogaja, ob takih priložnostih. Morali bi se srečati še večkrat. Naša brigada ima bogato dokumentacijo od svoje ustanovitve do osvoboditve. Če bi zbrali vse fotografije, ki smo jih takrat sami izdelali ter spise in poročila, bi bilo možno nekje urediti muzej naše brigade. Verjetno bi lahko napisali tudi knjižo spominov. Vsak izmed borcev bi lahko sam napisal za knjižo spominov. Veliko smo doživeli v tistih časih. Proslava je bila dobro pripravljena; ne mislim samo na gola in lepo obleko. Raspoloženje borcev je bilo izredno. Z domoljubom se bodo vezi med borci I. brigade VDV vse hujše okreple. V imenu vseh borcev se zahvaljujem občinski skupščini. Noče mesto in ZB za to nepozabno srečanje.«

A. VITROVIC

Bankovec za sto milijonov mark

»Bogataša iz majhne vasi v Črnomaljski občini je ko tavžentroža: ne boji se sto čebeljih pikov, iz kamna zna klesati spominke, naredil je razgledni stolp, zmožen pa je dela tudi v sodarstvu

Ko mi je 58-letni Jože Medic bankovec za sto milijonov nemških mark pomolil pod nos, se mi je zamegnilo od neslutnega bogatstva. Pa brez panike! Gre le za zbiralca starega denarja.

Tuka cesta, da po njej ob spodnji del avtomobila kar naprej udarjajo kamni, vodi do Naklega pri Rodinah, kjer živi belokranjski posebeznik, Marsikak vašan ga šteje med čudake, on pa si tega ne žene k arcu.

Ko mi je na leseno teraso med drevesi, ki jo je sam naredil z razglednim stolpom vred, prinesel pokazat svoja čuda, sem ga vprašal: — Kaj pa ste pravzaprav po poklicu? »Vse in nič, mi je odvrnil. Pa bo, kar držalo. Studiran sicer ni, ima pa za seboj vrsto različnih tečajev. »Kot da bi bil najbolj nemčen so me gnali po sloh, kamor sem prišel, je rekel. Živi na posestvu z dvema hektaroma zemlje. Da mu ni treba okusati običajne kmečke siromasčine, si pomaga s sodarstvom in čebelnarji. Ima 60 zhidarskih panjev, ki jih je kot vse drugo pri hiši naredil sam. Pri Medicu so bili že tiste pokrajine čebelarji sestanki, pikajočih žuželk pa se ni najmanj ne boji, četudi so razjarjene. Star denar je začel zbirati med vojno. Do tega ga je pripeljalo naključje. Ko je nekaj v Ljubljano nesel med partizanom, mu je neki tovariš dal tri rublje, ker ni imel drugega. Tako se je začela zbirka, ki ji danes niti sam ne ve cene. Ima ruske skrupke z Leninovo glavo, bankovce za 5 milijonov grških dinarov, 200 in 300 let stare bakrene novce avstrijskega izvora pa večji bankovce za sto milijonov nemških mark iz časa krize v letu 1925 in še 150 drugih.

Njegovo numizmatično zbirko so videli še različni ljudje, se čudili, a nihče mu ni vedel povedati, koliko je vredna. Pa Medicu niti ni gre za današnje vrednosti. Veseli je, da star denar lahko odkrito kaže. »Dolga leta sem moral ta denar skrivati. Ni bilo moderno takoj po vojni pečati se s takimi stvarmi, sicer bi me proglasili še za sovražnika. Šele zadnjih pet let igran na odprte karte.«

Ko sem posebej vprašal, če sta njegova otroka podedovala kaj očetove vsestranosti, je rekel: »Fant, ki je v Škofji Loki v mizarski šoli, ni neumen. Pa tudi Mleka ne. Letos je končala šolo. Namesto da bi se učila gospodinjstvih poslov, hoče od doma Krompir lupiti ji ne diši, pač pa jo vleče k strojem v Iskro. Čas mi ni pustil ostati dlje, da bi pokušala še v kolarsko in sodarsko delavnico, kjer bojda tudi nastajajo mojstrovine. Pa drugič!«

RIA BACER

Tudi cesarju, kar je cesarjevega

Cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega, je star rek, katerega so se v starih, dobrih časih naši predniki tržno držali. Tudi današnji mihe ne nasprotuje temu, če verniki prispejajo za vzorn ali cerkveno ulovo, čudno pa je, da so nekateri seveda občani tako malo radodarni, če gre za posvetne stvari. Za vsako najmanjšo stvar, češ naj jo omo naredi. Zdar, na primer, bo treba postaviti v nekaterih krajih skromne kablinoce za otroke, ki so vozijo z avtobusom v šolo. Ker denarje ni občina pripravljena, da bodo starši prispevali vaj tako kot za cerkvene stvari.

T. GOSNIK

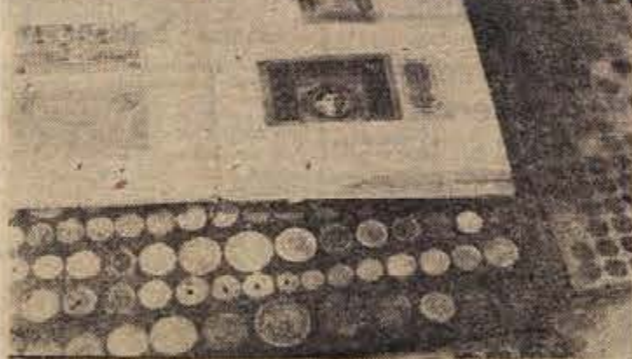
Kostanj cvete

Na enem Bradikovih kstanjev v Melkihi opazujejo domačini čudno igrano naravo. Na spodnjih vejah so zrasli plodovi v zelenih bočastih oblikah, na zgornji veji pa je nekaj cvetov, prav takih kot v mesecu maju.

IL. DOLENJSKIH NOVIC, 13. septembra 1960

Jože Medic, čebelar in numizmatik s svojo zbirko, za katero sam ne ve, koliko je vredna.

Star denar je začel zbirati med vojno. Do tega ga je pripeljalo naključje.

„Štajerska jesen 1970“

Graskemu jesenskem velesojmu se že tretji pridružuje tudi mesec kulturnih prireditev, edini festival te vrste v deželah Srednje Evrope – Most med sosedi

»Še vedno so se kulturne vezi med narodi izkazale kot najdaljšee in najtrajnejše. Je med drugim deljal avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld na 4. skovni konferenci 16. septembra v Ljubljani, ko je zbralim časnikarjem predstavil generalnega sekretarja »Štajerske jeseni 1970« dr. Kaufmanna. Že tretjič se bodo letos v avstrijskem Gradcu zbrali številni znanstveniki in umetniki, ki bodo na so. dobnem festivalu zajeli številna vprašanja znanosti, literature, glasbe, gledališča in likovne umetnosti. Osrednje vprašanje srečanja bodo reševali avstrijski in tuji strokovnjaki, ko bodo odgovorjali na temo »Tradicija — pomoč ali ovira?« Na glasbenem protokolu, ki predstavlja sodobno stanje glasbene ustvarjanja, bo sodeloval tudi simfonični orkester RTV Ljubljana, ki je že lani počel za svoj nastop v Gradcu zasluženo priznanje.

Letošnji spored »Štajerske jeseni« prinaša kar 27 kratnih prireditev in predstav v gledališču in na koncertnih odrih. Likovno življenje so. sednje države bo predstavljala razstava »Avstrijska umetnost 1970«, medtem ko bodo na razstavi del 5 slikarskih tednov na gradu Retzhof sodelovali povabljeni umetniki iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

Prireditve štajerske jeseni 1970 bodo trajale od 3. do 31. oktobra, nudile pa bodo svojevrsen pregled kulturnega ustvarjanja v sosednjih republikah.

Z naših vetrov

Carovnik i Sentažnja

Za precejšen del naših upokojenec je sicer splošno znano, da anajo delati čudeže s svojimi pokojninami, toda to, kar zna upokojeni rudar Jože Filip iz Sentažnje, je gotovo edini primer v Sloveniji in najbrž tudi v Jugoslaviji. Nis več in nič manj: Jože plačuje sentjažnski gasilski dom. Kot navdušen gasilec in predsednik gasilske društva je ob najeto postojilo za gradnjo zastarali vojski pokojnino. Ker je bilo treba poslojlo vrata, društvo pa denarja ni imelo, ko dolgo začeli upokojenca odtrgovati od pokojnina, če bo Jože zadržal, zaslužil spomenik.

Še ni patentirano

V Loki pri Zidanem mostu so nam povedali za nov način odkrivanja notranjih rezerve, ki ga je izumil Cestno podjetje. Postopek je preprost, a učinkovit, upokotit cestarji, ki naj odsej štiri na breme socialnega zavarovanja (kar je po svoje le. po ti prav), na njegovo mesto pa ne daš drugega (kar pa, če dobro premisliš, ni lepo in prav — zlasti, če upoštevamo, kako je cesto proti Loki).

Novomeškemu ribiču Miru Bergerju se je v torek 15. septembra, v Krki na Otočcu na blestivo (umetno vabo) obesila ščuka velikanka, ki je tehtala 10 kilogramov, dolga pa je bila 108 cm. Prijem je bil dokaj nenavaden, saj takšne izkušene ribe praviloma na tovrstne vabe sploh ne prijemajo. Ribič in njegov spremljevalec Florjančič se s plenom nista preveč naprezala, saj je ščuka prej kot v eni minuti bila na suhem. Takšnih velikank je v Krki še precej ujemajo jih pa malo. Zato je Berger ribo odstopil Ribičski družini Novo mesto, ki jo je dala pripraviti in bo namenjena propagandi ribiškega turizma v Krki. Na sliko — Miro Berger z veliko roparico.

(Foto: S. Doki)

Umetnine bodo kmalu še lepše

Umetnvene treske v Lutrovski kleti ki so nas ale v času reorganizacije na slovenskem se bodo kmalu poka zale v polnem sijnaju obeta celo restavracije, ki jih obnavljajo Delo vodila — aka demski slikar Miro Pirna in restavracija Miro Kvas imata več mjaših pomočnikov, ki se jim bodo pridruživše strokovnjaki iz Poljske in eden celo iz danjne Menike. Tako namreč določa pogodna ki jo je občinska skupščina sklenila z zavodom za spomeniško varstvo Obnovo tresk inancurata občinska skupščina in sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS žni pa bo treba zaradi pomanjkanja denarja pustiti zakrta nekatera se ueraziska silarska dela v jugov. podnem stolpu in nekaterih sobanah severnega gradu.

A. 2.

Se tri dni do največje spornne prireditve

Najhitrejši na startu na Gorjancih

Vsa hitrostna elita med prijavljenih — Ena sama tekmovalka, kje sta Dragica in Slavica? — 23.600 Ndin nagrad in 11 pokalov — Pridite pravočasno!

Druga avtomobilska gorska dirka za prvenstvo Jugoslavije se bo začela na Gorjancih v nedeljo ob 13. uri v vsakeem vremenu. Prijavljnih je 82 tekmovalcev v konkurenci in 12 tekmovalcev izven konkurence. Vodstvo dirke se je s pristankom zvezne spornne komisije AMSJ odločilo, da dovoli nastop izven konkurence tekmovalcem z društvenimi licencami, da bi jim tako omogočilo en nastop več pri sicer redkih avtomobilskih tekmovanjih v Sloveniji in pri edini avtomobilski dirki v naši republiki.

Med prijavljenimi so prav vsa znana imena jugoslovanskega avtomobilizma, največja seveda pričakujemo od Štroka, Šverca, Pašulka, Rojtniča, Slokarja, Langa, Piliha in drugih. Čeprav upamo, da nas tudi domačini Badovinca, Kump, Vidrih, Marolt, Novak in Pavlič ne bodo razočarali. Rekord proge držli Aleš Pušnik iz Orebove vasi pri Mariboru, ki je lani z Renaultom-gordinimem vozil 4 minute 3 sekunde in 4 desetinke ali s povprečno hitrostjo 100,57 kilometra na uro.

Kdor bo letos podrl ta rekord, bo prejel pokal pokrovitelja — Industrije motornih vozil iz Novega mesta in 2000 Ndin nagrade. Drugemu najhitrejšemu bo dala pokal Dolonjska turistična zveza, najhitrejšemu Dolenjcu pa Dolenjski list. Zmagovalec v nacionalnem razredu do 758 cm (kjer lahko nastopajo samo vozila domače proizvodnje) bo dobil pokal ljubljanskega zabavnega tednika ANTENA in lepo nagrado, zmagovalcu v najbolj zanimivem razredu do 1300 cm pa bo dala pokal največja jugoslovanska avtomobilistična revija AVTO.

Nagrada za prvo mesto v vsakem od šestih razredov je poleg pokala še 1000 Ndin. Za drugo mesto 800 din, za tretje 600, potem 500, 400 in 300 za šesto mesto. Skupni zameek nagrad je 23.600 Ndin, pokalov pa je na razpolo go 11.

Med zanimivimi imeni prijavljenec je tudi Ambróz iz Ljubljana z mazdo 1900 in seveda nekdanji šampion motorsporta Leon Pintar iz Kraja. Med samimi moškimi dirkalci je tudi ena tekmovalka Zanka Rogušič.

Če bo vreme vsaj vedro, pričakujejo organizatorji na dirki 20.000 gledalcev in tu di še bo dež bodo Gorjanci polni dežnikov, saj so avtomobilske dirke po mokri cesti dosti bolj razurljive in napete. Za oskrbo gledalcev bodo pripravili gostinca in trgovska podjetja dovolj hrane in pijače, tako da boste lahko pod Vašto preživeli celo nedeljo. Organizator je poskrbel tudi za ovčevenje od ocepca za Podgrad do cilja. Tu pričakujejo največ gledalcev, ker se vidi najlepši del proge.

Prireditelji naprošajo in opozarjajo gledalce naj se za družejo samo na prostoriščih gledalca, kjer sta jim za gotovljevarnost in dober vzgled. Prebivalci podgorjancskih vasi naj v soboto popoldan med uradnim treningom in v nedeljo med dirko zadržijo doma ali pa vsaj daleč od ceste živino, drobnica, perutnino in pse, otroci pa naj pridejo do ceste same v spremstvu in pod nadzorstvom domačin. Ker pričakujejo okrog 3000 osetnih avtomobilov, bo na cesti še brez dirke dovolj nesvarno. Vsaka nesreča po krivdi gledalcev bi bila lahko nebuljn in usoden dogodki za celo prireditve, bo pa prav gotovo najbolj prizadela tistega, ki jo bo zakrivil. Zato ubogajte službožnje reditelje ter mlitnične in verjetne, da skrbite predvsem za vaše varnost. V imenu prireditelja in domačinov prosimo, da ne delate škode po nasadih gozdu in objektih. Le tako bo prireditve ostala v lepem spominu vam in gostiteljem.

Ker vlada veliko zanimanja tudi za sobotni uradni trening, ko se bodo tekmovalci borili za čimbojša mesta na nedeljskem glavnem tekmovanju pripravljamo da pridete ta dan na progo vsaj do pol ene ure popoldne, ker bo kmalu nato cesta zaprta za ves promet. Prav tako boste v nedeljo lahko došli do svojega mesta in prostora za svoj avto do 11. ure, po tem času pa vam prireditelji ne more zagotoviti da se bo ste lahko nevarno pripeljali do tam, kamor namere vate. Za tranzitni promet bo cesta zaprta v nedeljo že ob 8. uri jutraj!

Za člane AMD so vstopni ce v predprodaji z 20 od stotila popustom. Sicer pa je cena vstopnice o din. Priporočamo vam da na tekmovalce vzahete s seboj daljnogled in da pravčasno kupite program tolmovanja in startno listo nedeljskih vožen. Predvsem pa vam želimo prijetnega razvedrila in športnega užitek.

M. MOSKON

Dolenjske Novice.

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Cesar v Gorici

■ (PRESVITIL CESAR) — potuje v soboto dne 29. sept. k slavostim v Gorici, kjer bo dva dni ostal.

■ (PERZILSKI SAM) — pride dne 20. t.m. kot gost našega cesarja na Dunaj. Dne 24. septembra se poda za tri dni v Buedimpešto.

■ (V SARAJEVU) nastali so bili precejšnji nemiri, ktere je za vojaška huče hitro potlačila. Ondotni mohamedanci hoteli so v predvečer sultanovega jubileja razsvetliti svoje hiše, ker so za to vidno dovoljenje že dobili, a policija je to kasneje spet preklevala, kar sama trgala sneje neprofitabilna, tudi. To je moha lampijone in ugaševala razburilo. Mnogiha je naspočila policija ter straznemira na pol ubijač ostali policaji so morali bežati. Po doboho se je zgodilo po vseh mestih Bosne in Herzegovine.

■ (RAZKRALJI MILAN NA CEDILU.) — Ne je, da sin Aleksander ni dovolil razkralji Milana pol milijona frankov letne upnapeže, srbska vlada je temveč sklenila odtegniti mu se doseodanja apanašo 300.000 frankov ter zabraniti, da bi Milan še kdaj stopil na srbska tla.

■ (VOJNA NA KITAJSKEM.) — Ruska vlada je predlagala, da ostane v Pekingu najmanj 10.000 mosti modnarodne armade dokler ne zasete prestola v Kitaju tujeen prijazna vlada. Na cesarski palači v Pekingu je med drugimi zastavami bila dne 28. m. m. razobežena tudi avstrijska. Podkralj Li Hung-Cang obeta, da postavi Kina vsa carino pod evropsko kontrolo

Ljubezen in kitara

Kot vsako nedeljo smo tudi takrat igrali za ples na vrtni veselici. Bilo je že proti koncu plesanja. Na začetku je plesalo le malo plesalcev in rosil je dež. Toda kmalu so ljudje začeli prihajati, vreme se je zjasnilo in raspoloženje je bilo tako, kot se za veselico spodobi.

Kitara mi je kot vedno polno veselo, tudi sam sem bil vesel in sem včasih celo kaj zapel.

Nenadoma pa sem zagledal njo. Ko je prišla, se je ozirala na oder in začutil sem nekakšno čudno silo, ki me je vlekla k njej. Najraje bi bil kar takoj stekel k njej. V trenutku sem se vanjo zaljubil. Kazalo je, da me je tudi ona že opazila, saj mi je na pogled odgovarjala z nasmeti. Kitara mi je zapela še bolj veselo in zdelo se mi je, da bom od veselja ponorel.

Kmalu sem se s fanti dogovoril, da bodo zaigrali brez mene, jaz pa sem šel z njo plesa. Iz pogovora sem zvedel, da nima fanta. Bil sem kakov v oblikih, saj je bila Ivanka, tako ji je bilo ime, lepa in prikupna deklica.

Fantje so vedeli, kako je v mano, in so za konec plesa zaigrali nežno, počasno melodijo, ki mi se danes zveni v ušesih. Plesala vsa tesno objeta in poljub na koncu plesa mi je govorila, da je že moja.

Potem sva tisti večer še plesala in slovo je bilo prisrčno, poljubi pa sladki kot še nikoli. Verjel sem, da sem našel tisto deklico, na katero sem čakal vse življenje.

Ze naslednji dan sem ji pisal in željno čakal odgovora, vendar ga ni bilo. Čakal sem zaman. Ni mi odpisala ne na prvo ne na tretje pismo. Postal sem žalosten in nisem je mogel pozabiti.

Pozneje sem je obiskal v službi. Srečanje je bilo prisrčno, kot da je vse v redu. Povsem me je potolažila, vendar tudi na naslednje pismo ni odgovorila.

Počasi sem se moral sprizmajti z usodo prevaranega fanta. Spoznal sem resnico. Ta deklica je imela rada vsakogar, dokler je bil ob njej.

Spomin na ljubljeno Ivaniko je prišel počasi blodeti, toda v mojem svetu je ostalo nekaj trpkoga. Moja kitara na plesih še vedno veselo poje in ob njenih zvokih čakam na novo, pravo ljubezen. Le včasih, kadar sam s kitaro v naročju ob večerih posedaam ob oknu, se spominim nje. Takrat mi strune zajejo otožno, kot da jokajo namesto mene.

TINE Z.

BOLEČ SPOMIN

Price se je ne vov delovi dan. V boinistico so prav kar pripeljali mlado ženo, ki se je ponesrečila pri prometni nesreči. Nezavestno so pripeljali v moj oddelek. Ko sem vstopila v ordinacijo, se je zavedla in me začudeno pogledala, kot bi se hotela spomniti, kje me je že videla.

Previdno so jo prepeljali v sobo. Izvidi so pokazali, da ima poskodovano hrbtenico in zlomljeno nogo.

Ko sem bila spet pri njej, sem čutila na sebi njen sprahujoči pogled. Končno me je ogovorila:

»Oprostite, vendar mislim, da vas poznam.«

»Mislite?« sem vprašala. Nisem se mogla spomniti, da bi mlado ženo, ki je ležala pred menoj, že kdaj prej videala. Povedala mi je svoje ime in prilimek, kar pa mi ni odkrilo ničesar. Povedala je, da je poročena in možovo ime. Tedaj sem se spomnila. Opravčila sam sem in hitro odšla iz sobe.

V mislih me je nemehno zbadalo ime Viktor, Viktor... Da, nihče drug ne more biti kot on! Spomnila sem se solskih let, ko sva skupaj hodila v gimnazijo. Bila sva zaljubljenja. Sprehajala sva se ob tihih večerih, koliko prijetnih uric sva preživela skupaj! Skupaj sva hodila v kino in na zabave ter se srečala vračala domov. Ob njem sem se počutila varno vse do tistega dne, ko...

Kot ponavadi sem prišla na zmenek, toda takoj sem opazila, da nekaj ni v redu. Držal me je za roko in počasi sva stopala po pločniku. Bil je vznemirjen in vedela sem, da mi bo kmalu vse povedal. In bilo je tako. Povedal mi je, da je spoznal drugo dekla. Prosil me je, naj mu oprostim in ga pozabim. V grlu me je dušilo. Pred njim nisem hotela jokati, toda doma solz nisem mogla ustaviti.

»Moram ga pozabiti?« sem si dopovedovala. »Zame je izgubljen in vsega je kriva ona!«

In sedaj je ta žena ležala tu v bolnišnici, v sobi poleg moje, in pričakovala moje pomoči. Kot zdravnica sem se zaobljubila in moram ji pomagati! Da, pomagala ji bom, da čimprej ozdravi in da l'ova obe sprodi. Ona, ker so bo zdrava vrnila k njemu, in jaz, ker bom vedela, da sem pomagala, in bom imela čisto vest.

D. M.

NOVO! NOVO!

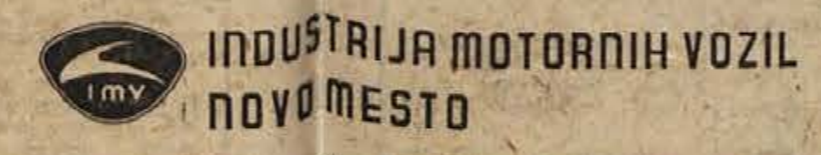
AUSTIN-IMV MINI 1000 SALOON DE LUXE

● devizna cena 1869 USA dolarjev
 ● za dinarje: 25.987,50 dinarjev

DOBAVA 45 DNI PO PRISPETJU DEVIZNEGA VPLAČILA!

Vplačila v vseh konvertibilnih valutah sprejema Jugobanka Ljubljana, devizni račun IMV: 501-620-2-3200-10-3172

Za vse informacije obrnite na POSLOVALNICO IMV, LJUB-LJANA, TITOVA 172-B

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

— Če se prav spominjam, sem vam oddala 50 bo nadstropje višje!

Odbor za proslavo občinskega praznika
 Se dober mesec je do 29. oktobra, ko bo praznovala svoj praznik brežiška občina. Skupščina je imenovala v prireditveni odbor 12 članov. Predsednik odbora je Ivan Živič, za člana pa so bili imenovani: Miloš Kovačič, Stanko Skaler, Mirko Kambič, Mimica Avsec, Marjan Gregorič, Angela Skaler, Milan Rožac, Franci Vlačič, Franc Kene, Vlado Podgoršek in Václav Sadl.

Kaj, če pride tretji?

Obe delovni organizaciji, zdravilišče Cateške Toplice in Agraria, imata s termalno vodo še velike načrte. Obe bosta še naprej financirali raziskave. Predloga, da bi kot nosilec raziskav nastopila občinska skupščina, na nedavni seji sveta za gospodarstvo niso sprejeli. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi čateško vodo uporabil še kdo tretji. Končno je zmagalo mnenje, naj o smotnosti izkoriščanja partnerja sama odločata. Svet jima je izrekol zaupanje, čeravno do sedaj nista vedno našla skupnega jezika.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile Marija Kastelic iz Žurkovega doma — Parka, Marija Dirnbek iz Sevnice — Mileno, Rosa Zekovič iz Krškega — Milana, Anđela Mihelič iz Vrbovca — dekca, Amalija Radovanec iz Bregane — Suzano, Danica Blščan iz Dražanj sela — Branko, Kristina Kofinik iz Krškega — Matejko in Zdenka Božičnik iz Trob — Danijela. — Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici.
 Franca Liparja, kmet iz Kalenaka, je nekdo povozil z motorjem in mu poškodoval levo nogo; Ignac Ivanuš, delavec iz Prosnica, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Stanko Voglar, kmet iz Libelja, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Zvonko Gajski, delavec iz Jesenic na Dol., je padel z motorjem in si zlomil levo nogo; Ivan Zupančič, kmet iz Kriča, je padel s drevesa in si poškodoval levo rama; Vjekoslav Pljaka, gospodinja iz Lukavca, je povozil nekdo z avtomobilom in ji prizadel poškodbe po glavi in obeh kolkih; Frane Hruševar, delavec iz Dol. Leskova, je padel na poti in si poškodoval desno roko; Anico Kuhar, kuharico iz Smarja, je nekdo povozil s avtom in ji poškodoval koleno; Franca Revinška, premikalka iz Smarje, je nekdo povozil z avtom in mu poškodoval levo roko in nogo; Antas Sedeč, delavec iz Sobenja vasi, je padel s kamiona in si poškodoval hrbet; Viktor Kotman, kmet iz Podgorja, je padel v stanovanju in si poškodoval levo nogo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Martin Verstovšek, občinski podpranež in Pavlova vasi, star 38 let; Marija Gerjčič, gospodinja iz Zakota, stara 68 let.

NOVO V BREŽICAH

OBRAZ SLOVENJAVINO V BREŽICAH je minuli teden gostil v Orešju na Bizeljskem predstavniki tistih podjetij iz Slovenije in Hrvaške, s katerimi največ posluje. Slovenija vino ima v Orešju odlično postajo. Na območju Bizeljskega so štiri take postaje.
NA BREŽIŠKEM STADIONU je bilo v nedeljo tekmovaljevalca najmlajših gasilcev. Mlajše pionirske desetice so se kmalu po deveti uri pomerile v ravnanju z vedrovijo, storojbi pionirji pa so pokazali svoje znanje v rokovanju s motornimi brižgalnami. V Brežicah se je na nedeljskem tekmovalju zbralo okoli 130 pionirjev. Ko bodo svoje znanje o gasilstvu že izpopolnili, jih bodo povabili na izpite za izprašane gasilce-pionirje.
3-LETNICA PEVSKEGA ZBORA — Za peti jubilej bo pevski zbor DPD bratov Milavcev nocoj priredil koncert v slavnostni dvorani brežiškega gradu. Za ta nastop je moški zbor pripravil pester program. Nastudiral je naro-

Skupščina bo najela posojilo za „Kovinsko galanterijo“ Bizeljsko

Radiatorske spojnice so po vsej Jugoslaviji zelo iskani izdelki

Dokončna beseda o novem podjetju na Bizeljskem je bila izrečena na seji občinske skupščine v Brežicah 17. septembra. Odborniki so sklopali o najetju posojila za strojno opremo in druge izdatke za začetno poslovanje. Za direktorja podjetja v ustanavljanju so imenovali Milana Šepetavca.

Program za ustanovitev tega podjetja je napravil »Metalgrad« z Jesenic na Dolenjskem. Kovinska galanterija bo zaposlovala 82 delavcev in bo izdelovala spojnice za radiatorje. Na leto jih bodo napravili nekaj nad sedem milijonov. Njihovo prodajo na domačem tržišču bo prevzel »Invest-biro« iz Beograda, ki bo za Bizeljsko hkrati uvažal jeklene cevi za spojnice. V gradivu omenja »Metalgrad« celo možnost za pet milijonov kosov izvoza.

Novo podjetje bo delalo v dveh izmenah. Delavce bodo priučili in zamenjali potrebujejo le tri kvalificirane ljudi za vodje izmen. Trije bodo delali na upravi. Komercialne službe ne bodo potrebovali ker je prodajo že zagotovil »Invest-biro«.

Osebnih dohodkov ne bodo slabši. Do konca tega leta zahteva odjemalci za 1 milijon spojnic, zato so z ustanovitvijo podjetja tako pohiteli. Na željo sveta za gospodarstvo je program pregledal strokovnjak iz »Kovinarske« v Krškem in ni dal o njem slabih izjav. Za stroje bo moral dati garancijo

»Metalgrad«, ker jih bodo tam izdelali.

Na seji so odborniki glasovali tudi za najetje kredita Kovinske galanterije. Skupščina ga bo najela za 760.000 din, od tega 450.000 din za stroje.

Milan Šepetavo je pojasnil, da kolektiv ne bo prevzel nase nobenega tveganja. Njegova skrb bo izpolnjevanje rokov in dobra kakovost izdelkov. To dvoje pričakuje od Kovinske galanterije tudi beograjski odjemalec.

Podjetje zamenkrat ne bo potrebovalo vseh prostorov nekdanje Kovine. Torej se bo brez težav razširilo, če se bodo potrebe po tovrstnih izdelkih povečale. To velja zlasti za primer, če bi se odprlo za radiatorske spojnice zunanje tržišče.

Pa ni bilo res

Radio Brežice je pred nedavnim sporočil v posebnem obvestilu, da je z dvorišča hotela Turist izgubil osebni avtomobil. O tem je bila obveščena tudi postaja milice. Za zaskrbljenega lastnika se je dogodek srečno končal, avtomobil mu je odpeljala žena, Torej je treba najprej proizvedeti v domaci hiši.

novi slovanski mesečnik

karavana odkriva

160 strani
3 din

Divji prašiči delajo škodo

Lovci iz Globokega so vpejlali dežurstvo, vendar divjim prašičem, ki se zadržujejo v gozdovih Dobrave, ne morejo do živga. Kmetom so prašiči napravili precej škode. Komisija bo posevke pregledala in ugotovila, koliko so jih prašiči uničili. Na srečo se zadržujejo na tem območju samo prehodno.

Bolnišnica najema posojilo

Brežiška bolnišnica bo že dve leti mnogo sodobnejše urejena. Na dvorišču je Pionir že začel zidati novo posteljno hišo za 54 bolnikov. Vanjo se bo preselil interni oddelek. Dograjena bo prihodnje leto. Zatem bo na vrsti preureditev stare zgradbe. V njej bodo prezidali vse velike bolniške sobe in uredili druge prostore. Bolnišnice z dozidanjem trakta na dvorišču ne bodo povečali. Njene zmogljivosti bodo ostale tako, ko so sedaj, le da bodo prostori veliko udobnejši. Za dograditev je bolnišnica najela posojilo pri celjski banki. Potrebovala bo 5 milijonov dinarjev.

GLINA IZ GLOBOKEGA JE DOBILA DOBRE OCENE V ITALIJI

Izguba narašča in čakanje je tvegano

Geološke raziskave še niso dale dokončnih rezultatov o zalozah in vrstah glin, zato se je sanacijski načrt zavlekel — Svet za gospodarstvo podpira navezavo stikov z Jugokeramiko — O trenutnih težavah v rudniku in upih kolektiva pripoveduje Anton Harapin

— Tovariš Harapin, kakšne vesti so vam prinesli italijanski kupci o kakovosti globoške glin?

— Zelo razveseljive. Poskusna pošiljka se je v laboratorijih dobro izkazala. Zdaj čakamo še na rezultate v proizvodnji. Italijanski odjemalci so že izrazili željo po večjih količinah.

— Kako kot odbornik in član kolektiva gledate na prizadevanja občinske skupščine za izhod iz krize v vašem rudniku?

— Od skupščine smo deležni več razumevanja, kot smo ga pričakovali. Seveda pa nobena stvar ni rešljiva brez noč. Svet za gospodarstvo se bo danes ponovno sestel skupaj s strokovnjaki, da bo zvedel, kakšna usmeritev bo za našo delovno organizacijo najprimernejša.

— Vaši ljudje odhajajo in se zaposlujejo drugod. Zaradi česa zapuščajo rudnik?

— Poglavitni razlog za to so nizki prejemki. Od lanskega leta so se sicer povečali za 12 odstotkov, vendar na račun čiste izgube. Marsikdo gre tudi zaradi negotovosti, ki jo občuti, za obstoj podjetja. Škoda je, ker

izgubljamo najboljše ljudi. Pred tremi leti nas je bilo nad 100, zdaj nas je z upravo vred komaj 61.

— Koliko zasluži zdaj kvalificiran delavec pri vas?

— Poprечно 640 tisočakov na mesec. To je malo, zato si vsakdo išče boljše plačano mesto. Nekaj jih je odšlo k Sloveniji v ino, nekaj v Celulozo, nekaj jih bo prav gotovo privabil novi obrat podjetja IMV iz Novega mesta.

— Vi ste med tistimi, ki čakajo na boljše čase v rudniku, kajne?

— Seveda. Prepričan sem, da bodo raziskave rodile sadove in da je bil denar za njene dobro naložen. Prizadevanja so povsod velika. Zda čakamo, da bomo zvedeli, če bomo imeli dnevali kop ali jamsko delo. Celotno območje ponovno raziskujemo.

— Prej ste omenili izgubo. Koliko je imate do sedaj in kje so razlogi zanjo?

— Do konca julija smo je našli 136 tisoč din. Najbolj nas je prizadela zagrebška opekarna. Od planiranih 6000 ton ne vzame zdati nič, ker ji naša glina ne ustreza več. Na izgubo sta vplivala tudi podražitev jamskega lesa in povečanje drugih stroškov. V prihodnje se bomo usmerili na keramično glino, za kar je naša surovina še najbolj primerna. Proti ognju ni dovolj odporna, zato se na naročila žele-

V novi polnilnici v Orešju bo zaposlenih sedem ljudi. Delavke, ki delajo pri strojih, so delale prej v vinogradih. Na novo delo so se rade volje priučile. (Foto: Jožica Teppey)

Sodi se praznijo za trgatev

Za kakovost z zaščitnim znakom KZ Bizeljsko

V grajski kleti na Bizeljskem so minuli petek v prisotnosti številnih gostov odprli polavtomatsko vinsko polnilnico. Nanjo je zadruga čakala več mesecev. Zamudna je prizadejala kolektivno veliko skrb. Nova trgatev se je namreč začela v ponedeljek, zato nujno potrebujejo soče za letošnji pridelek.

Zdaj, ko je polnilnica končno začela obratovati, se bodo laže izmotali iz težav, če bodo le steklenice redno prejemali.

V novi polnilnici lahko napolnijo po 800 steklenic vina na uro. Na vsaki steklenici je zaščitni znak s stvilko. To dvoje zagotavlja kupec zares pristno bizeljsko vino, polnjeno in donegovano v kletih kmetijske zadruge.

Po besedah predstavnika biotehniške fakultete prof. Veseliča je bizeljsko vino z zaščitnim znakom obogatilo slovenski vinski trg. V novi polnilnici polnijo trenutno dve vrsti bizeljske kapljice: bizeljsko belo in bizeljsko rdečo vino. V sodih imajo pripravljene še nekaj muškatega silvanca,

ki je bil na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani nagrajen z zlato medaljo. Bizeljsko rdečo je dobilo na isti prireditvi srebrno odličje. Za sladkorno bolno bodo na Bizeljskem prav tako polnili dve vrsti vina: belo in rdečo. Vsaka vrsta vina ima opis in navodilo za pitje na steklenici. Za kakovost in izvirnost jamči potrošnikom kmetijska zadruga Bizeljsko.

J. TEPPEY

V Brežicah sodobnejša klavnica

Klavnico v Brežicah šteti Agraria usposobiti, da bo sposobna tudi za izvoz mesa. Za ureditev tega obrata je kolektiv namenil 2 milijona dinarjev. Odborniki občinske skupščine so priporočili skupščinskemu organu, naj podpro prizadevanje AGRARIE. Narobe bi bilo, če bi klavnico izgubili in nato dovažali meso iz Ljubljane, iz Celja itd. Ko bo klavnica preurejena, bodo klali v njej vino za vso občino. Do sedaj so zaprli edino klavnico na Bizeljskem, ker je bila brez tekoče vode.

J. TEPPEY

V Brežicah štirje sodniki

Občinska skupščina je danes teden na seji sklenila okrepliti zasedbo na sodišču. Dela je namreč toliko, da ga trije sodniki ne zmorejo, zato je skupščina določila štiri mesta. Ob tem je izrekla zahtevo, naj bi sodniki še naprej dajali brezplačno pravno pomoč občanom.

Bodo učitelji res vozili otroke?

Milan Šepetavc je v imenu politcev iz Dramaja in Vitne vasi na seji občinske skupščine v Brežicah 17. septembra zahteval nakup kombija. Otroci morajo v šolo peš, pred vrata pa je druga zima. Dejal je, da sta začasno celo dva učitelja, upravitelj in njegov tovariš iz zbora, pripravljena prevzati otroke v šolo. Komisija temeljnje izobrazevalne skupnosti si bo v kratkem pomenu ogledala teren. Denarja ni, ma, ker so sredstva za letošnje razdeljena. Poletem tudi sojenje učiteljskih vrst ne bodo potrebovali?

Nadzornik jame Anton Harapin dela v globoškem rudniku že 15 let

BREŽIŠKE VESTI

USPEHI IN NEUSPEHI PRVEGA POLLETJA Spričevalo ni razveseljivo

Visoke obresti bremenijo številna podjetja

Vse analize polletnega gospodarjenja v krški občini so pokazale, da gospodarstvo v krški občini zaostaja. To je bila ena glavnih ugotovitev zadnje seje predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Celotni dohodek je sicer res porasel za 13,8 odst., zato pa se je produktivnost zmanjšala kar za 17,7 odst.

Potemtakem povečanje osebnih dohodkov za 15 odst. ni opravičljivo, saj dokazuje, da so šli mimo priporočil o nagrajevanju po opravljenem delu.

menjujejo.

Prav zato sta rentabilnost in ekonomičnost poslovanja slabša kot v minulem letu. Občinski sindikalni svet je že tedaj opozarjal na nekatere vzroke, ki so botrovali slabšim uspehom. Podjetja se namreč vse premalo vključujejo v jugoslovansko gospodarstvo in se boje integraciji. Tehnologija je marsikje zastarela, prodor sodobne mehanizacije pa prepočasen.

Polnilnica do konca leta

V Kostanjevici pripravljajo polnilnico cvička. Obratovati bo začela do konca tega leta. V naslednjem obdobju namerava Agrokombinat iz Krškega poskrbeti se za sodobno predelavo grozdja in za povečan odkup. Cviček bodo zaščitili. V kratkem bomo torej imeli na tem območju kar dvojino vino z zaščitno znamko: poleg bizeljčana še cviček.

Cesta v Mrzlavo vas urejena

Obljuba o ureditvi ceste v Mrzlavo vas je bila izpolnjena. Nепревозna mesta so razširili in popravili, zato samo čakajo, da bo avtobus prišel po otroke. Za sedaj so morali šolarji kar pešati do Krške vasi.

Franc Popit na obisku

Jutri bo prišel na obisk sekretar CK ZKS (tov. Franc Popit). Poleg občinske konference ZK bo obiskal tudi nekatere delovne organizacije, kjer se bo pogovarjal s komunisti o aktualnih dogodkih.

DIJAKI SE VPISUJEJO Z VSEH VETROV

Inženirji ne gredo radi na šolo

Tehniško srednjo šolo v Krškem zapusti vsako leto po 60 tehnikov

Na tehniški srednji šoli v Krškem komaj čakajo, da se bo iz stavbe izselila osnovna šola, ki zaseda zdaj drugo nadstropje. To bi po preureditvi omogočilo pouk v eni izmenici in še proste sobote bi si lahko privoščili.

Ravnatelj šole Lojze Stih meni, da bo to zahtevalo še zgradbo bi morali v naslednjih letih v celoti obnoviti in napeljati centralno ogrevanje v vse prostore. Pri praktičnem pouku so dijaki še vedno utesnjeni. Livarno in varilnico bi morali celo dograditi. Tudi za pouk telesne vzgoje na prostem bi potrebovali asfalt na šolskem igrišču.

Na vprašanje, če šola pokriva potrebo po tovrstnih strokovnjakih v Posavju, je tov. Stih pojasnil, da jih podjetja potrebujejo več, kot se jih šola. Tako je na primer Kovinarska razpisala za šolanje v poklicni kovinarski šoli 30 mest, vendar se jih je prijavilo precej manj. Trenutno se zanima tudi za strojne tehničke.

Letos je na šoli okoli 450 dijakov. Tehniška srednja šola šteje 13 oddelkov, poklicna šola pa šest. Dijaki niso samo iz Posavja. Precejšen del Dolenjske je vezan na to šolo in celo iz Bele krajine so nekateri. Tudi s celjskega območja se šolajo v Krškem. Šola vzgaja elektrotehničke in strojne tehničke ter kvalificirane kovinarje.

Denar za redno dejavnost šole zagotavlja republiška izobraževalna skupnost. Od nje pričakujejo tudi delež kreditov za preureditev zgradbe, da bodo dijaki za-

res deležni sodobnega pouka. Nekaj bodo tudi tokrat zbrali sami, nekaj pa se nadejajo od podjetij v občini. Program investicij bodo naročili še to zimo.

Šoli primanjkuje strokovnjakov. Vsi splošni predmeti so dobro zasedeni, za strokovne predmete so pa vedno znova v zadregi. Pri manjkajočih zlasti strojnih inženirjev in elektroinženirjev. Na razpis se ne oglasi nihče. Razlogov za to je več. Odlučine so gotovo različne pri osebnih dohodkih. Kdor dela v gospodarski organizaciji, zasluži vsaj 500 din na mesec več, kot mu lahko dajo na šoli. Razen tega je delo v podjetjih zanimivejše in strokovnjaki imajo vabljive možnosti za napredovanje. Zaenkrat so si na šoli pomagali tako, da so razpisali tri štipendije.

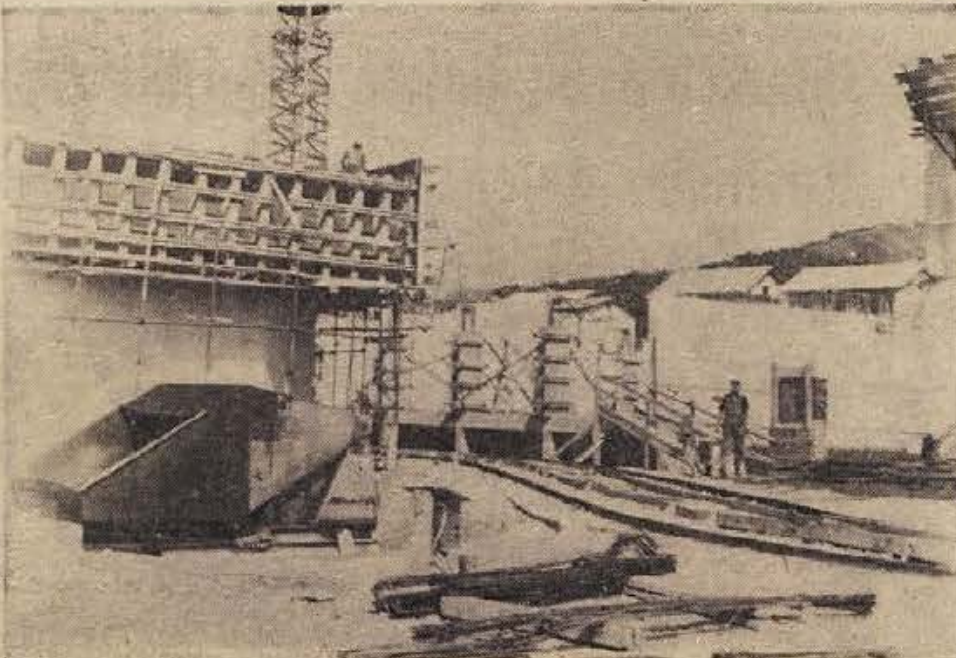
J. TEPPEY

Prvi predsednik upravnega odbora

V sestavku »Ledino smo tedaj prebili mis je bilo minuli teden po pomoti zapisano, da je bil prvi predsednik upravnega odbora v Celulozi Pavel Krošelj namesto Jože Kolšek. Opravičujemo se za napako in jo s tem popravljamo.

J. TEPPEY

Oglašajte
v DL

Nova krška šola hitro raste v višino. Če bo še tako lepo sončno, PIONIR ne bo imel težav in jo bo lahko pravočasno spravil pod streho. (Foto: Jožica Teppey)

USPEŠNO GOSPODARJENJE MAJHNEGA KOLEKTIVA

Dokler nas kupci iščejo, je dobro

Obrtno podjetje s šestimi inženirji se je podalo v specializacijo

Krško »Splošno obrtno podjetje« zaposluje 96 delavcev in je delovna organizacija mladih ljudi, saj poprečna starost ne presega niti 27 let. Na jugoslovanskem tržišču se je dobro uveljavila in ji ne manjka dela. Direktor Branko Voglar v naslednjih vrsticah odgovarja na nekaj vprašanj.

Polletni plan ste presegli za dobro četrtino. Kje so vzroki za ta uspeh?

— Izboljšali smo organizacijo dela in zaposlili 14 novih delavcev, vendar takega uspeha kljub vsemu nismo pričakovali. Kolektiv je povečan storilnost in zasluži pohvalo za to.

— Vaše podjetje je ena manjših delovnih organizacij v občini, pa se vendarle lahko pohvalite v ugodnim kvalifikacijskem sestavu kolektiva, kajne?

— Res je. V podjetju imamo 7 odst. zaposlenih z visokošolsko izobrazbo. Tudi to je razlog za uspešno poslovanje. Vrednost strokovnjakov smo spoznali pravočasno, zato smo v Ljubljani ustanovili svoj inženirski biro, ki zaposluje 13 ljudi, od tega 6 inženirjev. Reči moram, da je prav ta biro nosilec idej in načrtov za tiste izdelke, s katerimi smo se uveljavili po vsej Jugoslaviji.

— Podjetje se je razvilo

iz obrtne delavnice in so razmerno hitro zrastle do današnjega obsega. Kaj je vaša poglavitna dejavnost?

— Obrt s katero smo začeli, se postopoma umika industrijski proizvodnji. Se vedno pa opravljamo kleparsko kotlarska in steklarska dela. V zadnjih letih smo se preusmerili na izdelovanje industrijske opreme. Specializirali smo se na opremo za industrijske in servisne lakirnice. Sem sodijo aparati za razmaščevanje med lakiranjem, kabine za lakiranje, peči za sušenje lakov ter notranji transport v lakirnicah. Naše izdelke najdete povsod po Jugoslaviji, od koprškega Tomosa in Prvomajske v Zagrebu do sarajevskega Energoinvesta in cetinskega Oboda.

— Pri tako uspešnem poslovanju najbrž nimate posebnih težav?

— To drži. Odliva delovne sile, ki je v slovenski industriji tako pereč, pri nas ne poznamo. Zaposleni so zadovoljni z osebnimi dohodki. Strokovno smo dovolj močni, potrebujemo le še ekonomista, da bo raziskoval tržišče. Četudi nas kupci trenutno še sami iščejo, si bomo že zdaj poskušali zagotoviti delo za prihodnost.

Z. S.

Na plan s številkami

Na priporočilo občinskega sindikalnega sveta bodo člani delovnih kolektivov na sindikalnih občnih zborih obravnavali tudi uspehe delovne organizacije, v kateri so zaposleni. Razen tega naj bi povsod spregovorili še o odnosu do najnižjega osebnega dohodka, o varstvu pri delu, o skrbi za izobraževanje delavcev, o nadomestilih za čas bolezni, o reševanju stanovanjskih vprašanj in drugih zadevah ki vplivajo na družbeni in materialni položaj delovnega človeka.

Najboljše z roko v roki

O vseh pomembnejših dogodkih v gospodarstvu bosta v prihodnje svet za gospodarstvo in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Krškem razpravljala skupaj. Tudi predloge za skupščino bosta pripravila skupno. Ta pot je najbolj sprejemljiva, kajti če zvedo odborniki za stališča in priporočila sindikata šele na seji, se zgodi, da to narobe pojmujejo kot vmešavanje in pritisk od zunaj. Tak primer je letos že bil, do trenja pa je prišlo po nepotrebnem. Obema sindikatu in skupščini gre za to, da bi se gospodarstvo čim bolj uspešno razvijalo in da bi delovni ljudje čim bolj živeli. Cilji so torej enaki, o poteh do njih se pa lahko skupaj pogovorijo in pretehtajo, katere so krajše in hitreje dosegljive.

Krave bodo uvozili

Agrokombinat bo letos uvozil 17 krav in plemenč za 120 tisoč dinarjev. Kmetje bodo plačali za sedaj le 30 odst. vrednosti, za preostalih 70 odst. pa bodo dobili kredit za dobo treh let. Posojilo jim bo omogočil kombinat.

Krave uvaža kombinat zato, da bi povečal pridobivanje mleka v občini. V naslednjih letih ga namerava odkupiti vsaj milijon litrov na leto.

Danes zbor delovnih skupnosti

Danes se bosta v Krškem sestala zbor delovnih skupnosti in predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Na sejo so vabljeni tudi predstavniki delovnih organizacij in njihovih samoupravnih organov. Ta skupni posvet je plod dogovora med skupščino in sindikatom, kajti dnevni red je izredno pomemben. Premlevali bodo poročilo o izpolnjevanju smernic gospodarskega razvoja za prvo polletje 1970.

KRŠKE NOVICE

■ **LESNI PROSTOR SE POLNI** — V lovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« so imeli sredi septembra na zalogi 100.000 prostorninskih metrov lesa. V Kopru se razkladajo ladje z 6.000 prn lesa. Do konca septembra bosta les pripejali še dve ladji. Na tovarniškem lesnem prostoru se je nabralo tudi veliko bukovine, ki jo je treba še očistiti. Ker se nimajo strojnih čistilnih naprav, bodo k čiščenju pritegnili vse zaposlene. Z delom, ki je posebej plačano, so v prostem času najprej začeli člani strokovnih služb in livarskega odbora sindikata.

■ **TEDEN POZARNE VARNOSTI** — Z otvoritvijo novega gasilskega doma na Vihrah v nedeljo, 20. t. m., se je začel teden požarne varnosti v krški občini. Občinska gasilska zveza bo med 20. in 27. septembrom organizirala praktične vaje za vseh 25 gasilskih enot v občini. Šolska mladina bo pisala naloge o požarni varnosti.

■ **PREGLEDI KMETIJSKIH POSESTEV** — Občinska gasilska zveza je imenovala komisijo, ki bo v tednu požarne varnosti pregledala nekatera večja kmetijska posestva v krški občini. Kmetje, ki

znajo kmetijske stroje in tekoče pogonsko gorivo, bodo seznanili s varnostnimi ukrepi pred požari.

■ **BORCI ZA SEVERNO MEJO** — Pred dnevi se je zbral 4-članski odbor pri ZZZ v Krškem in predlagal ustanovitev občinskega odbora borcev za severno mejo 1918-19. V krški občini je 26 občanov, ki jim priznavajo položaj borca za severno mejo. To število je dovolj za ustanovitev občinskega odbora.

■ **IZVOZ V PRVIH ŠESTIH MESECIH** — V krški občini so v prvi polovici letošnjega leta izvažala štiri podjetja. Tovarna Djuro Salaj, Kovinarska, obrta LA-RODA in IMPERIAL so izvozili za 1.276.000 dolarjev svojih izdelkov. S tem so podjetja dosegla 41 odstotkov načrtovanega letošnjega izvoza.

■ **NOV OBRAT DRUŽBENE PREHRANE** — Delavci v tovarni Djuro Salaj so se do sedaj oskrbovali s toplimi obroki v obratu družbene prehrane hotela Sruščič. Ker z obroki čisto niso bili zadovoljni, bo tovarniški odbor za družbeni standard organiziral prehrano v tovarni. Naenkrat bodo lahko pripravili 900 toplih malic.

Obiranje sadja ni težavno delo, kajti drevesa v nasadih AGROKOMBINATA so večinoma nizke rasti. Ta mesec imajo dela za 60 obiralcev. Ko bo sadje v bladih, se bodo spet začele skrbti za prodajo. Upajo, da bodo imeli manj težav kot lani. (Foto: J. Teppey)

Napredek le s strokovnjaki

Občinska konferenca ZK v Sevnici je razpravljala o ljudskem odporu in kadrovske politiki

V ponedeljek, 21. septembra je bila v Sevnici 3. seja občinske konference ZK. Obravnavali so naloge pri uresničevanju koncepta splošnega ljudskega odpora in vloge Zveze komunistov na področju kadrovske politike. Se posebej so govorili o kadrovskih težavah v občini. Za delegata na konferenci ZKJ so izvolili Zvoneta Dragana in Aleksandra Skoka.

Zaradi pomembnosti so na konferenco povabili tudi predsednike krajevnih skupnosti in direktorje gospodarskih organizacij. Seje so se udeležili še član CK ZKS Ivo Krč, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Posavje Franc Bukovinsky, predstavnik občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij.

Ko so govorili o splošnem ljudskem odporu, so povedali, da bo potrebno še bolj podpirati telovadna društva, ljudsko tahniko, tabornike, strelece in druge, ki s svojim delom pomagajo krepiti ob-

rambno sposobnost občanov. V razpravi o kadrovanju so bili mnenja, da bodo srednjeročni program razvoja lahko uresničili samo s sposobnimi strokovnjaki. Po vzoru republiških prizadevanj nameravajo tudi v sevnici občini sklepati samoupravne dogovore o stipendiranju študentov.

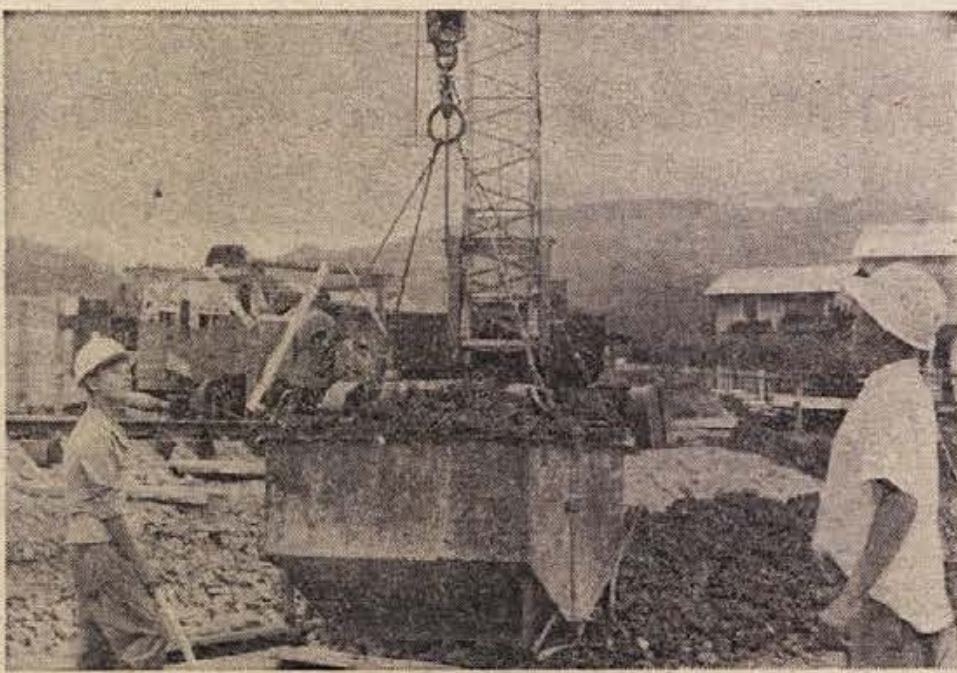
Več o seji konference bomo poročali prihodnjic.

A. ŽELEZNIK

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 27. SEPTEMBRA: 19.00 Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Po domače — Človek in delo — Razvoj otroka — Njegove poklicne želje — Lahka zabavna glasba — Kmetijski nasveti — Športne novice — Rampa — Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Zaključek oddaje — Teden protipopolne varnosti.

SREDA, 30. SEPTEMBRA: 16.00 — Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Športne novice — Radi ste jih poslušali — O davčni službi — Romen glasba — Oddaja za najmlajše.

ZDRAVSTVENI DOM ŽE GRADILJO. Gradbeno podjetje iz Trbovelj je te dni začelo graditi nov zdravstveni dom, za katerega plačujejo občani samoprispevek že od lanskega maja. (Foto: Legan)

NAČRTOVALCI OPOMINJAJO GRADITELJE HIŠ

Odslej dosledneje pri dovoljenjih

Komunalno urejanje Sevnice zdaj tako zaostaja, da je nujno postriti nekatere ukrepe, sicer bo kraj večno ostal samo dolga vas

Če se bo v Sevnici tako nadaljevalo, naselje ne bo nikoli komunalno urejeno. Samo za razsvetljavo je treba okroglo dva milijona novih dinarjev, kje pa so še ceste, vodovod in kanalizacija? Vsako leto več ljudi želi graditi (letos bodo izdali že skoraj 50 lokacijskih dovoljenj), toda kdo od teh se vpraša, kaksno bo mesto kot celota?

Največ težav in neprijetnosti nastaja zaradi tega, ker ljudje kljub opozorilom še vedno premalo razmišljajo, kako bo s komunalno ureditvijo. Začno graditi na vrat in na nos, trmasto vztrajajo in izsiljujejo, o uslužbencih občine govorijo, da so birokrati, ne zavedajo pa se, da podirajo zamisli o urbanistični ureditvi mesta, ko vidijo le svoje koristi.

Temu je treba narediti konec, vztraja svet za urbaniz-

acijo, komunalne in stanovanjske zadeve. Graditeljem je treba omogočiti gradnjo na zazidalnih območjih, omogočiti jim je treba tudi komunalno opremljanje po sprejemljivih cenah, potem pa dosledno spoštovati zazidalne načrte in ne delati nikakršnih izjem.

Danes ima Sevnica že toliko gradbenih parcel za zasebno gradnjo, da bodo zadostovale za štiri do pet let. Za Koptarno je narejen zazidalni načrt za 56 hiš, v Smarju za 174 hiš, od tega 20 atrijskih, 66 vrstnih in za 4 dvojčke. Za obe naselji je izračunan komunalni prispe-

vek, ki bo solidarnostno razdeljen med vse graditelje.

To pa še ni vse. Svet za urbanizacijo je predlagal, naj izdajo zazidalni načrt še za Boštanj, kjer bo prostora za 39 zasebnih hiš. Predlagal je, naj strokovnjaki preučijo tudi zazidavo v starem delu Sevnice, predvsem na območju sejmišča.

Zazidalni načrti, ki dajejo graditeljem dovolj možnosti, bodo pripomogli, da bo odslej izdajanje dovoljenj dosledno. Nikakor se ni mogoče sprijazniti s tem, da komunalno opremljanje sedaj toliko zaostaja, da cela naselja ostajajo nedograjena in neurejena. Kazalo bi celo gradnjo usmerjati najprej v eno samo zazidalno območje, saj bi jo s tem pospešili in bi bilo mestno naselje prej dograjeno in urejeno.

M. L.

PROGRAM OD 20. DO 27. SEPTEMBRA

Gasilci za svoj teden

V soboto bo prikaz delovanja gasilskih naprav znamke Pastor — Pregledi, vaje in razstave

Občinska gasilska zveza v Sevnici je tudi letos poskrbela, da bi bil teden požarne varnosti (dnevi od 20. do 27. septembra) kar najbolj slovesen in hkrati delaven.

V nedeljo se je začelo z radijsko oddajo, gasilskimi fanfarami, pesmijo, recitacijo in govorom o pomenu požarne varnosti. Naslednje

tri dni so bili pregledi vozil, gasilskih naprav, pripravnosti nekaterih podjetij, vse to pa se bo nadaljevalo še danes in jutri.

V soboto, 26. septembra, bo za predstavnike sevniciških podjetij prikaz delovanja gasilskih aparatov znamke Pastor iz Zagreba. Skupina gasilcev se bo udeležila proslave in vaj ob stoletnici gasilstva v Zagrebu.

Za nedeljo so predvidene nenadejane vaje za nekatera gasilska društva, popoldne pa bo z govorom predsednika občinske gasilske zveze Jožeta Smodeja v radijski oddaji končan požarnovarnostni teden. Razen navedenega programa bodo posamezna gasilska društva med tednom pripravila razstave gasilske opreme za šolarje, še popreje pa uredila in očistila okolico svojih domov.

NOVICE IZ LOKE

ZE 18 NAROČNIKOV — Novi poverjenik Prešernove knjige učitelj Branko Kranjc je za leto 1971 pridobil že 18 članov oziroma naročnikov, razen tega pa še tri naročnike za ljudsko knjigo.

LEP JUBILEJ — Te dni je Marija Horjak, rojena Lipovek, praznovala 50-letnico svojega življenja. Veljati ji za ta lep praznik čestitamo!

OB AKCIJI SZDL: POMOČ REVNIH IN OSAMLJENIM

Oči prosijo, ne obtožujejo

Eno samo vprašanje Mariji Vrtačnik iz Vranja nad Sevnico: »Kako je mogoče živeti ob krpi zemlje, kozi in 30 dinarjih občinske pomoči?«

Pošteno sem se nadihal, preden sem zmoget strmino, iz katere je naredila majhno njivico, ki je ni v nobenih mapah. Iz pašnika, obdanega od gozda, jo je naredila sama, fižol ji daje koruzo, pa še nekaj vrst krompirja. Na tisti strmini je 59 let njenega življenja, ali bolje samotarjenja v stiski.

Najbrž ni niti za dan zemlje, da je ne bi namočil njen znoj. Njivica ni in ne bo nikoli občutila, kako blagodejno dela plug. Marijino orodje je motika in koš, s katerim znese na ramenih spomladaj gnoj in seme, jeseni pa pridelek ki ga mora poprej še varovanojama sama ne morem plačati pred divjadjo.

Lesena kočica, koza in tista leha pokopane zemlje, to je premoženje, od katerega živi. Fač: od občine dobiva 30 dinarjev socialne pomoči, 30 dinarjev je manj kot pol dnov-

nice, ki jo dobi uslužbenec, da si kupi kosilo, če mora na pot.

In mislite, da Marija ko- ga obtožuje? »Nič se ne jezim. Dosti nas je takih, pa menda že ne morejo več dati. Podpora je za sol, vžigalice, petrolej in olje. Živež po večini pridelam sama, obleko pa mi je dal Rdeči križ, saj tudi sama plačujem članarino.«

V njenih okedah ni obtožbe ne graje. Za drug svet sama, brez svojcev skorajda ne ve. Eno samo prošnjo ima do njega: »Knjižnico bi rada, boleha na sem, pa ne morem k zdravniku. Kmečkoga varovanja sama ne morem plačati, kmetje toč okoli pa tako in tako pravijo, da nas ne bodo vzdrževali. Saj je pri marsikom doma revščina.«

M. LEGAN

Jamstvo za obrat »TEHNOGRADNJE«

Na priporočilo sveta za gospodarstvo in finance, ki je pregledal poslovanje sevniciškega obrata »Tehnoogradnje«, je občinska skupščina dala jamstveno izjavo za 250.000 dinarjev posojila. Šlo je bolj za formalno plat, saj je znano, da banke za vsak primer zahtevajo jamstva od občin, čeprav ni nikakršne bojazni, da ne bi dobila nazaj denarja, pa četudi bi šlo za likvidacijo podjetja. Svet za gospodarstvo in finance je ugotovil, da je imel obrat »Tehnoogradnje« v prvem poletju 120.000 dinarjev skladov in da dobro posluje.

Napovedan obisk Franca Popita

Minuli teden je bil v Sevnici sestanek direktorjev podjetij, na katerem so med drugim govorili tudi o napovedanem obisku predsednika Zveze komunistov Slovenije Franca Popita, ki si bo ogledal nekatera podjetja. Govorili so še o izdelavi srednjeročnega programa razvoja sevniciške občine, ki ga bodo naredili do sredine prihodnjega leta.

Primož: spet cesta

Prebivalci Primoža in bližnjih vasi ter člani aktiva ZMS Primož že vse leto utrjujejo cesto od Laz do Primoža. Vozišče je bilo namreč neutrjeno in je bila pot ob deževju težko prevozna celo za vprego. Cesto so tlačkali s kamenjem, zdaj pa jo posipujejo še s peskom.

A. Z.

Antonija Jurca

Po daljšem bolehanju je na pragu svoje 85-letnice odšla od nas drobna ženica Antonija Jurca. Bila je mati devetih otrok, žena rudarja, s katerim je vrsto let živela v tujini. Prestala je dva svetovni vojni, v drugi je morala celo v 4-letno izgnanstvo. Bila je dolga leta zvesta članica krajevne organizacije SZDL v Krmelju. Odlikovale so jo plemenite lastnosti, zato jo bomo ohranili v lepem spominu.

B. D.

SEVNIŠKI PABERKI

KNJIGOVODJE SO ZBOROVALI. Kar 64 izmed skupno 118 članov sevniciškega Društva knjigovodij se je prejšnji teden udeležilo letnega občinskega zboranja na Lisci. Ob tej priložnosti so obravnavali predvsem strokovno usposabljanje in medsebojno pomoč. Pri nas je pač tako, da se predpisi naglo spreminjajo in se je treba nenehno izpopolnjevati. Društvo bo še naprej vodil dosedanj predsednik Franc Ogorovc.

PREUREJEN BIFE. Gasilski dom so v priložju preuredili tako, da bo imel večji prostor za bife. Naredili so tudi izhod na teraso, kjer bodo gostje lahko posedali pod senčniki. Gasilsko društvo želi s lepše urejenim bifem pridobiti več denarja za svojo osnovno dejavnost.

POVRŠNO DELO. Hitro in površno zasuti ter asfaltirani prekop čez cesto pri sLiscu in pri postaji so pravi strah za avtomobiliste, ali bolje rečeno, za avtomobiliste guma. Podobno je tudi zelena plošča za kanalizacijo pri domu TVD Partizan več prestov globoko upreznjene v asfalt in predstavljajo pravo past za kolosa vozil.

ZA KEGLANJE PREMALO ZANIMANJA. Svaj čas je bilo tako, da človek skoraj ni mogel priiti na vrsto, če se je hotel razvedriti s kegljanjem. Zdaj, ko stroške kegljanja plača občinski sindikalni svet, pa je na kegljišču v gasilskem domu tako malo ljudi, da organizatorje mineva veselje.

UMRLA SEKOVA. Pri nas zelo redka rastlina — orjaška sekoja (sequoia gigantea), ki ji pravijo tudi mamutovec, doma iz Kalifornije, je bila povos parka pri sevniciškem gradu. Zdal se je posušila; domnevajo, da je to posledica močnega udara strele.

ZBIRAJO ZA GASILSKI AVTO. Kot smo že napovedali, so gasilci in Boštanjci začeli zbirati denar za nakup gasilskega avtomobila. Avto je nujno potreben, saj v naselju skorajda ni več konj, s pomočjo katerih bi vlačili bri-

zgalno. Da bi željo uresničili z manjšimi stroški, bodo poskušali dobiti kak karamboliran, uoda se uporaben avtomobil ter ga popravili in preuredili.

KAJ JE Z NAJEMNINO ZA GROBOVE. Pred meseci so na prošnjo ljudi, češ da je nesprejemljivo, da bi bila najemnina za grobove na sevniciškem pokopališču malona folksna kot najemna za stanovanja, obljubili, da bodo celi sprejeli. Kažo, da je obljuba lažje kot narediti. Razen k osemim imajo ljudje še eno prapombo. Kot se je pokazalo na nedavnem pogrebu, je zelo neprijetno, če grobarji po končanem delu (tako) na pokopališču zahtevajo od svojcev plačilo. To ni tako do žaljivo.

POMOC OSTARELEM LJUDM. V skladu s sklopi republiške konference SZDL bodo tudi v Sevnici sklicali komisijo, ki dela v okviru občinske konference SZDL, ter se pogovorili, kako bodo v občini organizirali pomoč ostarelim.

VOLITVE IN IMENOVANJA. Občinska skupščina je na zadnji seji imenovala kot predstavnika javnosti v svet zdravstvenega doma Celje Valentina Hrbarja, upokoženca iz Sevnice. Za predsednika na novo ustanovljene komisije za ugotavljanje letne pedagoške storilnosti osnovnih šol je imenovala Mišo Keršiča, načelnika oddelka za občjo upravo in družbene službe.

SREČANJE S PROSVETNI MI DELAVCI. Minuli petek je ravnateljstvo osnovne šole v Sevnici povabilo predstavnike občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij na srečanje s 14 prosvetnimi delavci, ki so se na novo zaposlili v Sevnici. Zabukovju in Studencu.

NOV PROMETNI ZNAK. Pri nevarnem mostu ob izlivu Mirne v Savo so postavili prometni znak, ki v dolžini 100 m prepoveduje ustavljanje. S tem naj bi pripomogli, da bi se številu prometnih nesreč zmanjšalo.

NOVO V KRMELJU!

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

vabi potrošnike v novo prodajalno

V KRMELJU, kjer imajo bogato zalogo vsega trgovskega blaga.

Prepričajte se!

Vabi kolektiv!

Kako priti iz „začaranega“ kroga?

Presenetljivi podatki o šolanju, štipendiranju in pripravnikih – Vse besede bodo brez zavestnega sodelovanja podjetij in drugih malo zalegle

Včeraj popoldne je bila v Trebnjem sklicana 4. seja občinske konference Zveze komunistov, posvečena predvsem razmeram na področju kadrovanja, pomanjkanju strokovnih delavcev ter premajhni družbenopolitični aktivnosti. Občinski komite ZK je v ta namen pripravil obsežno poročilo, ki vsebuje vrsto takih ugotovitev, da vzbujajo upravičeno zaskrbljenost.

Kadrovska politika je v trebanjski občini očitno eno najmanj obdelanih področij. Za dolgo so smane ugotovitve, kaj pomeni človek v gospodarskem in družbenem napredku, toda navzlic temu se razmere bistveno ne izboljšujejo. Kaže celo, da se ne bodo niti v bližnji prihodnosti, ker je vmes že precej zamujenega časa.

Presenetljiva je ugotovitev republiškega zavoda za zaposlovanje, ki pravi, da je po odnosu otrok, ki končajo šolanje na srednji, višji ali visoki šoli, ter celotno generacijo, trebanjska občina med zadnjimi v Sloveniji. Presenetljiv je tudi podatek, da prejema v vsej občini štipendij le 28 dijakov in študentov. Izredno študira le petdeset zaposlenih. V vsej občini je le nekaj pripravnikov na delovnih mestih.

Korenine tega so v dolgoletnem sistemu šolanja in štipendiranja, ki je zapostavljali podeželske otroke. Ti so se zaradi velikih stroškov študija povečini zaposlovali ali kvečjemu šolali na poklicnih šolah. Dosedanje izkušnje kažejo, da se podeželske občine lahko zanesajo le na svoje otroke, zakaj stroškovnjaki iz mest se ne radi zaposlujejo zunaj okolja, kjer so zrastle.

Dej krivde nosijo tudi delovne organizacije. Te se po občini vrtijo v začaranem krogu: majhen dohodek, manjši zaslužki, malo denarja za izobraževanje, malo sposobnih strokovnih sodelavcev in zaradi tega spet majhen dohodek.

Pisali smo že o prilagojenih sistemizacijah, ki kažejo, da v nekaterih podjetjih še ne nameravajo presekatiti tega začaranega kroga, zadovoljujejo se s sedanjo zasedbo delovnih mest in niti ne nakazujejo, kakšne strokovne sodelavce bi potrebovali. Razumljivo potem, da je velik odstotek delovnih mest neustrezno zaseden.

Da bi izboljšali stvari, je potrebna vrsta ukrepov: v vseh delovnih organizacijah je treba ugotoviti resnične potrebe, narediti programe izobraževanja zaposlenih izpopolniti sistem štipendira-

ljevati šolanje. Potrebni bo še več drugih praktičnih ukrepov, zlasti pa bo nujno sodelovanje delovnih organizacij samih. Brez njihovega zavestnega sodelovanja ni pričakovati bistvenih izboljšav.

M. LEGAN

Skoraj mrtva črka zakona

Očiten neuspeh je bil v trebanjski občini dosežen doslej pri zaposlovanju pripravnikov. Izmed vseh delovnih organizacij so samo štiri poslale občinski skupščini svoje načrte o sprejemanju pripravnikov. Zakon je bil sprejet z namenom, da bi mladim ljudem iz šol olajšali zaposlovanje in da bi delovne organizacije tudi s pomočjo pripravništva pridobile več strokovnjakov. Kot je videti, bo po tej poti v občini kaj malo uspeha.

D. P.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SZDL

Pomoč ubogim in zapuščenim

Sklep: kmalu sklicati sestanek zainteresiranih in se dogovoriti za potek dobrodelne akcije

Zalostna usoda nekaterih ostarelih in osamljenih ljudi, o katerih so časniki pisali predvsem v letošnji zimo, je spodbudila republiško konferenco SZDL, da se je lotila organizirane akcije v sodelovanju s še nekaterimi drugimi organizacijami in socialnimi službami.

Izvršni odbor občinske konference SZDL Trebnje je v četrtek razpravil o tem, kako bi se stvari lotili v trebanjski občini. Ugotovil je, da trenutno ni na voljo vseh potrebnih podatkov. S pomočjo vodij krajevnih uradov, ki ljudi najbolj poznajo, bo potrebno najprej narediti popis. Te dni se bodo zbrali predstavniki občinske skupščine, Socialistične zveze, mladinske organizacije in Rdečega križa ter se dogovorili za potek akcije. Na seji so dodali, da bo splošen popis prebivalstva, ki bo spomladi prihodnjega leta, lahko dal še posebno uporabne podatke, saj je akcija dolgoročnega značaja.

Odbor je obravnaval tudi kadrovanje v krajevnih organizacijah SZDL. Znano je, da več krajevnih organi-

zacij slabo ali pa skorajda ne deluje, ker jih vodijo premalo prizadevni ljudje. Obravnavali so še delovanje organizacij Rdečega križa, ki se ukvarjajo s podobnimi težavami.

OB ANKETE OBČINSKEGA KOMITEJA ZK

Nakladanje na ista pleča

Še vedno delamo tako, da nalagamo tistim, ki že vlečejo, drugi pa se držijo ob strani

Tako rekoč ob vsaki primerni priložnosti kaj radi prisegamo, na naš samoupravni socializem, prehitro pa pozabljamo na deleže, ki ga ta cilj zahteva od vsakega posameznika. Kako bi se sicer moglo dogajati, da pri družbenih odločitvah sodelujejo vedno isti posamezniki, da se na sestankih srečujejo tisti ljudje na glade na to, kdo jih je sklical da imajo nekateri po 5, 6 pa tudi 11 družbenih zadolžitvev, drugi pa nobene.

Do zanimivih podatkov je prišel občinski komitej ZK, ki je s pomočjo posebne anke-

Frančiška Tratar z vnukinjo

98 let Frančiške Tratar

Kljub visoki starosti še redno brez naočnikov prebira Dolenjski list, na katerega je naročena že, odkar izhaja

Ko sem te dni obiskal znance v vasi Slepšek pri Mokronogu, sem se nadvse začudil, ko sem videl, kako stara ženska Frančiška Tratar prebiva svoj časopis — Dolenjski list kar brez naočnikov. Povedala je, da je nanj naročena že, odkar izhaja. Povprašal sem jo, kako živi, in je odgovorila, da je kar zadovoljna, čeravno je že enajsto leto v postelji. Pred toliko leti si je zlomila nogo in od takrat ne more več hoditi.

Baštetova mama, kot ji pravijo po domače, je včeraj praznovala visok jubilej — 98. leto starosti. Njena življenjska pot prav gotovo ni bila posuta z rožicami.

Do kruha je spravil pet sinov in dve hčerki. Z žulostjo se spominja sina Tonea, ki so ga 1942 ustrelili italijanski fašisti, povrh vsega pa še požgali domačijo. Pomnila je na svoji hčerki in sinove, ki jo pogosto obiskujejo. Najraje pa ima malo vnukinjo, ki ji krajša čas.

Oh lepam jubileju ji iz srca čestitam!

ALAN ŽUZEK

»Pozornost« do potnikov

Z razmahom motorizacije železnica izgublja potnike, toda očitno se dovolj ne potrudi, da bi jih z boljšimi uslugami zadržala kar največ. S kakimi 40 podpisi opremljeno pismo so 12. avgusta poslali prebivalci krajevne skupnosti Velika Loka, v katerem so prosili vodstvo podjetja, naj bi popoldanski motorni vlak ustavljal tudi na Veliki Loki tako kot nekdanj, toda do konca prejšnjega tedna jim nihče niti odgovoril ni. Vlak vozi zdaj 16 km brez postanka in se ne ozira na mnoge delavce, ki se vozijo na delo v Ljubljano.

TREBANJSKE IVERI

■ KONČNO GRADITEV BLOKA — Po dolgotrajnem čakanju in obljubljanju so vendarle začeli graditi blok, kjer bodo stanovanja za nekdanje udeležence NOB. Delo je prevzelo gradbeno-opekarsko podjetje Mira, ki še podira staro župnijsko stavbo v bližini cerkve. V pritličju bloka bodo poslovni prostori, zgoraj pa stanovanja.

■ SE PARIKIRISE PRI BAZENU — Podjetje KREMEN, ki pri Zabrdu kopije kvarcni, je začelo prazniti zasute bazene. Krajevna skupnost Mira se je s podjetjem dogovorila, da odpadni pesek vozijo h kopalnici pod mirenskim gradom, kjer bodo uredili večje parkirne prostore. Ob kopalni sezoni se je že dogajalo, da niso imeli obiskovalci kje pustiti svojih vozil.

■ VODA DO SV. HELENE — Krajevna skupnost pripravlja načrt za napeljavo vodovoda do Sv. Helene. Pomanjkanje vode je bilo že od nekdanj problem tega kraja. Če bodo prebivalci in lastniki grobov na tamkajšnjem pokopališču razumeli potrebo in prispevali svoj delež, bo tekoča voda pritekala že letos.

■ LEPSA GOSTILNA »NOVAK« — Gostilničarka Francka Novak je preuredila hišo: napeljala centralno kurjavo, obnovila fasado in popeljala notranjost lokala.

■ NOVE HIŠE — Novo naselje na Mirni — pod Rojami — še dobiva obrise. Trenutno gradijo

Petkratni razpon zaslužkov

Povprečni osebni dohodi delovnih organizacij trebanjske občine so v juliju dosegli skoraj petkratni razpon. Kot kažejo podatki, je imel obrat Modnih oblačil povprečje le 628 dinarjev, kar je najmanj, nadzorništvu Elektra Ljubljane pa nekaj nad 3.000 dinarjev, kar je daleč največ. Silno velike razlike so med še nekaterimi podjetji, vendar je brez posebnih pojasnil podatke težko primerjati. Celotno povprečje je v juliju znašalo 1.154 dinarjev, v vsem prvem polletju pa 1.049 dinarjev.

Nezaposlenih približno enako

Prek trebanjske izpostave novomeškega Zavoda za zaposlovanje že dalj časa išče delo približno enako število ljudi — nekako 170. Povečini so to ne kvalificirani delavci; mnogi od njih prvič iščejo zaposlitve. V vsej občini je nezaposlenost seveda precej večja, saj je znano, da vsi ne iščejo delo s pomočjo zavoda. V nasprotju z drugimi dolenjskimi občinami se zaposlovanje v tujini ne povečuje s takim tempom kot drugje. Lani na primer se je na tujem zaposlilo le 20 odst. več ljudi kot leto dni prej, za vso Dolenjsko pa je podatek 50,2 odst.

Obvestilo oglaševalcem

Mnogi naši bralci, ki pošiljajo ponudbe na razne oglase, zlasti pa na tiste ki so objavljeni pod šifro želijo v pismih, naj jim pošljemo naslove strank ki take oglase naročajo. Ker ne moremo vsakomur posebej odgovarjati po navno sporočamo: pisma (odgovore) na male oglase s šifro oddajamo neodprta v roke tistim, ki so tak oglaševalci. Nastova take stranke ne moremo izročiti NI KOMUR. Zlasti velja to za vse ženitovnjaške ponudbe in podobne zaupne oglase.

UPRAVA LISTA

Vsokdanji prizor na dvorišču pred staro osnovno šolo: tovornjaki, naloženi s citernami iz Kemopreme, so pripravljene za pot. Zlasti ob sobotah in nedeljah je tu polno kamionov, ki čakajo na ponedeljek, ko jim je avtomobilska cesta spet odprta.

TREBANJSKE NOVICE

M. L.

Razstava že za občinski praznik?

Po doigrajnih hudih na porih, prepričevanju in prošnjah je uspelo vodstvu Likovnega salona, edine delujoče kulturne dejavnosti v Kočevju, zagotoviti za razstave nove prostore v nekdanji tržnici. Že spomladi je krajevna skupnost odstopila tržnico — njene gornje prostore — za potrebe likovnih razstav. Vodstvo je uspelo nekako zbrati najnujnejši denar za preureditev prostorov; odstranili so predelne stene, potrebne pa so še nekatere spremembe.

Likovni salon je v treh letih dokazal najnost svojega obstoja, saj je z okrog tridesetim razstavami priznanih mojstrov čopiči in čista pogladi zanimanje za likovno ustvarjanje med odraslimi in mladino. Predvsem šolska mladina je lahko tako neposredno spoznala likovne vrednote in prav gotovo bo kasneje bolj kot drugi znala ločevati lepo od kiča.

Prva razstava v preurejenem salonu bo verjetno že za občinski praznik 3. oktoba.

več

Seja konference ZK

V teh dneh — točni datum še ni znan — bo seja občinske konference ZK Kočevje. Na njej bodo obravnavali gospodarsko gibanje v reformnem obdobju. Poročilo je pripravila komisija za družbeno-ekonomsko vprašanja in gospodarsko politiko pri občinski konferenci ZK. Na seji bodo izvolili tudi dva delegata za sedanje zvezne konference ZK.

Struge: kulturni dom

Krajevna skupnost Struge bi morala letos izdelati načrte za novi kulturni dom. Poleti, ko je bilo lepo vreme, je skupnost raje reševala druge komunalne zadeve, načrti pa bodo prišli na vrsto pozimi. Zanje so tudi prihranili nekaj denarja. Če bo šlo vse po sreči, bodo dom začeli graditi prihodnje leto, odprli pa bi ga leta 1972. V domu bo razen dvorane predvidoma še pošta, ambulanta in odkupna oziroma koperskijska služba Združenega KGP Kočevje.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ZA OBČINSKI PRAZNIK 3. oktobra bo več prireditev, razstav in športnih tekmovanj. Praznovanje pa bo bolj skromno, saj vsesplošno primanjkuje denarja. Pa vendar bo praznovanje prijetno in domače. Nekateri bodo izbrali še zadnje jesenske dneve za izlete v bližnji okolici, za kar nameravajo izkoristiti prav dan občinskega praznika. Zelimo jim ugodno vreme.

■ KOČEVSKI PLANINCI so pred kratkim praznovali dan planincev. Zbrali so se v koči pri Jelenovem studencu za mestnim vrhom. Dan so prečevali v veselju in delu. Pospravili in očistili so dolino okoli družinske kočice, prostali črna pa so imeli razne zabave in igre. Na raznjih so pekli tudi razne dobrote. Zvečer so se vrnili v dolino.

■ LOVSKA ZVEZA KOČEVJE je razpisala za 26. septembra opravljanje lovskih ispotov. Ispiti bodo v domu telesne kulture. Opravljajo jih bo nekateri novincev, ostali pa bodo imeli popravne izpite za različne predmete. Ispiti bodo za kandidata iz ribniške in kočevske doline.

■ JUTRI, V PETEK, 23. septembra, bo gostovalo v Domu Jožeta Štefca mladinsko gledališče iz Ljubljane. Nastopilo bo z mladinsko igrano »Oliver Twist«. Prireditelj bo organiziral Zveza prosvetnih in kulturnih društev občine Kočevje. Igra bo le za šolsko mladino, predstavi pa boša ob 18 in 19. uri.

Programi razvoja občine in podjetij so v delu

Kdaj bo občina Kočevje dobila svoja programa srednjeročnega in dolgoročnega razvoja, še ni znano — Nekatera podjetja bodo sprejela svoje programe razvoja sredi prihodnjega leta

Pred kratkim smo obiskali predsednika komisije za izdelavo programa razvoja občine pri občinski skupščini Kočevje Mirana Smola. Z njim smo se pogovorili, kako poteka izdelava srednjeročnih in dolgoročnih programov razvoja občine.

»Občinska skupščina je sklenila z DOMINVESTOM iz Novega mesta pogodbo za izdelavo srednjeročnega, se pravi 5-letnega razvoja občine in osnutek dolgoročnega razvoja občine, ki bo obsegal obdobje 10 do 15 let. DOMINVEST dela take programe tudi za druge dolnjske občine, če se ne motim za skupno njih 6,« je odgovoril na prvo vprašanje Miran Smola.

— Kakšna je pri tem delu vloga vaše, se pravi občinske komisije?

»Naša komisija je pripravila izhodišča za to delo, jih pretehtala in dala v nadaljnjo obdelavo DOMINVESTU. Ko bo naročnik izdelal prve osnutke, se bo naša komisija spet sestala in jih kritično ocenila. Tako je pri izdelavi programov razvoja zagotovljena strokovnost in demokratičnost.

— Kako pa sedaj v tem smrtvenem obdobju sodelujete z DOMINVESTOM?

»Občinska skupščina s svojimi strokovnimi službami zbira podatke, ki so DOMINVESTU še potrebni; jaz, kot predsednik občinske komisije, pa sodelujem pri usklajevanju teženj naše občine s teženjami celotne dolnjske regije (območja).

Manjka delavcev

Razen z ostalimi težavami se delovne organizacije v kočevski občini letos srečujejo s pomanjkanjem delavcev. V prvem polletju je primanjkovalo delavcev v kovinski industriji, gradbeništvu in obrti. Nekaterim delovnim organizacijam je primanjkovalo celo nekvalificiranih delavcev. Vzroki za pomanjkanje so predvsem, da odhajajo vedno več kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev na delo v tujino. Mnogi odhajajo s posredovanjem pristojnih služb, nekateri pa na vabila tujih delodajalcev. Pereče je tudi pomanjkanje visoko strokovnih kadrov. Š

Usklajevanje je seveda potrebno tam, kjer bi se interesi oziroma težnje ene občine razhajali s težnjami celotnega območja.

— Kje je tako usklajevanje potrebno?

»Predvsem je potrebno pri razvoju posameznih vej gospodarstva. Tako je na primer na področju lesne panoge treba uskladiti surovinsko osnovo s primarno in finalno proizvodnjo. Razvoj lesne industrije na tem območju — na primer INLES, LJK in NOVLES — je treba uskladiti s količinami in sestavo lesa na območju Dolnjske. Študije in kasnejši programi morajo uskladiti težnje in možnosti razvoja posamezne panoge oziroma veje gospodarstva in posamezni občini in na vsem območju Dolnjske.«

— Kako daleč je izdelava programov razvoja?

»V začetku septembra so bila na sestanku DOMINVESTA in sodelavcev podana širša izhodišča za razvoj dolnjskega območja. Te podatke bo treba še analitično obdelati V teh dneh bo izdelana metodologija obdelave, da bi sredi prihodnjega leta lahko izdelali študije osnovnih izhodišč družbeno-ekonomskega razvoja širše dolnjske. V naslednji fazi bo nato izdelana študija

srednjeročnega in dogoročnega razvoja Slovenije. Nato šele — ne morem reči, kdaj — bo izdelan na osnovi programa dolgoročnega razvoja srednjeročni program, ki bo natančno določal, kaj je treba v naslednjih petih letih delati.«

— Kako daleč je izdelava srednjeročnih programov v posameznih delovnih organizacijah v kočevski občini?

»Natančno mi to ni znano, vendar se ne bom dosti zmotil, če rečem, da te programe delovne organizacije šele ali že pripravljajo. V naši delovni organizaciji, se pravi pri združenem kme-

tijskem in gozdarskem podjetju Kočevje, bomo za gozdarstvo in kmetijstvo izdelali programe sredi prihodnjega leta, ko ga bo izdelal tudi SNEŽNIK. Za gozdarstvo bo izdelan program za 10 do 15 let in bo usklajen s SNEŽNIKOVIM. Tudi program razvoja kmetijstva bo izdelan za obdobje 15 let, podrobní program za obdobje 5 let, pa bo izdelan sredi prihodnjega leta. Naš prvi program razvoja gozdarstva usklajujemo z INLES in LJK, se pravi z lesno industrijo. Obema podjetjema smo dali tudi osnovne podatke o lesu, se pravi o surovinah, ki jih ti podjetji predelujeta. Tako bosta tudi ti dve podjetji lahko izdelali programe do sredine prihodnjega leta.« J. P.

Miran Smola, predsednik komisije za izdelavo programa razvoja občine Kočevje.

(Foto: Drago Mohar)

PRED 100-LETNICO SOLE V STRUGAH

Do praznovanja obnoviti šolo

Sele zadnje dve leti so začeli postopno obnavljati šolo v Strugah — Sedanja šola je stara blizu 40 let, njeni zunanji zidovi pa so še vedno okrušeni od kroglj, ki so bile izstreljene v zadnji vojni

Leta 1972 bodo v Strugah praznovali 100-letnico šole v tem kraju in 40-letnico sedanje šole. Največja želja učnega osebja in domačinov je, da bi do takrat šolo temeljito obnovili, ker so bila v preteklih letih opravljena na njej le najpomembnejša vzdrževalna dela.

Izjema sta zadnji dve leti, ko je bilo za obnovo šole le narejenega nekaj več. Lani so na novo prekrili polovico sole, opremili eno izmed treh učilnic, kupili nove peči, uredili zbornico in dobili več učil.

Letos so v glavnem uredili mlačno kuhinjo (manjka jim še oprema), v eni učilnici so položili parket, v teh dneh pa bodo dobili še opremo za eno učilnico. Letos bodo skušali pritrditi na streho zadrževalce snega in uredili ne-

katere druge malenkosti.

Se precej pa bo treba napraviti, da bo šola res lepa in prenovljena dočakala svoje praznovanje leta 1972. Do takrat je treba položiti parket še v dveh učilnicah, za eno učilnico kupiti opremo, urediti hodnike, napeljati vodo, urediti sanitarije, zamenjati okna, obnoviti fasado in obvezno postaviti pri šoli drvarnico. Njihova velika želja je, da bi na podstrežju uredili še en razred ali pa telovadnico.

Vse, kar so doslej obnavljali, je bilo napravneno z denarno pomočjo temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje in domačinov, ki so pomagali s prostovoljnimi delom urejati svojo šolo. Za ureditve mlečne kuhinje pa je prispevala 20.000 din tudi republiška skupnost otroškega varstva.

TEKSTILANA: novo vodstvo

V kočevskem podjetju TEKSTILANA so 28. avgusta izvolili nov 21-članski delavski svet in 9-članski poslovni odbor. Novi delavski svet se je 15. septembra že sestel in izvolil za svojega predsednika Vinka Rakoviča. Ob predaji poslova med stari in novimi delavskimi svetom je osnovna organizacija okoli 35 milijonov čistih osebnih dohodkov ali za 21 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Povprečni mesečni osebni dohodek je znašal letos na zaposlenega 1.199 din.

Osebni dohodki

Podatki o izplačanih osebnih dohodkih v gospodarskih organizacijah kočevske občine kažejo, da je bilo v prvem polletju letos izplačanih okoli 35 milijonov čistih osebnih dohodkov ali za 21 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Povprečni mesečni osebni dohodek je znašal letos na zaposlenega 1.199 din.

Prvo leto »IVERKE«

Tovarna tvernih plosc Lesne industrije Kočevje je kljub začetnim težavam v prvem polletju letos dosegla zadovoljive proizvodne in denarne uspehe. Plan proizvodnje so presegli za 24 odstotkov. Proizvodnjo so postopoma oglašjali, sedaj pa delajo že v več izmenah. To bo orno gočilo, da bodo predvidene naloge, ki so si jih zastavili v začetku leta, še pred rokom dosegli in presegli. — Š

Ena iz MELAMINA

Kemična tovarna Melamina, ki je ena najmočnejših gospodarskih organizacij v kočevski občini, je v prvem polletju letos ustvarila 2.557.000 din ostanka dohodka. Osebni dohodki so se v primerjavi s preteklim obdobjem gibali v okviru možnosti. Najbolj so porasli pri vseh kategorijah fizičnih delavcev, vključno pri nekvalificiranih. — Š

Šah je obvezen šolski predmet

V enem razredu osnovne šole Kočevje so letos uvedli poizkusni pouk šaha, ki bo učence privajal na samostojno razmišljanje

V 2. b razredu osnovne šole Kočevje so letos prvič poizkusno uvedli pouk šaha. To je prvi tak poizkus v Sloveniji in Jugoslaviji, po doslej znanih podatkih pa imajo pouk šaha uveden le še v Sovjetski zvezi.

Pouk šaha bo le eno šolsko uro na teden. Celotna učna šahovska snov je razdeljena na tri leta, kar pomeni, da se bodo tisti učenci učili šah še v 3. in 4. razredu.

Ob vsaki konferenci bodo podrobno primerjali učni uspeh v »šahovskem« razredu in ostalih drugih razredih, kjer se učenci tega predmeta ne bodo učili. Analizo oziroma ugotovitve bodo posredovali tudi Zavodu za šolstvo. Učitelj Ivo Stanič, ki bo poučeval šah je izdelal učni program za tri šolska leta, pričakuje da bodo učenci »šahovskega« razreda dosegli boljše učne uspehe tudi pri ostalih predmetih. To svoje nunenje zagovarja s tem, da nauči šah mladega človeka

misliti, vpliva pa tudi na ostale dobre strani mladega človeka, kot so vzdržljivost, borbenost in marljivost. Šah tudi ni le sport, ampak še znanost in umetnost.

Pričuje, da bosta šahovska zveza Slovenije in Zavod za šolstvo dala pristanek za pouk šaha. Prva mora odbrati strokovno, druga pa pedagoško plat učnega programa. Značilnost programa je, da bo v prvem letu učence predvsem navduševal za

Seja skupščine

V ponedeljek, 28. septembra, bo seja občinske skupščine Kočevje, na kateri bodo razpravljali o uspehih gospodarjenja v prvem polletju letos, o občinskem proračunu in skladih ter o izpolnjevanju finančnega načrta.

lemljne izobraževalne skupnosti, potrdili bodo zaključni račun sklada za reševanje stanovanjskih zadev borcev za lani in finančni načrt za letos, sprejeli odlok o imenovanju in preimenovanju učne v Kočevju, potrdili statut sklada upravnih stavb občine Kočevje, na dnevnem redu pa so še personalne zadeve. — Š

ZAKAJ TAKO?

Preveč nepotrebnih potovanj

Stroški bi se dali (ponekod) precej znižati

Pregled izplačil čistih osebnih dohodkov in ostalih prejemkov v nekaterih delovnih organizacijah kočevske občine za preteklo leto in prvo polletje letos je pokazal, da so bili na račun dnevnice in kilometrin predvsem vodilnim delavcem izplačani precejšnji zneski.

Mnoga potovanja niso v celoti upravičena. Pregled je pokazal, da bi nekatera potovanja lahko odpadla, če bi imeli kolektivi bolj-

so organizacija dela in boljše sodelovanje s poslovnimi sodelavci.

Prav bi bilo, da bi samoupravni organi posvetili več skrbi proučevanju upravičenosti potovanj. To ne velja za vse, kajti v nekaterih delovnih organizacijah že sedaj posebej temu posebno skrb. Potovanja zelo omejujejo, ker se zavedajo, da pomenijo lahko včasih le izgubo časa in precejšnje izdatke. — Š

KOČEVJSKE NOVICE

Z dobro voljo premagujejo ovire

Premalo vzgojiteljic - Še 20 otrok bi dali starši radi v vrtec - Tudi podjetja bi lahko prispevala nekaj za boljše otroško varstvo - Kam na sprehode? - Kdaj bo Ribnica dobila otroško igrišče?

Prav prijetno je bilo kramljati s tovariščico Maro v ribniškem otroškem vrtcu. Z veliko ljubeznijo do malih varovancev in vso prizadetostjo pripoveduje o velikih težavah, ki se vsak dan pojavljajo v otroški ustanovi v Ribnici.

Najhuje je, da imajo premalo prostorov. Sedaj imajo 50 varovancev, na sprejem pa jih čaka še 20. Vse delo opravljata samo dve vzgojiteljici, kar je tudi poglavitni vzrok, da ne morejo odpreti tretjega oddelka in sprejeti še onih 20 otrok.

V varstvu imajo otroke različne starosti, v glavnem od dveh do sedmih let. Razon tega ustrezajo še solarjem. Sprejemajo jih v varstvo zjutraj med 6. in 8. uro ter popoldne med 12. in 14. uro, ker nimajo kje počakati zjutraj začetka šole, popoldne pa staršev, ki pridejo kasneje z dela. Sicer pa solarji včasih še prav pridejo, ker lahko malo varujejo malčke.

Delovni čas traja po 7 ur na dan - brez priprave, ki

Sodružica: rekreacijski center

Na nedavnem posvetovanju predstavnikov občinske skupščine Ribnica in predstavnikov Sodružice so razpravljali o izgradnji rekreacijskega centra v Sodružici. Center nameravajo zgraditi nekatere organizacije iz Pule, namenjen pa naj bi bil otrokom tega mesta za šolo v naravi in za otroške kolonije. Ker bi bil ta center v »Pakičevi ogradi«, ki je z okolico predvidena za turistične namene, so se predstavniki Sodružice s tem predlogom strinjali.

Najmanj 800 din?

Na nedavni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Ribnica so razpravljali o uveljavljanju predloga druge konference slovenskih sindikatov, da naj bi bil najmanjši mesečni osebni dohodek 800 din. Tudi v ribniški občini je še nekaj zaposlenih, ki zaslužijo manj kot toliko, zato se bodo sindikalne organizacije trudile za uresničenje tega cilja do konca leta. Razpravljali so tudi o osebnih dohodkih v Stanovanjskem podjetju, Pletilnici v Sodružici in INLES Ribnica. Predlagali so, naj bi vse delovne organizacije v občini vsake pol leta predložile sindikalnim organizacijam v obravnavo poročilo o osebnih dohodkih, dnevnih in kilometrih.

je predpisana po dve uri na dan - raztegne pa se skoraj redno še za kakšno uro. »Lipovic in Rikovic otroci - tako imenujejo varovance staršev, ki so zaposleni v INLES in RIKO - prihajajo že med pol šestu in šesto uro zjutraj. Tedaj bi morala biti vzgojiteljica že v vrtcu, saj mora nekdo otroke sprejeti, ker snajžik, ki so ob tej zgodnji uri edine v vrtcu, pač ne morejo še s tem obremenjevati. Popoldne pa zelo pogosto mine že tretja ura, ko odpeljejo starši zadnjega otroka.

Za vse stroške in osebne dohodke dobijo na leto okoli 70.000 din. Hvaljevredno bi bilo, če bi delovne organizacije, kot so INLES, RIKO in druge, prispevale del denarja za otroško varstvo, saj jih vrtec osvobaja skrbi, da bi oni mulari skrbeli za varstvo otrok članov svojega kolektiva.

Sami starši prispevajo za varstvo otroka na mesec za večje otroke po 30 din, za manjše pa po 40 din. Malica velja 1 din, kosilo pa 2,50 din. To je za sedaj najnižja možna oskrbnina, verjetno pa jo bo treba v kratkem povisati.

Zelo hvaležni so TISKARNI v Kočevju, ki jim daje odpadni papir, in tudi drugim podjetjem, ki vrtec brezplačno oskrbujejo z različni materiali, ki jih uporabljajo pri delu z malčki. Hvaležni so tudi upravi šole ki redno skrbi za primerne igranje in za vse ostalo, kar potrebujejo. Otroškega igrišča pa nimajo.

Izoljen novi DS

16. septembra so v Stanovanjskem podjetju v Ribnici izvolili nove člane delavskega sveta. Na novo je bilo izvoljenih 16 članov. Že v jutranjih urah je velika večina članov kolektiva volila. Podjetje uspešno gospodari, kar dokazuje porast dohodka in osebnega dohodka. Večji dohodek je bil ustvarjen predvsem, ker sta gradbena dejavnost in strojni park delovala tudi izven sežeza podjetja, in sicer na Krku, v Poreču in Splitu. Tu so delali v času zimske sezone. Povprečni mesečni osebni dohodek v prvem polletju letos je znašal 1.085 din in je bil za 37 odstotkov večji kot v istem obdobju lani.

jo. Kadar je lepo vreme, hodijo v Lepovce, ki pa se že spreminjajo v »Grdovce«. To je res primer skrunjenja narave z odpadki in smetmi, ki jih odmetujejo kljub prepovedi. Po godzni cesti otroci ne morejo, ker je preozka in daradi zelo gostega prometa. Pri skapelici, kamor so včasih hodili pa je smetišče postalo »svinjišče«, za okras pa tam skrbi še ciganski tabbor.

Zato se sprašujejo v vrtcu, kdaj bodo dobili otroško igrišče, ki je predvideno po urbanističnem načrtu, oziroma kdaj bodo začeli zbirati denar za ta prepotrebni otroški objekt.

F. L.

Posvet predsednikov

Pred kratkim je bil v Ribnici posvet predsednikov krajevnih skupnosti ribniške občine. Med drugim so razpravljali o bližnjih zbornih volitvah, vlogi krajevnih skupnosti v srednjoročnem programu občine, delovanju in financiranju krajevnih skupnosti ter njihovi vlogi pri reševanju komunalnih in drugih vprašanj, s katerimi se skupnosti ukvarjajo. Posvetovanje je bilo koristno. Sklicano je bilo na pobudo občinske skupščine.

-r

Ne le tarnati, ampak delati!

Iz nerazvitosti ne pomaga le industrija, ampak tudi druge dejavnosti, če so pametno vpeljane - Poizkusimo z rejo perutnine

V nerazvitih občinah, med katere spada tudi ribniška, menijo ljudje, da jim do boljšega kosa kruha lahko pomaga le industrija. Pri tem pa pozabljajo, da tovarni ni mogoče graditi v vsaki vasi in da si je mogoče služiti kruh tudi drugače.

Pri nas na primer sploh še nismo poizkusili z rejo perutnine. Marsikateremu kmetu, posebno v višinskih krajih, bi organizirana reja perutnine dajala lepe dohodke. Seveda bi morale biti pobud-

nik in organizator perutnarskih farm oziroma kmetijske zadruge.

Gene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica:
	(cene v din za kg)	
krompir sveže	0,95 in 0,85	0,90
zelje	1,40	1,20
kislo zelje	3,80	3,90
ohrovt	1,40	-
ovatača	3,00	-
stročji fižol	3,40	-
fižol v vrtnju	2,70 in 6,10	6,10
čebula	2,90	3,25
česen	8,20	7,40
solata	3,90	4,00
spinacea	4,80	-
korvenje	2,40	2,40
peteršilj	3,20	-
kumare	1,70	2,40
pradižnik	3,60	3,60
paprika	4,00 in 2,70	3,00
jabolka	1,60	3,10
hruške	4,00	3,35
breškve	4,40	4,20
slive	2,80 in 2,10	2,10
gruzdje	3,00	3,20
limone	5,40	5,45
banane	5,60	5,30
jabca (cona zakos)	0,70	0,84

Letos manj mleka

V ribniški kmetijski zadrugi so v prvem polletju lani odkupili 1.242.000 litrov mleka, v letošnjem polletju pa za 16.000 litrov manj. Glede na zmanjšanje stalaža živine je odkup mleka še dokaj zadovoljiv. Razveseljivo je, da so se nekateri kmetje že odločili za večje privezovanje živine, zadruga pa jim skuša pomagati s posojili in premijami za na novo privezane živali.

In kaj se dogaja? Ob strugi so posekali vrbe in grmičevje; veje so pustili ležati tam, kjer so jih posekali. Na fotografiji se to prav lepo vidi. Vprašajmo se: kaj bo, ko bo nastopilo jesensko deževje in bodo vode narasle? Bo vsa voda lahko hitro odtekla proti rupam? Če struga ne bo zajezila, da bo voda zopet preplavila polovico Ribnice in Hrovače kot ob novem letu 1967?

Krajevna skupnost, Vodna skupnost in drugi pristojni organi ter posamezniki bi morali ukrepati zdaj, dokler je še čas!

F.L.

V RIKO večji osebni dohodki

Ribniška kovinska industrija, ki je po gospodarski moči drugo največje podjetje v občini, uspešno gospodari. Do polletja so letni načrt uresničili s 55 odstotki, celotni dohodek pa so v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta znatno presežili.

Podjetje ima dobro utečeno kooperacijsko proizvodnjo z nekaterimi podjetji, zelo pomembna pa je lastna proizvodnja. Najpomembnejša je proizvodnja zimske opreme za cestna podjetja, pa tudi nekateri drugi izdelki grede dobro v prodajo. Dobre poslovne odnose imajo s podjetjem Schmidt iz Zahodne Nemčije. Tudi proizvodnja pletilnih strojev »Regina« uspešno napreduje.

Povprečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal v prvem polletju letos 1.441 din, kar je 602 din več kot v enakem obdobju lani. Te številke nam povedo, da v podjetju dobro gospodarijo in dosegajo lepe uspehe.

Nagrajeni živinorejci

19. septembra je bila v Sodražici razstava plemenske živine iz ribniške občine, na kateri je posebna strokovna komisija živino ocenila, najboljši živinorejci pa so prejeli diplome, nagrade in priznanja. Več o razstavi - udeležili so se je tudi kmetijski strokovnjaki in drugi gostje iz Srbije, Hrvaške in Slovenije bomo poročali prihodnjic.

Letos ne bo polhov

Polhi so letos v gozdovih Travnih gore, Velike in Male gore zatajili. Zaradi dolgotrajne zime in hladnega vremena spomladi žir n obrodil in tako primanjkuje polhov hrane. Zato se tudi tako ne množe in debele. Polhovska noč v domu na Travnih gori bo letos odpadla. Ta turistična prireditev je vsako leto doslej privabljala domače in tuje obiskovalce. Upamo, da bo drugo leto žira in polhov dovolj.

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vložnih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ Ceste, potrebne popravila - Večina cest 4. reda na dolensko-krajevni območju je bolj ali manj potrebna popravila. Hudo je zdelana cesta na »Golinike« v Dolenji vasi, z velikimi luknjami se lahko pohvali rakitniška, na tudi lipovška ni nič boljša. Občani negotujejo zaradi nerednega vzdrževanja cest, posmi pa zaradi že tradicionalno slabega plačenja. Vzdrževanje je cest, posebno pa plačevanje, je bilo že pogosto predmet razgovorov občanov na raznih sestankih, tudi na občini. Šinaj ko prej so povedali, možne z občine, bo morala krajevna skupnost sama poskrbeti za vzdrževanje krajevnih poti. Vendar - krajevna skupnost skoruda nima denarja. Rošlev bi bila uvedba prispevka za urejanje mestnega zemljišča, samo kako in kdo je tisti, ki bo občanom - ne da bi se ti pretirano upirali - naprtli poleg drugih še to breme?

■ Kanalizacija - Nekdanja občinska hiša v Dolenji vasi je dolgo »slovesla« po neurejeni kanalizaci-

ciji oziroma odtoku iz stranišč. Nedavno so delavci Standgrada (Stanovanjskega podjetja) na vrtu za hišo skopali nekaj metrov globoke jame, jo obložili s kamnom, vendar je vprašanje, če bo sedaj odtok dober. Tik za vrtom je namreč struga Ribnice. Prav zaradi tega je na vasi težko urediti skupno kanalizacijo, razen če je ne bi odvajali s precejšnjimi stroški v rupe za vanjo.

■ Spet priklički - Postana in pogretna ječ, pravijo, ni dobra. Zelje občanov pa je treba nanehno, pogosto pogrevati, ponavljati, na še prerade ostanejo samo - letje. Tako je s priklički na glavno cesto, Lep čas je že minil, odkar so nenehno predmet razgovorov na sestankih občanov, cestno podjetje obljubila, samo denarja nimajo. Obljubljali so - morda - za to jesen, pa kaže, da ne bo nič. In vendar - asfaltiranje dveh prikličkov ni milijonska investicija, da ne govorimo o varnejšem in lažjem prometu. Dostej pa ostaja le pri - obljubah.

REŠETO

Otroci iz ribniškega vrtca na sprehodu po Ribnici

(Foto: Drago Mohar)

4.844 zasebnih varčevalcev

Pri podružnici ljubljanske kreditne banke in hranilnice v Črnomlju je letos začelo na novo varčevati več kot 500 občanov, medtem ko imajo doslej vseh zasebnih hranilnih virov že 4.844. Občani imajo skupno v banki 13 milijonov din, od tega je okoli 35 odstotkov kmečkega denarja. V banki opažajo, da kmetje radi varčujejo, zelo malo pa jih vloge veže na stanovanjsko varčevanje, pri katerem imajo možnosti posojila.

Šiškarji na Vinici

V nedeljo je preko 100 članov borčevske organizacije terena Ljubljana - Gor, šiška obiskalo Vinico. Po ogledu zanimivosti so šli v Učakovce k Prokšlju, kjer se je prijetni izlet nadaljeval na trati ob mlino. Izlet z naslovom »Obujamo spomine« je uspel, ljubljanci pa so ob ljubili še priti.

Tečaj za šoferje

Kandidati za voznike motornih vozil se bodo lahko za izpit iz prve pomoči pripravljali v Črnomlju. Občinski odbor Rdečega križa zbirala prijave. Čim bo dovolj kandidatov, bo organiziran tečaj s strokovnimi predavatelji.

2 toni suhih gob

Na območju črnomaljske občine je kmetijska zadruga odkupovala gobe. Ugotovljajo, da poletna rast ni bila dobra, pričakujejo, da bo več gob zrastle je eni. Doslej so odkupili 2 toni suhih gob, plačevali pa so jih po 25 do 30 din kilogram. Cena je zdaj ugodnejša. Kupcev za gobe ne manjka.

Gasilci se opremljajo

Opremljenost gasilskih društev je v črnomaljski občini dolgotrnen problem, ki pa bo letos precej omiljen. Nove motorne brizgalne bodo dobili na Vinici, v Dragatušu in Vranovičih, kjer imajo že plačane. Denar za nove motorke zbirajo še v Adlešičih in v Stranski vasi. Brizgalna stane 20.000 din. Vsakemu društvu prispeva občinska gasilska zveza 6.000 din, preostali znesek morajo zbrati po vaseh s prispevki občanov in prireditvami.

Orali bodo zasebniki

Ker ima kmetijska zadruga Črnomelj še precej zastarele strojni park, v letošnji je senki setvi ne bo mogla pomagati pri oranju zasebnim kmetovalcem. Zadruga stroje bodo morali nadomestiti zasebni, saj bodo mnogi lastniki traktorjev radi opravili te usluge.

ČRNOMALJSKI DROBIR

REDNA TELOVADBA ZA SOLARJE se je pri TVD Partizan začela 10. septembra. Vpisanih je bilo 100 otrok. Razvrščeni bodo v 10 skupin, vsaka pa bo imela vadbodavca enkrat v tednu. Predšolski otroci od 4. do 7. leta bodo začeli v kratkem posnemati starejše vršnjake še vedno je čas za prijavo.

NOVA ASPIRINA PREVIJKA je bila te dni položena okoli stavbe Komunalne banke in hranilnice. Trg svobode je s tem veliko pridobil. Banka je aspirotno prevleko finančno razna, kar je njen prispevek mestu in domači krovnosti.

LETOS V PAPIRNICI IN KNJIGARNI ni bilo takega navedila kot ga poznamo iz prejšnjih let. Solari so potrebne nabavljali še med počitnicami. V trgovini so imeli vsega blaga dovolj. Ni se zgodilo, da bi česa zmanjkalo, pač pa nekaterih učbenikov za višje razrede se zdaj niso dobili v prodajo. Kot ugotavljajo

Na Stražnjem vrhu, v Semiški in Dobljški gori je trtje precej polno. Zgodnje sorte grozdja so že zrele. V nedeljo je bilo po vinogradih vse živo. Povsod so pokušali pridelek in se pripravljali na trgatve. Kak ledeni dni bodo vinogradniki še čakali s trganjem beline. (Foto: R. Bačer)

Strokovnjaki priporočajo

Vinogradnikom, ki imajo nasade žlahline trte, priporočajo tudi kmetijski strokovnjaki, naj s trgatvijo počakajo vsaj do 1. oktobra. Takrat naj bi začeli trgati grozdje belih sort, medtem ko za črni-no-ne predvidevajo trgatve prej kot po 10. oktobru. Seveda so zgodnje sorte trte pri tem izvzete. Pametni vinogradniki bodo nasvet poslušali, saj bo to njim v korist.

Reja prašičev spet v modi?

Črnomaljska zadruga obnavlja kooperacijo s kmeti. Pri izkušenih rejcih že 400 pujskov

Ko se je črnomaljska zadruga združila s klavnico, so takoj začeli oživljati prašičerejo na terenu. Prej se to ni izplačilo, ke zadnjega niti kmet ne bi imela zaslužka, pač pa se je denar stekal samo v roke mesarjev.

Izkušenim prašičerejcem, ki so z zadrugo sodelovali že leta 1967 in 1968, so dali v rejo 400 pujskov, težkih okoli

22 kg. Posamezni kmet je vzel 40 do 80 repov, spitiati pa jih mora do teže 100 kg. Zadruga daje kmetu tudi določeno količino močnih krmil in plača prirast 60 par od kilograma, vse drugo je kmetova stvar. Pitanje traja 4 mesece.

Ker kažejo kmetje za prašičerejo spet zanimanje, namerava zadruga tak način pogodbene sodelovanja še močno razširiti. Predvideno je, da bi ustvarili lasten vrejni center v Gribljah, kjer bi dobili kmetje je priznane pame pujskov. Kdor bo pujske vzel, bo moral podpisati, da jih bo spitane prodal za drugi.

Planinci obnavljajo svoj dom

Postojanka na Mirni gori bo čez mesec dni veliko lepša - S prispevkom pomaga tudi ISKRA

Ko so pred 16 leti obnavljali dom na Mirni gori, še ni bilo dovozne ceste. Ves gradbeni material so znesili na ramah, zato so bila tudi dela opravljena razmeroma primerno. Medtem so dotrajali leseni balkoni, pod v jedilnici, okna in polkna ter fasada.

Za današnje razmere tudi ni primerna električna inštalacija, prav tako ne ureditev kuhinje in sanitarij. Sanitarna inšpekcija je zahtevala preureditev in Planinsko društvo se je del že lotilo.

Okoli 80.000 din bodo v obnovo doma na Mirni gori vložili letos. Planinsko društvo preureja svoj dom s lastnimi sredstvi, hvaležno pa je delavskemu svetu tovarne ISKRA ki je odobril znaten prispevek.

Nad obiskom se sicer na Mirni gori ne pritožujejo - ugotavljajo pa, da posebnega zaslužka ni. Prenosišče velja 15 din, kar pa pride na izlet večina članov Planinskega društva, ki imajo popust, za nočino ne dobijo več kot 3 din. Dostop do doma je slab, vendar planinci ceste ne morejo sami popraviti. Prav gotovo pa bi postojanka z malo več reklame lahko privabila več gostov od drugod.

Krompir bo odkupljen

V vseh poslovalnicah Kmetijske zadruge Črnomelj se je že začel odkup krompirja. V Dragatušu so ga kmetje prodali že več kot 100 ton. Zadruga bo odkupila od kmetov vse ponujene količine krompirja če bodo le s ceno zadovoljni. Zaenkrat ne morejo plačevati za kilogram več kot 45 par. Letošnja letina je bila dobra, zlasti za krompir sorte desire, medtem ko so ostale vrste slabo obrabile, posebno če niso kmetje krompirišča večkrat skropili.

KDAJ BO KONČAN PROCES, PODOBEN STRANKARSKEMU DVOBOJU?

Resno delo da - šušmarstvo ne

Pri obeh godbah še vedno niso stvari jasne - Vprašanje je tudi, če je res vsa občinska kultura manj vredna od enega samega orkestra

Zgodovini glasbene kulture v Črnomlju daje pečat predvsem pomanjkanje kvalificiranega glasbenega kadra. To je vplivalo na nepopolno glasbeno vzgojo na slabo razvit glasbeni amaterizam in na nizko raven glasbenih ansamblov, ki so skrbeli za zabavo. Kadrovski problem se je sčasoma uredil, tako da je bila pred petimi leti ustanovljena glasbena šola. Čeprav je začela delovati v silno skromnih razmerah, je vendarle dosegla uspehe pri vzgoji mladih, pripomogla pa je tudi k bolj kvalitativnemu programu na proslavah in javnih prireditvah. Končno ji je politična javnost zaupala delo z mladinsko godbo na pihalu.

Na razpravah v družbeno-političnih organizacijah se je izoblikovalo stališče, naj tudi za veda kader v stari pihalni godbi poskrbi glasbena šola, finančno vprašanje pa je bilo zaupano občinskemu sindikalnemu svetu. Javnost je bila mnenja, da denar ne sme biti vprašanje, ker godba mora obstajati. Glasbena šola je začela delati, tedaj pa se je začel proces, podoben stran-

karskemu dvoiju na volitvah v kapitalističnih državah. Tako imenovana stara godba je naenkrat oživela. Priča smo bili zanimivemu dogajanju: prej nobene godbe, potem dve, prej nobenega kapelnika, potem dva. Prej nobenega denarja, potem so ga pobirali v dveh smereh: sindikat po uradni liniji stara godba ne uradno. Cejo stališča nekaterih družbeno-političnih delavcev so mnogokrat dvojna. Ob tem je bilo nič koliko namigovanj, obrekovanja, spletkarstva. Rezultat je podoben rekli: »Tresla se je gora, rodila se je miša, posledice pa so občutne in škodljive«.

Občinskemu sindikalnemu svetu zaradi zmede ni uspelo zbrati potrebnega denarja po kolektivih, zato je glasbena šola v precej hudih škripih, pa tudi uradna javnost se zaveda, da je pogorela. Stara godba je preko sorodnikov začela v svojo sredo privabljati mladi kader, ki ga je začela vzgajati glasbena šola. Poštena igra to vsekakor ni, daje pa morda trenutno korist. Glasbeni šoli je delo medtem uspelo, da je mlada godba prvič zaigrala.

Pri vsem tem se poraja novo vprašanje: predvideno je bilo, da se bo za potrebe godbe zbralo nad 4 milijone starih din, dotacija, ki jo daje občina za celotno kulturno dejavnost preko župančičevega natečaja pa znaša dva stara milijona. Ali je vsa druga občinska kultura res manj vredna od enega samega pihalnega orkestra? Imamo skupine, kot so folklorne in pevski zbori, ki so se uveljavili v republiškem in še širšem merilu, in vendar dobivajo mnogo manj morale, da ne omenjam materialne podpore.

Vprašanje financiranja in rednega dela mladinskega pihalnega orkestra ostaja odprto. Pihalnega ansambla pa

mesto ne bo imelo, če ne bo enotne moralne in materialne podpore, enotnega vodstva in ne navedenih stremeljenja po čim bolj kvaliteti.

FRANCE ZUPANČIČ

Jutri seja skupščine

Za petek, 25. septembra, je v Črnomlju sklicana seja občinske skupščine. Odborniki obeh zborov bodo obravnavali predlog za odobritev začasnih in stalnih priznanjav borcem, spremembo maloprodajnih cen in marž za prehrabene proizvode ter analizo poslovnega uspeha delovnih organizacij v I. polletju 1970.

Dragatuš: borci na izletu

Veliko veselje je krajovna organizacija ZZB NOV v Dragatušu naredila svojim članom, ko je pred kratkim organizirala zanje enodnevni izlet na Pijevce, v Orikvenico in na Reko. Dva avtobusa Dragatuščanov se je udeležilo izleta, med 90 ljudmi pa je bila več kot polovica takih, ki morja prej še niso videli. Stroške izleta so krili udeleženci sami, vendar nikomur ni bilo žal denarja za prijetno doživetje.

Gasilci bodo tekmovali

Zadnji teden v septembru bo v počastitev tedna požarne varnosti občinska gasilska zveza v Črnomlju organizirala sektorsko vajo. Društva s terena bodo tekmovala v gasilskih veščinah, za tri najboljšie ekipe pa so predvidene denarne nagrade. V zvezi s tednom požarne varnosti bodo tudi otroci po šolah pisali naloge. Tri najboljše ocenjene naloge bodo nagrajene.

V tem tednu vam priporočamo ogled velike izbire odej ter flanelnih rjuh. Prodajamo tudi na 5-mesečno obročno odplačilo.

Deleteksstil ČRNOMELJ

V kolibi Jeračeve Cvete v Gabru pri Semiču se marsikaj dogaja. - Dva predšolska otroka sta po cele dneve sama, brez matere in hrane

Kočena in izpita ženska je drobnega dečka potisnila skozi vrata socialne delavke na občini v Črnomlju in rekla:

— Tako ne gre več. Otrokom najдите očeta! Jaz jih ne morem vzdrževati. Čeprav je usta na drobnino odpirala, je duh po alkoholu vseeno takoj zaudaril po prostoru.

— Cveta, počasi. Spet si pila, otroci pa nimajo kaj jesti, jo je Milena skušala utišati. Ona pa:

— Ni res, nisem pila. Naj mali poveda! Ni res Silvek, da maš vedno hrane? — je zahtevala mati odgovor od dečka. Bil je tiho. Če ti noč in dan kruli po želodčku, je težko reči, da si sit. Otrok je bil srečen, ko jo je na ukaz odraslih lahko pobrisal na hodnik.

Cveta je planila v jok. Kazala je modrice na rokah, roke so se ji tresle in bila je motnega pogleda. Strahota, kaj alkohol naredi iz mlade ženske! Ni ji še 29 let. Lansko jesen jo je mož za zmeraj zapustil. Trdil je, da z njo ni mogoče živeti, ker pije, ona pa pravi, da je pil on. Dejstvo je, da je sprva poslal nekaj denarja od priložnostnega za-

Silvek, zakaj spiš na cesti?

cer smili, toda z materjo nočejo imeti opravka.

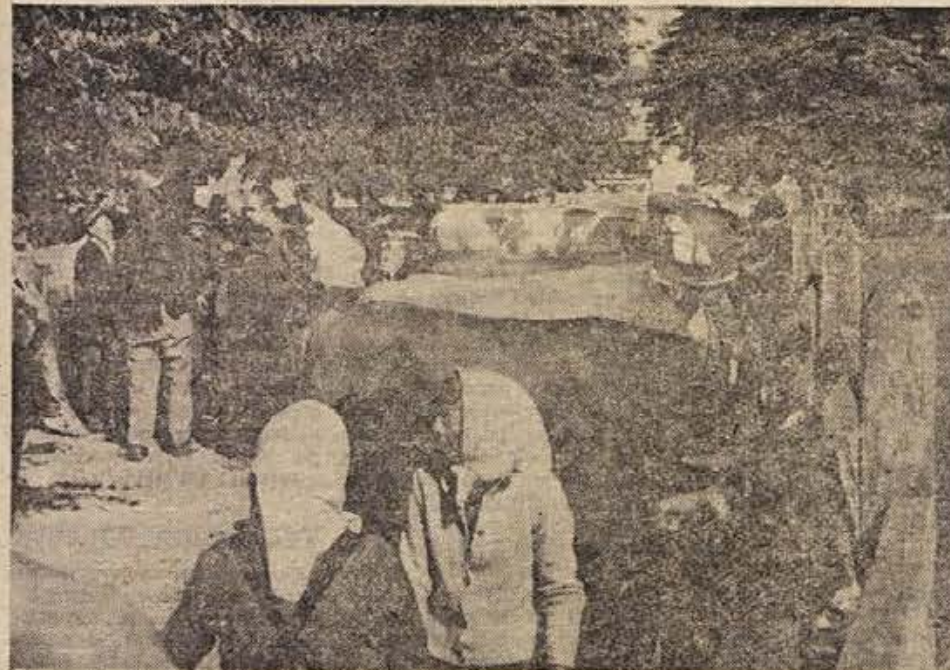
Cveta ne dela in ne skrbi za otroke. Stanujejo v kolibi, ki ji domačini pravijo »Hotel Durchzug« (prepih). Irgine za več dni, otroke pusti v hiši, brez hrane.

Ze pred leti, ko so Jeračevi otroci še komaj ricali in je bil še oče doma, so šli vsak dan daleč v dolino do mizarске delavnice, kjer so ob malici pobirali ostanke. Ni še dolgo, ko je motorist ponoči ustavljal na cesti, misleč, da ški žival. Bil je Cvetin otrok.

Pravijo, da je malo Zlatko pretepla s koprivami po obrazu in da jih oba otroka z materjo vred večkrat dobijo s palico ali z vilami od raznih moških. Soseska pravi, da hodijo k njej tudi boljši, s avtom. Ona to zanika.

Ko smo Silveka vprašali, če bo šel v zavod, je brez obotavljanja veselo pokimal. Res mora biti hudo, če malček hoče stran od mame? Mama? Njen bog in gospodar je alkohol. In kaj bo z Zlatko? Zda ji je v domači ječi delal družbo bratec. Poslej bo sama...

RIA BACER

15. septembra je bil v Metliki spet večji sejem. Zivine in pujskov je bilo precej, kupcev pa bolj malo. Sejmariji so zaskrbjeno razpravljali o tem, kaj bo, če bo šlo tako naprej. Se ni tako dolgo, ko so z metliških sejmov večja podjetja odpeljala po 40 vagonov živine, zdaj naložijo komaj 2 ali 3 vagoni. (Foto: R. Bačer)

Kmetje, zgrabite priložnost!

Zakon o označevanju vina daje tudi belokranjskim vinogradnikom priložnost zaščite - Kdor bo prijavil pridelek, bo dobil za vino več

Vinogradniško razvite države imajo že dolgo zakon s katerim so vinogradniki zaščiteni, pri nas pa bo ta zakon začel veljati za vina letnika 1970. Kako bo naš vinogradnik zaščiten?

Z imenom domačih vin metliška črnina in belokranjsko belo vino bo smel imenovati svoj pridelek le tisti vinogradnik ki ima vinograde v mejah metliške občine oziroma Bele krajine, in tisti gostinec, ki je vino kupil od vinogradnika na tem območju. Vsa druga vina, kupljena kjerkoli drugje, ne bodo imela pravice do tega imena. Domačega vina bo na trgu dosti manj in ker je iskano, mu bo vsak lahko dvignil ceno. Obenem bo zaščiten potrošnik, ker bo dobil originalno piščalo.

Vsi vinogradniki, ki hočejo imeti dokumentirano porok svojega vina, morajo prijaviti svoj vinograd na občini pri kmetijskem referentu. Rok prijave pa je 19 dni po trgatvi. Za prijavo so potrebni podatki: površina vinograda, parcelna številka, vinogradniško območje, sorte in število tri ter starost nasađa, količina pridelka grozdja, mošta ali vina in datum trgatve. Ta se mora ujemanjati z uradno določenim dnem trgatve.

V lastno korist bodo vinogradniki podali prijavo, sicer njihovo vino za trg ne bo prodano pod znanim imenom metliška črnina, temveč samo kot namizno rdeče vino. Se ve, da je v ceni razlika. Rok za prijavo je kratak, zato ne kaže izgubljati časa.

Kdaj bodo trgali v metliški občini

Za kakovost vina je najvažnejše, da grozdje cimboj dozori in tako doseže največjo stopnjo sladkorja. Zato določa temeljni zakon o vinu v 6. členu, da se trgatve grozdja, ki je namenjeno za predelavo v vino, ne sme začeti pred dnem ki ga v svojem območju vsako leto določi za kmetijstvo pristojni organ občinske skupščine, in sicer za vsako vrsto grozdja posebej.

Za letošnjo leto je določen naslednji rok trgatve: Splošna trgatve belih sort, portugalske in šentlovrničke naj se začne 1. oktobra. Izjemoma se lahko podobira veliko grozdje pred tem časom. Trgatve zametovke in modre frankinje pa se začne 10. oktobra.

Za vse, ki se ne bodo držali navedenega priporočila, so predvidene denarne kazni od 500 do 3.000 novih dinarjev.

Predhladilnica bo oktobra

Metliška zadruga, ki je od lani lastnica klavnice, se je odločila zgraditi predhladilnico. Vanjo bodo postavili hladilne naprave, tehtnico za meso in transportni tir pu katerem bo povezana s klavnico in hladilnico. Notranje stene predhladilnice bodo izmele posebno termoizolacijo, tako da se bo stalna temperatura prostora sukala okoli 5 stopinj. Sele primerno ohlajeno meso bo šlo od tu v hladilnico. Predhladilnica bo zgrajena do srede oktobra, veljala pa bo 180.000 din. Tako bosta Metlika in okolica preskrbljena še z boljšim mesom.

Odkup bo, cena?

Kmetovalci se zelo zanimajo, kaj bo z letošnjo letino krompirja. V metliški zadrugi smo izvedeli, da bodo odkup vsekar organizirali, bojijo pa se da kmetje s ceno ne bodo zadovoljni. Kupci se zaenkrat še ne oglašajo, čeprav so razposlali dosvidanjam strankam že končno ponudbo. Kmetje menijo, da bi morali dobiti za krompir vsaj 50 do 55 par. v zadrugi pa bodo za tako ceno težko našli odjemalce. Zalostno, a resnično.

Sindikato na velesseimu

Sindikato delavcev občinske uprave in organizacij je v sredo, 16. septembra, organiziral za člano izlet na Zagrebški velesseimu. Ta dan so v pisarnah ostali le dežurni uslužbeni, tako da se je delo s strankami nemoteno odvijalo.

Ruševine kazijo

Cudno, da v Metliki ob tako lepo urejenih in vzdrževanih nasadih v mestu tako dolgo oledajo ruševine na križišču cesti Metlika - Črnomelj - Karlovac, kjer gre mimo vsak izletnik. Z castrantovijo skrbim nekdanje hiše in nekaj okrasnih grmi bi lahko kmalu popravili videz tega dela mesta, ki zdaj kazni metliško urejenost.

Kovačeva kobila je po navadi bosna

Ker med največjo sezono ni cementa in železa, imajo metliški komunalci škodo - Izposojanje pri znancih jih je rešilo, da niso delavci pri gradnjah stali - Za urejanje domače hiše zdaj ni časa

Če ne bi imelo komunalno podjetje od lani nekaj zalog železa, bi že od pomladi naprej gajali, tako pa so zastoji pri gradnjah občutili šele pred kratkim. Ni cementa, ni železa, pri gradnjah pa so vezani na roke. Nič čudnega, če kasnije z deli pri čistilnih napravah v Metliki in če letni plan ne bo ureden.

Vse kaže, da bodo imeli več milijonov škode. Izpad v proizvodnji se pri letnem planu s milijonov kmalu pozna. Na srečo so si cement izposodili pri znancih na Hrvaškem, sicer bi morali delavci na gradbiščih povsem stati.

Trenutno imajo vse razpoložljive zmogljivosti podjetja usmerjene v gradnjo industrijskega vodovoda za tovarno BETI, gradiljo pa še okoli 25 zasebnih hiš in stanovanjski blok za trg, ki bo oktobra vseljiv.

Podjetje ima precejšnje težave. V času 10-letnega obdobja so dobili lani prvič 550.000 din posojila, sicer pa se morajo prebiti skozi težave sami. Najbolj manjka denarja za mehanizacijo v gradbeništvu in za ureditev sodobnega peskotoma.

Do letos so komunalci z gradbeno in obrtno dejavnostjo vred poslovali v barakah, kar je delo še oteževalo. Zdaj imajo v nekdanjem nedograjenem združenem domu upravne prostore in za silo uredjene delavnice, nimajo pa v stavbi stopnic ne ograje, ne urejenih hodnikov in ne fasade. Za urejanje lastne stavbe v sezoni ni časa. Pravijo, da bodo dela nadaljevali pozimi.

Letos graditelji hiš močno tarnajo, da so gradbinci struškansko poskočili s cenami, zato je izjava Vinka Jermana,

direktorja komunalnega podjetja, naravnost presenetil. Pri nas so cene še v glavnem lanske. V novem bloku bom trisobna stanovanja s centralno kurjavo odprodali po 120.000 din, verjetno pa bo gradnja v prihodnjem bloku dražja.

Za metliško komunalno podjetje je značilno, da iz vrst domačinov nima niti enega težaka, pač pa za takšna dela zaposlujejo sezonce iz Bosne. Bodočnost kolektivna vidijo v gradbeništvu medtem ko bi se manjši obrtni delavnici najraje znebili. Ne prinašajo zasluzka, držijo pa jih v podjetju zaradi tradicije.

Sadja je letos malo

Medtem ko bi lani kmetje radi prodali jabolka za vsako ceno, je letos položaj drugačen. Doslej na terenu ni odziva na ponudbo tovarne Belsad za odkup sadja. Deloma je varok v tem, ker je sadja veliko manj, kot ga je bilo lani, drugi pa tudi ceno za kmete ni privlačna. V nekaterih vaseh so tarčunali, da se jim ne izplača jabolka naložiti na voz, jih zapeljati v Črnomelj in dobiti zanje 22 par za kilogram. Zamuda časa in vožnja bi zahtevala več stroškov, kot bi za jabolka izžrli.

Pogum velja - eden mora biti prvi!

Cudno: reja telet postaja tudi za zasebnike zanimiva - Da imajo na Mlakah Agničevi v hlevu 60 telčkov, je izjemen primer, v katerega so uprte oči vse bližnje sosese - Se bo obneslo?

Ivan Agnič z Mlak je med prvimi, ki v Beli krajini začnejo obratno pot. Pred leti je kot mnogi drugi rojaki ušel v mesto. V Kranju je dobil dobro službo, si zgradil novo hišo, zdaj bo vse skupaj pustil in se vrnil domov na vas. Neverjetno!

Prav zaradi opravkov, ki jih je imel Ivan Agnič v Kranju s prodajo hiše, ga nisem dobila doma, pač pa sta mi vse to razložila Agničev brat Tone in sosed Jože Smuk.

Iz hleva je mukalo tako naglas, da smo morali malo v stran, če smo se hoteli razumeti. Tone Agnič je povedal:

«Z bratom sva začela pokusku. V reja sva vzela 60 telet za neko ljubljansko podjetje. Prirast nama bodo plačali po 1.40 din za kilogram. Rodila bova tri mesece. Mi dva dava krmo in opravljava delo, plačava zavarovanje, od podjetja pa dobiva močna krmlila. Na dan imam v hlevu poprečno 2 uri dela, 1x enkrat na teden kadar kidam, se zamudim dalj časa.»

«Koliko vam bo pogodba na reja vrgla, ste najbrž že izračunali. Se bo izplačalo bratu pustiti službo?»

«Njega je kmotija že od nekdanj privlačila. V Kranju ni bil srečen. Če bo šlo vse po sreči, nama mora ostati 3.500 din čistega. Toliko denarja na kmotiji ni lahko zaslužiti v

treh mesecih. Najbrž naju bodo posnemali še drugi.»

«Jaz že,» se je oglašil sosed Jože Smuk. Odločil sem se urediti hlev. Začel bom tako, da bom telčke kupil sam. Za prvič 20. Sam jih bom zredil in prodal. Ni zlomek, da bo šlo! Če se drugim izplača, se bo tudi meni. Dn zda se z živinorejci na veliko nismo ukvarjali. Pridelujemo pšenico, krompir, koruzo, prosu, ajdo, oves in še vinograd obdelujemo. Imamo vsakega ne-

Kot je povedal Tone Agnič, tudi onadva z bratom ne mislita ostati pri 60 telčkih. «Če se bo reja obnesla, bova imela kaj kmalu hlev za 150 glav.»

Oci vse bližnje, pa tudi daljnje okolice so uprte v Agničev hlev. V teh vaseh doslej še nihče ni imel 60 telčkov. Vsi čakajo, kako se bo reja obnesla pri Agničju, potem bodo začeli še drugi. Zgledj vijejo! R. B.

Jože Smuk in Tone Agnič, soseda z Mlak, ne mislita več kmotovati po starem.

Črna pika so izostanki s sej

V uresničevanju programov Zveze komunistov smo imeli dobre in slabe strani, izjavlja Martin Stefanič, sekretar občinskega komiteja

— Čas dopustov je minil, družbeno-politična dejavnost oživlja, kako ste z letošnjimi delovnimi uspehi v organizaciji ZK zadovoljni v Metliki?

— V metliški občini smo o uresničevanju začrtanih programov ZK pred kratkim razpravljali na občinski konferenci. Ugotovili smo, da smo imeli največ uspeha s sprejemanjem mladih v članstvo. Ob začetku leta smo si postavili plan: sprejeti do začetka leta 1971 60 novih članov, v prvem polletju pa smo jih na novo sprejeli 28. To je največji uspeh na vsem dolenskem območju.

— Kdo ima za to največ zasluge?

— Aktiv mladim komunistov, s katerim ves čas dobro in tesno sodelujemo.

— Kaj štejete za slabe točke v delovanju vaše organizacije?

— Ena izmed osnovnih slabosti je v tem, ker posamezniki često izostajajo s sej in sestankov v organih konference. Z večkratnim sklicem vanjem izgublamo čas in delo zaostaja. Na to hibo smo že večkrat opozarjali, a ni nič zaleglo. Zda smo sklenili, da bomo naredili analizo o obremenjenosti posameznih članov ZK na vseh področjih družbene dejavnosti. Naslednja poteza bo preveč obremenjene ljudi razrešiti nekaterih funkcij.

— Komite in konferenca sta torej otvorila jesensko delovno sezono. Kdaj in kako se bo oživljena dejavnost začela v osnovnih organizacijah?

— Sprejeli smo sklep, da bodo v kratkem sklicali razširjeno sejo občinskega komiteja na katero bodo vabljeni tudi sekretarji osnovnih organizacij. Tu se bomo znebili za čimprejšnje uresničevanje nalog, predvidenih za jesenski in zimski čas. R. B.

SPREHOD PO METLIKI

■ Z LETOSNJI OBIRANJE HMELJA je linela metliška kmetijska zadruga precejšnje težave, ker ni mogla dobiti dovolj obilicev. Smetala si je pomagati s šolsko mladino, pa tudi tu ni bilo preveč odziva — mladi so se obrnili hitro naveličali. Zato so morali natančno cele hmeljske sadike vzeti na kmetijsko šolo v Novem mestu, kjer so jih obrabali z obrabnim strojem. Minuli teden so posušili hmelj s stekalnicno pakirali v posebne vreče. Po predvidovanih bo zadruga, ki ima 8 hektarov hmeljiš, letos pridelala okoli 10 ton hmelja. Kot kaže, se kvaliteta domačega hmelja iz leta v leto izboljšuje, vendar zaradi nizke cene pri prodaji ne bo posebnega dobička.

■ ZADNJI TOREOV SEMENJ 15. septembra je bil med drugim v znamenju bližajoče se trgatve. Vinogradniki so pridno segali po posevkih, ki so jih na metliški trg pripeljali kuhorebarji iz Ribnice in Sodražice. Manjša klad za grozdje je valjala 180 din, brenca 110 din, večji škafi odroma kabli 50 din, manjši pa 25 dinarjev.

■ V NOvem OBRATU KODRANKI v tovarni BETI je dolina steklo poskusno obratovanje. Ob tom pomembnem dogodku je odbor sindikalne podružnice v soboto, 19. septembra popoldne pripravil vse člane delovnega kolektiva v spodnje prostore novega obrata. Tu je direktor Peter Vuličić vse navzoče seznanil s to novo veliko pridobitvijo tovarne. Po kulturnem programu se je razvil prijeten družabni večer.

■ ODBOR ZA PROSLAVO PETNAJSTE BRIGADE, ki je bila 5. in 6. septembra v Metliki, je do zida izdal tri ciklostirane listene, v katerih je poročal o tekmovalnih, o pripravah in poteku proslave. Iščal bo še četrti številko, s kateri bo objavljena kritična ocena dela pripravjalnega odbora in ocena proslave.

■ NA VEC KRAJIH V MESTU — pred občinsko hišo, v Ulici na trgu, na stopniščih proti Bolici in še kje — že dolgo na svetlo luči javne rasvetljave. Zarnice so pregorje in mlačeni žela, da bi jih pristojni zamenjali z novimi.

Pripravljenost ob vsakem trenutku

Koliko denarja v žepu?

Ceprav morda vojne še zlepa ne bo, moramo živeti, kot da bo izbruhnila vsak hip, in biti zato dobro pripravljeni

Julijski osebni dohodki: 1.376 dinarjev

15. septembra je komite občinske konference ZKS Novo mesto razpravljal v prisotnosti večine sekretarjev organizacij ZK v občini o poteku dosedanjih priprav in o nalogah ZK pri ustvarjanju pripravljenosti za splošni ljudski odpor.

Ugotovili so da moramo biti ob zelo spremenljivih političnih razmerah v svetu vedno pripravljeno upreti se kakršnekoli napadu, pa tudi učinkovito posredovati ob morebitnih večjih naravnih nesrečah.

Najprej so se na seji pogovorili o oblikah dela in o nalogah komiteja, občinske konference ZK in njenih organov v primeru izjemnega stanja ali vojne. Nato so ocenili dosedanje priprave na SLO (splošno ljudski odpor). Menili so, da je narejena največ za učinkovit vojaški odpor v občini, tako glede delovanja občinskega vodstva, kot tudi ustreznih enot. Doro teko tudi priprave v delovnih organizacijah, zlasti v večjih, v pripravi pa je uspešno vključena v vsej občini mladina.

Zelo veliko je bilo narejene-

ga doslej s strokovnimi predavanji na katerih se prebivalstvo seznanja z nalogami splošnega ljudskega odpora. V zadnjem času se je okoli 8.000 občanov udeležilo takšnih predavanj. S takšno izobraževalno dejavnostjo bo občinsko vodstvo nadaljevalo v letošnjem jesensko-zimskem obdobju že bolj pospeseno, ker moramo doseči, da bo vsak občan v primeru potrebe točno vedel, kaj je njegova dolžnost.

V razpravi so opozorili na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti. Občinsko vodstvo mora zagotoviti, da posamezniki ne bi bili obremenjeni s po dveh dolžnostma hkrati, ker je zdaj precej takih primerov. Vse si je treba v bodoče usmeriti v pripravljane splošno ljudskega odpora v krajevnih skupnostih, ker je bilo tu doslej najmanj storjeno. Stopnja pripravljenosti je najlažje ugotoviti z vajami zato bi bilo treba v ta namen tudi po krajevnih skupnostih prirediti vaje.

Ze zdaj je treba zagotoviti uspešno zaščito narodnega

gospodarstva in prebivalstva v najtežjih pogojih, usposobiti čimveč zakonitost, zagotoviti zadostne zaloge živil in vrsto drugih stvari, ki so sestavni del bojne pripravljenosti, pa nanje radi pozabljamo. Na seji so sklenili, da morajo vse organizacije ZK v občini do 15. oktobra pripravljati o pripravah na splošni ljudski odpor na svojem območju.

M. J.

Miniji na cestah

Na novomeških ulicah je že opaziti prve minije, najmanjše avtomobile iz sodelovanja novomeške Industrije motornih vozil z angleško firmo BLMC. Kot smo že napovedali, so jih septembra začeli montirati tudi v Novem mestu, prvi kupci pa se z njimi že vozijo. V Novem mestu tako zdaj delajo že tri vrste osebnih avtomobilov: austine 1300, marjije - austine 1500 in minije - austine 1000.

INDUSTRIJA NOVOMEŠKE OBČINE:

Avgusta: za več kot 80 milijonov

Do začetka septembra so industrijska podjetja naredila za bilzu 662 milijonov dinarjev izdelkov - Zadnjega avgusta: 8.174 zaposlenih

Industrijska podjetja novomeške občine so v avgustu naredila skoraj za dva milijona dinarjev izdelkov več kot julija letos. To je še en dokaz več o hitrem industrijskem napredku te dolenjske občine. V avgustu je vrednost proizvodnje dosegla 80.481.000 din, seveda spet največ po zaslugi dveh gigantov, IMV in Krke, ki sta naredila za 29 oziroma 24 milijonov dinarjev izdelkov. Desetim milijonom dinarjev v vrednosti proizvodnje sta se avgusta precej približala še Novoles in Novoteks, drugi pa so naredili precej manj.

Skupna vrednost proizvodnje do začetka septembra je tako že dosegla 661.810.000 dinarjev. Medtem ko je industrija v avgustu naredila za 48 odstotkov več kot lani v istem mesecu, je vrednost letošnje proizvodnje v primerjavi z lanskim večja za 57 odstotkov. Rekordarji so v Industriji motornih vozil, kjer so povečali proizvodnjo kar za 109 odstotkov in samo Beti v Mirmi peči, ki so di med najmanjša industrijska podjetja v občini, ima letos manjšo proizvodnjo kot lani.

V Industriji motornih vozil so v osmih mesecih naredili za 258.705.000 din izdelkov: kombijev, avtobusov, karoserij, prikolic, avtomobilskih delov, osebnih avtomobilov in drugih uslug in storitev. Krkina vrednost proizvodnje je 189.633.000 din. V Novoteksu so naredili za blizu 80 milijonov dinarjev, v Novolesu za dobrih 63 milijonov in v Labodu za 36,6 milijona dinarjev izdelkov.

Pravijo, da Novo mesto letos drži neslaven rekord mesta v Sloveniji, kjer so se številne življenjske potrebine najbolj podražile. In kako je z osebnimi dohodki in zaposlenimi v občini? Julija letos je bilo v občini zaposlenih 14.931 ljudi, avgusta je bilo že več kot 15 tisoč prebivalcev z zaposlitvijo. Med zaposlenimi je bilo tudi 6.519 žensk.

Poprečni osebni dohodki so bili julija 1.376 din ali za 7,5 odstotka več kot junija, za 16 odstotka več kot julija lani in za skoraj četrtino več, kot je bilo lansko poprečje. V gospodarstvu so bili julija poprečni osebni dohodki 1.328 din, v negospodarstvu pa 1.679 dinarjev. Julija so na novo sprejeli 13 privatnikov: 2 z visoko, 1 z višjo in 10 s srednjo izobrazbo. Nominalni osebni dohodki so se letos povečali od januarja do julija za 11,2 odstotka, realni pa za 1,3 odstotka.

V gospodarstvu so imeli najvišje osebne dohodke v

teh sedmih mesecih v prometu - 1.360 din, najnižje pa v obrti - 1.068 din. Industrija, ki zaposluje več kot polovico vseh delavcev, je imela poprečje 1.147 din. V negospodarstvu so bili dohodki 1.532 din, skupni poprečni osebni dohodek zaposlenih v novomeški občini pa je bil v prvih sedmih mesecih 1.236 dinarjev.

Več nočitev v mestu

Do začetka septembra so imeli po podatkih Dolenske turistične zveze v novomeškem Metropolu 7.703 nočitev, v Kandiji pa 6.473. Kampin zgradbeni Stadion Braštva in enotnosti je imel v tem času približno 1.400 nočitev. Letošnje številke so za dobrih 15 odstotkov večje od lanskih, kar kaže, da se je število nočitev po zadnjih letih, ko je bilo na približno enaki ravni, spet začelo vzpenjati. K temu gotovo pomagajo tudi novi lokali: Metropolu siedi zdaj Otočec, ki preureja Ribjo restavracijo.

Vedo za nas, ko smo jim potrebni!

Angela Vovko, prosvetna delavka iz Gaborja pod Gorjanci, dela v gasilskih vrstah šest let. Kar nekam nenavadno, saj je prosvetnih delavcev med gasilci malo. Vzrokov za to je več. Verjetno bo pa najbolj držala ugotovitev, da delajo v tej humani organizaciji samo tisti, ki na svojih plečih najbolj občutijo neusmiljenost »rdečega petelina«.

— Kako to, da ste se priključili gasilcem?

»Potrebe na vasi in neki notranji čut mi je velel, naj pomagam tem ljudem, ki veliko garajo, kljub slabim pogojem. Taki, ki bi fizično delali, je precej, gasilci pa bi potrebovali še študirane ljudi, ki se tudi v kaj drugega razumejo.«

— Kako je z dejavnostjo žensk v vaši organizaciji?

»Nekaj je, vendar nisimo zadovoljni. Zlasti v nekaterih novomeških kolektivih, kjer ženske prevladujejo, da bi lahko imeli dobre ženske gasilske desetine. Ponekod so že in kar lepo uspevajo.«

— Zakaj jih pa ni več?

»Glavni vzrok je, da si vodstva podjetij še vedno niso na jasnem, kako jim lahko pomagajo gasilci.«

— Ali mislite na splošno?

»Ne! No, večina se nas spomni, ko jim gori pod nogami. Po vsakem požaru smo gasilci vsaj nekaj dni zelo upoštrevani. Potem se pa spet vse lepo pozabi. Res, da si ne želim požarov, vendar bi moralo večkrat goreti v glavah tistih, ki nas vidijo samo tedaj, kadar smo jim potrebni.«

— Kaj pa program za naprejš?

»Če nam bo uspelo ustanoviti še več ženskih gasilskih desetini, bomo zadovoljni. To, kar so pred leti dosegle LABODOVE gasilke na državnem prvenstvu in NOVOTEKSOVE na minulem prvenstvu tekstilcev — gasilcev v Novem mestu, pa je že izven programa in je korak naprej.«

SLAVKO DOKL

Španski tranzistor

V trgovini ELEKTROTEHNA na novomeškem Glavnem trgu so dobili pošiljko španskih radijskih in tranzistorov sprejemnikov.

Sprejemnika CENTAURO in Super RANGER sta prenosna, medtem ko sta sprejemnika MINUTEMAN in EUROPHON, ki sta na elektriko in baterije, primerna za stanovanjske prostore. V prodajalni imajo tudi izbiro drugih sprejemnikov.

(PO-E)

Novo mesto tekmuje

Na četrtkovi seji krajevske skupnosti so se odločili, da bo novomeška skupnost tekmovala v petletnem tekmovalstvu, ki ga od leta 1971 do 1975 razpisuje zvezni odbor »Družine in gospodinjstev«. Krajevna skupnost se bo prihodnje dni uradno prijavila k tekmovalstvu, sodijo pa, da si bodo še posebej prizadevali pri otroškem varstvu, kulturi in prosveti, šolstvu, urejanju mesta in mestne okolice in pri hortikulturnem urejanju mesta in mestnih naselij. Tekmovalje sicer obsega deset točk.

Trgatev pred vrati

Da bi bila kakovost in pristnost vina letos boljša, je oddelek za gospodarske in družbene dejavnosti občinske skupščine v Novem mestu določil, da lahko začnejo vinogradniki trgati bele sorte (z izjemo rane in rizvanca) — po 1. oktobru črne sorte (z izjemo portugalske in šentlovenke) po 10. oktobru in žametno črnilo v čistih nasadih po 15. oktobru.

Za letošnja vina bo že veljal republiški zakon o označevanju vin. Označevanje vin cvček ali rdeče dolenjsko, belo dolenjsko oziroma sortno vino dolenjskega področja bo dovoljeno le tistim pridelovalcem, ki bodo imeli vinogradniške površine, količino pridelka grozdja, mošta ali vina v posameznem letu, datum trgatve in datum priglavitve, morajo v dveh izvodih poslati najpozneje 10 dni po končani trgatvi. V nasprotnem primeru ne bodo mogli prodajati vina z geografskim poreklom oziroma z imenom cvček.

„Brigade s hribov so se usule...“

(Nadaljevanje s 1. str.)

Polaka-Stenke spomnili prenekaterega težkega trenutka, do tistih najmlajših z rdečimi rutičami za vratom in modrimi tipovkami na glavah, ki so obdujajoče opazovali borca. Nato je spregovoril Franci Kuhar, predsednik

občinske skupščine Novo mesto, ki je lani I. brigadi VDV podelila domicil:

»Srečni smo, ker ste danes z nami! Spomin na padle borce nam mora ostati živ, mladim pa vzgled za nadaljnje delo. Domicil I. brigade VDV naj postane še bolj trdna vez med borci Dolenjske, Bele krajine, Notranjske in Primorske!«

Nato je Franci Kuhar izročil komandantu I. brigade VDV Mihi Petriču-Stevu prapor z domicilnim trakom, Antonu Strnišiču pa prapor krajevne organizacije ZB Do-

lenjske Toplice. Z recitacijami in petjem so učenci osnovne šole Dolenjske Toplice in pevski zbor Dušana Jereba iz Novega mesta zaključili slavnostni del srečanja.

Borci in drugi gostje so se odpravili na travnik ob kopališču, kjer je že zadržal partizanski golaš. Se dolgo popoldne je bilo v malem dolenjskem kraju slisati partizansko pesem in poždrave borcev. Mnogi med njimi so si prvič po 25 letih stisnili roke!

ANA VITKOVIČ

Reklame namesto luči

Na Cesti komandanta Staneta je podhoda za pešce že odprt, lokale pa še urejajo: v enem bo klobučarna, v drugem kemična čistilnica, srednjega pa je odkupil Dom. Invest in ga bo oddal najboljšemu ponudniku. Lokale bodo uredili brčkone že prihodnji mesec. Namesto luči bo za razsvetljavo v podhodu skrbelo več reklamnih napisov.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Smrt preži na cesti!

In potem so strahovito zavilele zavore, avto se je hotel postaviti na nos, ženska pred njim pa je zbegana obstala: s široko odprtimi očmi je čakala konca dvoboja med nezavestnostjo in hitrostjo. Tokrat se je srečno izteklo, toda kako bo drugič? Novo mesto je veliko, veliko preozko in pretensno za valujoče morje vozil in pešcev, za izjemno gost promet, ki ga morajo požirati vsak dan znova glavne ulice. Ob prometnih konicah, še posebno nekaj minut čez drugo, se vrstijo grozljivi prizori kot na tekočem traku. Nič boljše ni ob ponedeljkih in petkih, ko pridejo v mesto tudi okolici.

In da bi bila mera polna, se vse več pešcev in voznikov obnaša iz dneva v dan bolj objestno: nekaterim očito cesta ni nujnost, ampak samo zabava. Tako pešci pravza-

prav sploh ne upoštevajo več prehodov, ki so narisani prav za njih, počasi in oblastno hodijo čez ceste tam, kjer ne bi smeli. Tudi vozniki niso nič boljše: izsiljujejo prednost na prehodih za pešce, vozijo po enosmernih ulicah v prepovedani smeri, parkirajo tam, kjer ne bi smeli, ali pa še huje, kar na cesti (zlasti pred lekarnol), in tako ovirajo promet.

Ob vsem tem pa velika večina pešcev in voznikov motornih vozil, kolesarjev in tistih, ki se v mesto še pripeljejo z vozilom, pozablja: cesta ni igrišče, ni zrajana v zabavo! Kadar nameravate na cesti narediti neumnost, se spomnite: smrt preži na njej! O tem nas vsak dan pripravljajo črne kronike mrtvih in ranjenih v časopisih, radiu in na televiziji.

J. SPLIČHAL

RAZMIŠLJAMO ŽE DANES

Koliko obrtnikov 1980. leta?

V storitveni obrti manjka delavcev - Cez deset let jih bomo potrebovali že 2.197 - Pod slovenskim poprečjem v Novem mestu

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu je že konec lanskega leta pripravil obsežno študijo o storitveni obrti danes in čez deset let: koliko obrtnikov bo potrebovalo Novo mesto, kakšne stroke?

Na 10.000 prebivalcev pride v Sloveniji 220 delavcev, zaposlenih v obrti - v novomeški občini jih je v storitveni obrti komaj 151. V občini je bilo konec lanskega leta 44 družbenih in 174 zasebnih obrtov, ki so zaposlovali skupaj 742 delavcev: od tega jih je bilo 310 pri zasebnikih. Število zaposlenih se je v zadnjih petih letih sicer dvignilo za 200, vendar je to še premalo. V stavbni obrti in storitvah za gospodinjstva in tehničnih storitvah se je število zaposlenih zadnje čase močno povečalo, v življenski obrti in osebnih in drugih storitvah pa je manj delavcev.

Prav tako drži, da je število obrtnikov v posameznih delih občine zelo neenakomerno. Tako pride na območju Skočjana in Smarjete na 1000 prebivalcev komaj 25 obrtnikov, v Novem mestu pa 244, v Žužemberku jih je 43, v Straži in Dolenjskih Toplicah 50 in v Šentjerneju 33 na 10.000 prebivalcev.

Na zaposlenega odpade v družbenem sektorju slabih 17 kv. m delovnega prostora, pri zasebnikih pa nekaj več kot 20 kv. m. Med zaposlenimi je komaj 114 žensk ali dobrih 15 odstotkov, v soki ali višjo izobrazbo je storitveni obrti 0,3 odst. zaposlenih, s srednješkolsko ali višjo kvalifikacijo in 1,7 visoko kvalificiranih in 64,2 odstotkov nekvalificiranih pa 33,8. Medtem ko strokovnjakov z visoko izobrazbo v storitveni obrti torej manjka, bi nekvalificiranih in polkvalificiranih Drecej manj kot v gospodarstvu.

In čez 10 let? V stavbni obrti bodo potrebovali še 530 novih delavcev, v življenski še 215, v storitvah za gospodinjstva in tehničnih storitvah še 448 in v osebnih in drugih storitvah še 286. Namesto zdajšnjih 742 delavcev bi potrebovali takrat 1480 novih - skupaj 2197 delavcev. Pravzaprav bi že letos morale delati 1470 delavcev. Računajo naj bi v stavbni obrti delala tretjina zaposlenih v storitveni obrti.

Ni pa položaj tako črn, kot kaže statistika, ker pa niso zajeti v njej tisti s popoldansko obrtjo in pa šušmarji, ki jih nikakor ni mogoče izkoreniniti. Zato pa se

število tistih s popoldansko obrtjo manjša. Medtem ko jih je bilo še predlanskim 238 je zdaj (a števila zadržim) že globoko pod 200.

J. S.

ŽELJE IN POTREBE OBCANOV

Končno le dosežen sporazum

Kupci sprašujejo: »Kaj je z gradnjo samopostrežbe v Šentjerneju.«

Nekaj trgovin v Šentjerneju zadnja leta ne zadošča več za solidno dnevno prekrbo potrošniškov. Kupna moč hitro narašča. V prodajalni trgovskega podjetja Dolenjka je sedaj znaša mesečni iztržek okrog 1.000.000 din, čeprav za vse prehranske proizvode niti nimajo prodajnega prostora. Ze pred dvema letoma so pri v Šentjerneju potrebna večja samopostrežna trgovina. Vendar je doslej še niso začeli graditi. Kaj je temu vzrok, je povedal direktor podjetja Dominvest Miha Hrovatič, kjer so izdelali načrte za gradnjo Dolenjske trgovine:

»Na družbenem zemljišču v Šentjerneju na trgu za spomenikom je predvidena gradnja poslovno-stanovanjske stavbe, v kateri naj bi bila trgovina za dnevno oskrbo manjša prodajalna tekstila in okrepčevalnica trgovskega podjetja Dolenjka. Dolenjka je namreč pred poldrugim letom dala najbolj ugodno ponudbo glede udležbe pri stroških komunalnega urejanja. V tej stavbi naj bi bili še prostori za milniške, pošta, nekaj stanovanj in prostori za potrebe kraja. Vsi zainteresirani so soglašali s lokacijo in gradnjo. Na posebnem sestanku decembra lani pa je bilo dogovorjeno, naj Dominvest pripravi stavbno zemljišče in izdela načrte.

Dominvest je skupno s krajevno skupnostjo zemljišče komunalno pripravil: asfaltirana je cesta, zgrajena je kanalizacija in vodovod ter urejena električna napeljava. Načrti so bili dokončno izdelani že pred petimi meseci. Z DBH je bil že pred tremi meseci dosežen sporazum o delnem

kreditiranju. Dominvest in drugi investitorji pa imajo tudi že pripravljena sredstva.

Edina ovira za pričetek gradnje je v tem, da je potrebno odstraniti del gospodarskega poslopja, ki je kreditiranju. Dominvest in drugi investitorji pa imajo tudi že pripravljena sredstva. Edina ovira za pričetek gradnje je v tem, da je potrebno odstraniti del gospodarskega poslopja, ki je kreditiranju. Dominvest in drugi investitorji pa imajo tudi že pripravljena sredstva.

LOV NA POLHE JE ORGA. NIZIRALA lovska družina »Plešivica« iz Žužemberka. Zanimanje je bilo dokajšnje in udležba zelo lepa. Tudi v lovu je bil zadovoljiv uspeh. Za udležbo je bila to prijetna novica v zavetju gospoda pod Laščami. Prizadelem gre vse priznanje za dobro organizacijo.

POKOPALSKA UPRAVA DVOR je urenila levon pokopališča prostor za odlaganje smeti in tam urejajo še sanitarije, tako da bo kmalu pokopališče pravilno urejeno, treba bo opraniti le še naltvalnico. Naltvalni so tudi mlakici vee. Vee denar za ureditve smetišča, sanitarij in nabavo vosa so zbrali iz sredstev grobarine in prostovoljnih prispevkov. Delo je pokopališke uprave in razumevanje občanov za urejanje pokopališča zasluži posebno pohvalo.

ŽUŽEMBERSKA KRAJEVNA SKUPNOST je nabavila vibrovallar. Službi bo za utiranje zemljišče pri gradnjah in za urejanje krajevnih poti na nagnjenem terenu, kjer jim sedaj nalivi odnašajo nasipni material.

SEKTORSKE GASILSKE VAJE bodo imele v nedeljo, 27. 9. ob 9. uri dopolne, gasilci iz Žužemberka, Dvora, Šimihela, Hrnja in Rebrja. Med drugim bodo pokazali, da so sposobni gasiti z vodo iz Krke tudi v oddaljenih vseh kol je na primer Sadinja vas.

GRADITELJI VODOVODNEGA OMREŽJA ZA DVOR IN OKO LICO imajo svoj pravilnik, ki dooloča obveznosti in pravice vseh v gradnji soudeleženih. Zato se ni mogoče več zanašati, da bo lahko kdo, ki z denarjem in delom ne sodeluje, dobi vodo brez povražnega deleža za glavni cevod. Tisti, ki na to čakajo in sedaj stoje ob strani, so se usteli. Pravilnik je sestavljen po dogovoru med graditelji in je obvezen tudi za krajevno skupnost in vodovodno podjetje.

M. S.

POSLEJ TUDI SINDIKAT FRIZERSKIH DELAVCEV

Ob nedeljah in ponedeljkih zaprto!

Brivski in frizerski saloni v Novem mestu: vsako nedeljo in ponedeljek zaprti, vsak dan, razen sobote, pa bodo obratovali od 6. do 19. ure - Delo v dveh izmenah

Dogovora, da bodo imeli tudi delavci brivsko-frizerske stroke v Novem mestu vsak ponedeljek zaprto, med tednom pa bodo imeli po 42 delovnih ur, po aprilu 1972 nekateri obrati te stroke niso upoštevali. V začetku septembra so se zato na občinskem sindikalnem svetu v Novem mestu zbrali delodajalci brivsko-frizerske stroke in ponovno razpravljali, kako bi urednili 42-urni teden. Mnenja o tem so bila zaradi stališč posameznih mojstrov in obratov različna: nekateri so bili za dosedanji delovni čas, drugi so se zavzemali za proste nedelje in ponedeljke, največ pa je bilo taktih, ki so predlagali, naj bi imeli tudi brivci in frizerji proste sobote, češ

da imajo takrat tudi njihovi svojci prost dan.

Po vsestranski razpravi so vendarle sklenili, da naj bi stroka imela v mestu proste nedelje in ponedeljke. Zaradi

»Pri vodnjaku« je počilo

V torek, 15. septembra zvečer, so v Mercatorjevem bifeju »Pri vodnjaku« na novomeškem Glavnem trgu sama od sebe počila velika vhodna vrata. Razletela so se na tisoče malih kosčkov. Mimoidoče je opozoril močan pok, da se je v bifeju nekaj zgodilo.

Kaj je s KRKO?

Novomeška tovarna zgradila KRKA je bila v delavskih sportnih igrah novomeške občine vedno med tistimi, ki so najbolj množično nastopali: pohvali se lahko tudi s proesejnimi uspehi, ker se je zadnja leta z gradbinci Pionirja borila za prvo mesto.

Pudi letošnji začetek delavskih iger je obetal zanimivo tekmo tradicionalnih nasprotnikov. Zdaj pa se je zatankilo: Krka na tekme zadnje čase sploh ne pride več. Zanimivo bi bilo izvedeti, zakaj tako.

J. S.

tega pa seveda nikakor ne bi smeli povečevati sobotnega delovnega časa. Ze zdaj so ponekod delali ob sobotah po 10, 12, 14 in celo več ur, kar seveda ni v skladu s predpisi. 10. septembra je bil na sindikalnem svetu tudi sestanek frizerskih pomočnikov, katere so seznanili z dogovorom njihovih delodajalcev.

Od prihodnjega ponedeljka dalje bodo brivsko-frizerski saloni v Novem mestu zaprti vsako nedeljo in ponedeljek, nov delovni čas pa bo v teh obratih vsak dan od 6. do 19. ure, ob sobotah pa od 6. do 18. ure. Delo bo teklo seveda v dveh izmenah, s čimer bodo dosegli 42 delovnih ur na teden.

Upajmo, da bo sedanji dogovor čvrstejši, kot je bilo uredničevanje aprila 1970 sprejetih stališč glede delovnega časa brivsko-frizerske stroke. Če pa bodo kateri delodajalci podaljševali zaposlenim delavcem delovni čas mimo sklenjenega dogovora, bo morala take primere pregledati inšpekcijska služba.

Vse kaže, da bo v kratkem ustanovljen tudi sindikat frizerskih delavcev.

Novost za vinoqradnike

Novi zakon o označevanju vina bo omogočil vinogradnikom, da zaščitijo svoje vino. Seveda pa bodo morali svoje vinogradniške površine označiti v registru pri občinski skupščini in voditi kletarsko evidenco.

Vinogradnikom sporočamo, da se s področnostmi novega zakona s pravilnikom o razpisnici vinogradnih območij in sortnim izborom ter drugim zanimivostmi lahko seznanijo v Uradnem listu SRS, št. 21 in 30, ki sta izšli junija oziroma septembra letos.

»ROG« razstavlja in prodaja

V upravi podjetja Rog za Metropolem je razstavljena vrsta izdelkov različnih tovarn, ki jih zastopa ljubljanski Univerzal. Za Novo mesto daje vsa pojasnila in seznanja kupce s cenami Rog. Novomeščani si lahko ogledajo Husquarna motorne žage, kotle za centralne kurjave, peči na olje, šivalne stroje in kuhinjske nape, izdelke Elektroluxa - sesalce, lošilce, likalne stroje, hladilne omare, hladilnike in kombinirane hladilnike ter Bentrolux gorilce za centralno kurjavo.

Novomeščani odlični v Zahodni Nemčiji

Ekipa novomeških sportnih ribičev je pred dnevi gostovala v Zahodni Nemčiji in nastopila na velikem mednarodnem tekmovanju sportnih ribičev. Med devetdesetimi nastopajočimi ekipami so osvojili odlično četrto mesto. Najuspešnejša posameznika sta bila Brane Suhy in dr. Ivo Podercas, ki sta osvojila tretje oziroma štirinajsto mesto. V ekipi so nastopili še: Marjan Bračka, Franci Furjan in Milan Bratož.

Prijetno srečanje v naravi

Pred dnevi so zaposleni iz novomeškega in hrškega obrata Laboda imeli srečanje v naravi. Zbrali so se na Hribu pri Novem mestu in v prijetnem vzdušju preživeli lepo soboto. Prihodnje leto se bodo spet zbrali, tokrat v hrški občini.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Šuster z Dolenjih Kamenc - Milana, Stelka Zakrajsek z Mirne - Sabina, Milica Živkovič iz Zeloga - Igorja, Inge Uhan iz Ravnika - Marjo, Ana Mravunac iz Črnomlja - Suzano, Marija Malešič iz Pratorcev - Vesno, Cilka Deznik iz Velikoga Podljudna - Mojca, Tončka Gornik iz Bušinja vasi - Mirka, Marija Košan iz Tribuč - Renato, Kristina Kobida iz Kočevja - deklica, Olga Vidic iz Otočca - deklico, Katja Pavlič iz Gudalov - deklico, Žofeja Rems iz Črnomolja - dečka, Anica Fink iz Irče vasi - dečka, Ana Bratkovič iz Mihovega - deklico, Franiska Bizjak iz Osredka - deklico, Ana Lajkovič iz Pristave - dečka in Ana Kastelic z Brezove rebrl - dečka. - Čestitamo!

Novomeška kronika

OB PONEDELJKIH IN PETKIH gospodinjke že v zgodnjih urah obiščejo šviljski trg, da bi mogle nakupiti kar najboljše zelenjavo in sadje za vlaganje, česar je trenutno na trgu veliko. Posebno velika je izbira paprike, ki jo gospodinjke odnašajo domov kar po nekaj vreč hkrati. Najboljša je le solata, ki je pripravljena doma in po svojem okusu.

BENCINSKO CRPALKO na Cesti herojev so pred nekaj dnevi zaprti zaradi preurejanja. Najpajzije volje v govorilu se je preusmerilo na novo crpaliko v Ločni, kar povzroča po Cesti herojev večji promet. Vozniki, zmanjšajte hitrost in vodite previdno posebno mimo kol, da ne bo prišlo do nesreč!

PESCI so končno dobakali trenutek, ko lahko hodijo skozi podhod na Cesti komandanta Staneta. Na tem delu poti skozi mesto so popolnoma varni pred vozi.

TEKSTILU IN BLAGOVNI. CI na Glavnem trgu so se zalozili z blagovi in konfekcijo za jesen in zgodnjo zimo. Na zalogi imajo topla blaga v lepih vzorcih ter plašče in hladne kostume modernih krojev. Škoda je, da nimajo omenjenih izdelkov v vseh velikostih.

TEDEN BOJA PROTI TUBERKULOZI je letos od 20. do 27. septembra. Ob tej priložnosti naj bi v vseh solah eno uro posvetili obravnavanju tuberkuloze s posebnim poudarkom na preprečevanju obolenj med mladino, pomenu zgodnjega odkrivanja, sodobnega zdravljenja in preprečevanja novih obolenj.

IZLOŽBA trgovine s čevlji. Kcico sme ni premenila samo z novimi modeli čevljev, temveč tudi z okusno uredjenostjo. Lepa izložba pritegne množičnega kupca.

BLIŽNJA TRGATEV je zadržala tudi na novomeškem živilskem trgu. V ponedeljek so ide-

lovali: suhe robe pripeljali lepe škatle, brenje in čebre, s katerimi se bodo lahko kmetje presterbali za trgovce. Nakupili pa si bodo lahko tudi nove pipe za vinske sodke, ki bodo, kot kaže, letos precej pojni.

GENE NA TRGU so bile v ponedeljek take: čebula 3 din, česen 12 din, fižol 4 din, krompir 1,50 din, koleraba 3 din, korenje 4 din, kumare 1 din, kumarice 4 din, vlaganje 4 din, pesa 3 din, paradižnik 4 din, paprika 3 din, solata 5 din, zelje 2 din, brenkve 3 din, grdojje 3 do 5 din, bruske 4 din, jabolka 2 din, limone 5,50 din, slive 2,50 din, jajca 0,70 do 0,90 din, smetana 9 din, sirček 6 din.

UMRLI SO: Pavle Kezman, Trška gora 3 - 34 let, Prandiška Rebrca, Gotna vas 10, Janez Plut, Jugorje 15.

Ena gospa je rekla, da so vsi več dali na čistošo pri prodaji živil kot danes; nekdo so prodajalke, zlasti v delikatesah, z rutami in drugimi pokrivali na glavi skrbelo, da niso prodajale tudi las, danes pa jim je vedno lepote in so na rube kar pozna bile...

Ob 500-letnici Velikih Lašč

Domače gospodinjice so bile za Lašče bolj nevarne kot požigalsko, morilsko in tatinsko razpoloženi Turki - Nove, sedanje Lašče so začeli graditi po turškem napadu leta 1469

Justino Jagodič, ki raziskuje zgodovino Velikih Lašč, sem zaprosil naj pove na kratko zgodovino tega naselja, ki bo v teh dneh praznovalo 500-letnico obstoja. Prislubnimo ji.

Ze za časa Rimljanov je bila v bližini Velikih Lašč naselbina Villa Lasis. S tega območja so se po pogodbi z Obri, sklenjeni 1. aprila 503, umaknili Longobardi v Furlanijo.

Prazno zemljo so okoli leta 580 posedli Slovenci; ti so se umakali pred Obri, ki so ostali na današnjem Madžarskem. Slovenci so šli po stranskih rimskih poteh in z novomeške strani preko Grosupljeva prišli v Dobropolje in okolico današnjih Velikih Lašč.

Zanimivo je, da so se naselili v bližini gradišča iz rimske in predrimske dobe, kjer je bila zemlja že obdelana. Lastniki te zemlje so bili gospodje Višnjegorski - takrat se ni bilo grofov - in en izmed njih, Dietrik, je leta 1145 podaril tedanje Lašče stiškiemu samostanu za blagor duše svoje in rodu svojega. Stiški samostan je bil ustanovljen leta 1136. Višnjegorski gospodje, predniki sv. Hane, so bili Korošci, Slovenci, saj je bilo enemu ime Svatopolk.

Tedanje stare Lašče so stale v bližini sedanjih oziroma kakor pravimo danes tistemu kraju: »Na seliha. Tu mimo je vodila stara rimska cesta,

po kateri so leta 1469 pridivali Turki in Lašče požgali. Takoj nato so začeli domačini graditi nove Lašče, katerih 500-letnico bomo v teh dneh praznovali. Postavili so jih v globoki kotanji »ščitaa« v varstvu stoletnih hrastov, ki so sicer dandanes zaščiteni, a so jih kljub temu posekali. Nove Lašče so bile odmaknjene od nevarne rimske ceste, v bližini pa so imeli tudi studenec »Trna.

— Lašče praznujejo letos 500-letnico naselja, Kočevje pa bo prihodnje leto praznovalo 500-letnico mesta. Sta ta dva dogodka v zvezi?

— Sta. Zaradi turškega vpada 1469 je dobilo Kočevje mestne pravice, da si je lahko postavilo obzidje in zavarovalo pred Turki. Isto leto so začeli graditi tudi obzidje okoli cerkvice po vaseh, da so se imeli ljudje kam zatekati, če so prišli Turki. Takrat nekako je bil po naročilu stiškega samostana zgrajen zid tudi okoli cerkvice v Laščah.

— Je še kaj zanimivega iz zgodovine Lašč?

— Vse do leta 1913 so bile Lašče le neznatna vas, takrat pa so bile proglašene za trg. Če ne bi imeli Levstika in Stritarja, Velike Lašče se danes ne bi veliko pomenile. Lašče so namreč po turškem napadu 1469 še trikrat pogorele. Zenske so bile že takrat tako pripravne, da so na podstrešju lesenih hišic spravljale pepel, v katerem je bila še tleča žerjavica.

JOZE PRIMC

Justina Jagodič je 19. septembra zvečer, ko se je začelo praznovanje 500-letnice Velikih Lašč, predavala v prosvetnem domu o zgodovini tega naselja (Foto: Jože Primc)

Obeti za asfalt proti Planini

Da bi olajšali prevoz delavcev z območja Kozjanskega, bodo asfaltirali cesto Sevnica - Planina - Črnolica, od tam naprej proti Sentjurju pa je še modernizirana. Načrte bodo pripravili do marca prihodnjega leta, v tem času pa bodo poskušali zbrati potrebni denar. O tem so govorili ob zadnjem obisku predsednika republiške skupščine dr. Jožeta Brleja, ki je obiskal Kozjansko in se s predstavniki občine posvetoval, kako bi kar najbolj učinkovito in hitro pomagali temu predelu Slovenije.

Vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

**PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243**

SERVIS

HITRO, KVALITETNO IN POCENI

- vam nudimo v servisu in obratu:
- servisne preglede in popravila vozil v garancijski dobi: **ZASTAVA, RENAULT, TAM**
 - vsa večja in generalna popravila osebnih vozil: **ZASTAVA, RENAULT IN TOVORNIH VOZIL.**

Cenjene stranke obveščamo, da imamo nov, kvaliteten, hiter in poceni postopek za

SPODNJO ZAŠČITO AVTOMOBILOV

Zaščito opravimo v enem dnevu, tako da lahko vozilo še istega dne odpeljete.

Cene za spodnjo premaz vozila:
Z-750, Z-850, R-4, R-8 in Skoda 1000: — 150,00 din
Z-1300, Z-124, Z-125, R-10, R-16 itd.: — 200,00 din

PRIPOROČAMO SE ZA NAROCILA! Telefon: (068) 21-243

HOBBY GUMA

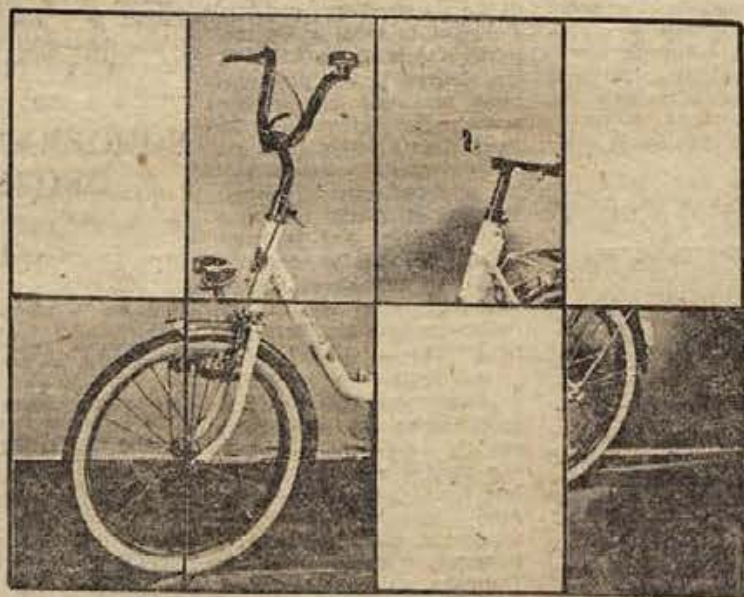
nagrajuje brez žrebanja

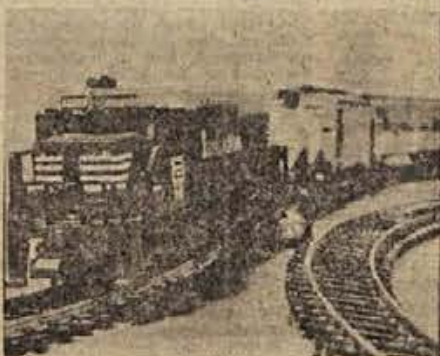
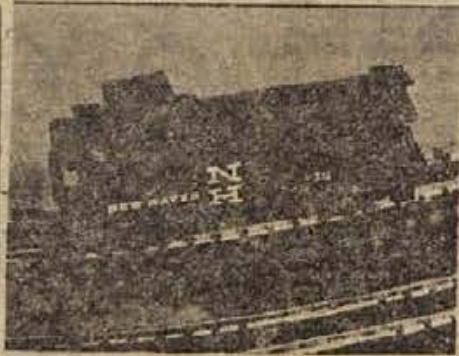
HOBBY GUMA PRESENEČA

V nagradni igri **HOBBYGUMA** si sam izbereš in izžrebaš nagrado, zato naj postane **HOBBYGUMA-TVOJA GUMA**. Sličico, ki jo najdeš v vsaki vrečki **HOBBYGUMES**, nalepi na ustrezno mesto v albumu, katerega dobiš prav tako pri trgovcu.

Ko je slika sestavljena jo pošlji na naslov, ki ga imaš v albumu in nagrada, katero si izbral, je brez žrebanja tvoja. Prepričaj se, da je **HOBBYGUMA** res **TVOJA GUMA!**

ŽE V PRODAJI

izberi si nagrado

HOBBY GUME

München, Freising, Derendingen (Tübingen) in Reutlingen - glavne postaje štiridnevne strokovne ekskurzije slovenskih knjižničarjev v Nemčiji - Želja, da bi videli brižinske spomenike, se ni izpolnila

Ne vem, katero pot v Nemčijo je izbral Primož Trubar, ko je moral pred več kot štiristo leti zaradi pregorelega luteranstva zapustiti Kranjsko, prepričan pa sem, da smo se mi, v dvajsetem stoletju živeči njegovi rojaki, peljali po eni najslavnejših in hkrati najvišjih alpskih cest — prek Grossglocknerja, ki je s svojimi 3789 metri vsaj za glavo višji od našega Triglava. In takoj sem slišal pripombo, da se je naša pot splačala, čeprav na naslednjih tisoč kilometrov, ki so nas čakali na potovanju po južni Nemčiji, ni česar več ne doživimo. Strah pred tem, da bi se »moral« zadovoljiti z ogledom Grossglocknerja, ki je bil popolnoma odveč. Strokovna ekskurzija slovenskih knjižničarjev, ki so jo organizirali bibliotekarji iz Kranja in se ji je pridružil pot Dolenjcev — štiri knjižničarke in podpisani, je bila namreč tako zamišljena, da bo v vsakem mestu po obveznem ogledu knjižnice še dovolj časa tudi za posamične izlete v neznanu (za nakup in podobno). In izkazalo se je, da je tako še najbolj prav.

15 km od brižinskih spomenikov

V Münchnu, ki je že nekaj mesecev ves prekopan in se sredi uličnih ograj še dober poznavalec mesta težko znajde, smo se nastanili v internacionalnem hotelu Tannenbaum (po naše Jelka) na Herzog Wilhelmsstrasse. Ena njegovih zanimivosti je tudi ta, da ima na pročelju vzdano jugoslovansko zastavo. Receptor je bil tako ljubezljiv in nam je razdelil prospekte s hotelom in naslovom. »Če bi zašli, se spomnite na tole.« je dejal.

Najbrž bi mi bilo zelo žal, če ne bi v Münchnu videl vsaj dveh zgradb: slovište pivnice Hofbräuhaus, po kateri se imenuje tudi ulica, in mestne knjižnice (Bayerische Stadtbibliothek) na Ludwigsstrasse.

Hofbräuhaus — tako zastrujejo — je osrednje Münchensko shajališče — ali

bolje zatekališče. Velika starinska hiša v dveh nadstropjih sprejme vsak večer nekaj tisoč gostov. Ko sedete za preprosto kmečko mizo in čakate, da vam natakarica v narodni noši prinese naročeni vrč bavarskega piva, vas prijetno preseneti ta ali oni član enega od osmih orkestrrov in vam (samo vam) na uho zalgra na violino tako romantično melodijo, da precej pozabite na tistih nekaj mark, ki jih potem natakarica z nasmehom dobi od vas za pijačo in prigrizek. Pozabili boste tudi, da sedite pravzaprav v zgodovinski hiši, kjer se je pred tremi desetletji in pol borih petnajst minut odločalo o usodi milijonov ljudi po vsem svetu. Prav v tej hiši so namreč poskušali ubiti Hitlerja, ko je govoril na nacističnem zborovanju. Iz dvorane pa je odšel četrtr ure prej, preden je eksplodirala tempirana bomba...

Deželna Bayerische Stadtbibliothek, ustanovljena 1843, ima 3 milijone knjig, rokopisni oddelki in štaltario s 500 sedeži. To bi bila približna označitev ustanove, ki zavzame prostore velike, nalašč za potrebe knjižničarstva sezidane palače. Iz deželnega proračuna dobi vsako leto samo (!) dva milijona mark za nabavo novih knjig, potožili pa so, da so

Iz tega keliha je pil Primož Trubar

»Iz tega keliha je pil vaš Primož Trubar.« je s ponosom dejal pastor Dötting, sedanjí Trubarjev naslednik v evangelijski cerkvi v Derendingenu. Dötting je že nekajkrat obiskal Trubarjev rojstni kraj.

to skromni denarji. Ko smo to slišali, se nam je milo storilo ob takem »uboštvis«, ko pa dobijo naše knjižnice celo po nekaj starih stotisočakov za take namene. Tudi za bralce je tam »hudost« na

listek napiše naslov knjige in ga spusti v nabiralnik, naslednje jutro pa ga knjiga že čaka pri oddajnem okencu. In kar je najbolj »nerazumljivo«: ko knjigo vrne, ga nihče ne terja za izposojnino. Branje knjig je v večini nemških knjižnic brezplačno.

Ko smo si to knjižnico, ki hrani poleg nemških, italijanskih in vseh mogočih drugih knjig tudi slovenske in hrvaške knjige, dočebra (beri površno) ogledali, smo želeli, naj nam pokažejo še brižinske spomenike, češ da so nas tudi v šoli učili, da jih tu hranijo. »Zelo rad bi vas popeljal tja.« je dejal vodnik, a žal, ne morem. Ti rokopisi so hkrati z drugimi rokopisi vred v nekem kraju 15 km od tod. V knjižnico jih bomo prepeljali, ko bomo uredili rokopisni oddelki. Tega, ali bi nam Nemci hoteli brižinske spomenike vrniti, ker so živa priča naše kulture in pismenstva, pa si vodnika »samo upali vprašati.

Vhod v deželno knjižnico v Münchnu. V njej pravkar urejajo rokopisni oddelki, kjer bodo eno najbolj častnih mest zasedli brižinski spomeniki. V več nemških mestih smo videli zidarske odre okrog kulturnih ustanov in to je bil znak, da vlagajo precej denarja v kulturo.

Sprejem v Reutlingenu je bil nadyse prisrčen, obisk v tamkajšnjem EKZ centru pa poučen in brzkone enkratno doživetje.

Obiskovalec pa ne sme zamuditi obiska v knjižnici, ki se drži cerkve. To je ena sama zakladnica starih knjig v latinskem in nemškem jeziku, tiskanih se v Gutenbergovih časih. Prav v tej knjižnici so odkrili okoli 1000 let star rokopis, v nekem žudnem jeziku napisane molitve, prav tisti rokopis, na katerega smo Slovenci tako zelo ponosni in ki smo ga mi med obiskom v Münchnu zaman želeli videti. Po Freisingu — Brižinju je dobil rokopis tudi ime: brižinski spomeniki.

Reutlingen - sanje knjižničariev

Vrhunec te strokovne ekskurzije je bil v Reutlingenu, mestu, ki leži nekaj kilometrov stran od avtomobilske ceste proti Stuttgartu. Našo pozornost je vzbudil EKZ center — zvezna knjižničarska ustanova, ki smo jo potem tudi obiskali.

Iskali smo Trubarjev grob

Fokrajina, ki si jo je bil Trubar po izgnanstvu izbral za drugo domovino, je s polji med nizkimi poraslimi griči na las podobna Dolenjski, in reka Neckar, ki teče skozi silkovito univerzitetno mesto Tübingen, je skoraj sestra Krki, tudi počasna je tako.

Ob zidu evangelijske cerkve v Derendingenu, ki je danes nekakšno tübingsko predmestje, je pokopan Primož Trubar, pisec prve slovenske knjige, na plošči v notranjščini cerkve pa vpisan kot eden od pastorej, ki so v tej cerkvi opravljali protestantsko bogoslužje.

Nad mestom, kjer bojdja trohnijski kosti »prekrščovalca« z Raščice« na Dolenjskem je velik črn železen križ. Ohranili pa so Trubarjev nagrobnik. Vzidan je v steno v notranjščini cerkve. Latinski verzí sredi baročno okrašena spomenika povečujejo »Primusova« ime.

V Derendingenu nas je prijazno sprejel pastor Dötting. Ponosno je povedal, da je bil že nekajkrat v Trubarjevi domovini, na Raščici in v Ljubljani, in da se zavzema za to, da spomin na Trubarja ne bi obledel. Trubarjevo osebnost je v več nadaljevanjih osvetlil v cerkvenem glasilu, ki ga izdaja za Württemberg. V omari hrani več knjig slovenskih protestantskih piscev, med drugim je prinesel iz Slovenije tudi faksimili-

rano izdajo Dalmatinove »Biblije«.

Reutlingen - sanje knjižničariev

Sprejel nas je eden od sefov. Dobrodošlico nam je zaželel ob prigrizku in brž povedal, da je zelo počaščen z našim obiskom, saj tolikšne skupine iz Jugoslavije (36 ljudi) se ni sprejel.

Ta sef — predstavil se nam ni — nam je natrešel najprej nekaj podatkov o tem centru, ki ga pozna vsaka knjižnica v Nemčiji. Dejal je, da v njej vežejo knjige, izdelujejo vse vrste predalov za kartotečne liste in najrazličnejše druge pripomočke, ki jih potrebujejo knjižnice.

EKZ so ustanovile vse nemške dežele, ustanovitelj pa so tudi posamezna mesta in celo knjižnice. Iz tiskarn pradejo sem knjige v polah, v tem centru pa jih uvežejo, ovijejo v folije, da jim tako podaljšajo življenjsko dobo, jih opremijo z knjižnimi listki in pošljejo v knjižnice. Na leto uvežejo 900.000 knjig.

Marsikateremu knjižničarju iz naše ekskurzije se je ob pogledu prostorov, ki so nam jih potem pokazali in pojasnili, kaj se dela v njih, potožilo ob misli, kako malomarno, večasih docela nekulturno ravnaajo »premnogi« s knjigami pri nas. Tu pa, je lahko razmišljaj dalje, ravnaajo s knjigami kot s punčico v očesu: že kjer ji dajejo ovitek, je čutiš kulturne odnos, da o knjižnicah, o prostoru, kjer knjigo ponudijo bralcu — in to znajo — sploh ne govorimo.

Vsaj udeleženi te ekskurzije mi bodo lahko pritrdili, da našim knjižnicam še marsika; manjka — predvsem pa denar.

IVAN ZORAN

61 mrkih freisingških škofov

V Freisingu, ki zdaj niti škofije nima več, smo se pripeljali okoli opoldne. Avtobus se je komaj zrinil skozi ozka vrata pred dvoriščem katedrale z dvema zvonikoma.

Razen vsakdanjega bogoslužja — videli smo tudi vabito za slovensko mašo — se v cerkvi ne dogaja nič posebnega. Tam stoji kot spomenik zgodovine in mrtvega razkošja, tistih, ki so pred stoletji delili pravico do notranjščini današnje Slovenije in še dlje, zdaj ni več. Na zamračnem hodniku so ostali portreti: mrki obrazi 61 freisingških škofov (od sv. Corbiniana, ki je živel v 8. stoletju, do Jacoba Cornabusa, zadnjega škofa, ki je umrl leta 1805). Seveda je danes celoten, z zidom ograjen prostor nekdanje škofije ena sama paša za oči, prostor za ponavljanje zgodovinskih letnic in dogodkov.

Križ na zunanji steni derendingenske evangelijske cerkve označuje mesto, kjer naj bi bil Trubarjev grob. Kje je zadnje Trubarjevo počivališče, ne vedo natančno.

Pridružite se
modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

ZŽTP

**TRANSPORTNO PODJETJE
LJUBLJANA**

MOŠE PIJADA 39 — LJUBLJANA

sprejme

v triletno železniško prometno-transportno šolo v Mariboru 30 UCENCEV za prometno-transportne delavce

SPREVEDNIKE IN SKLADIŠČNIKE

Za sprejem v šolo se lahko prijavijo tudi kandidati z nepopolno osnovno šolo, vendar najmanj s šestimi razredi osnovne šole. Stanovanje in hrana sta priskrbljena v internatu šole.

Vsi slušatelji šole so ob enem štipendisti Transportnega podjetja Ljubljana.

Slušatelji, ki končajo šolanje s prav dobrim in odličnim uspehom, bodo lahko nadaljevali šolanje na železniški prometni šoli v Ljubljani.

Prijave pošljite najkasneje do 30. septembra 1970 na naslov:

TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA
splošni sektor
Moše Pijada 39 — Ljubljana

JABOLKA IN KROMPIR!

**TRGOVSKO PODJETJE
DOLENJKA**

obveščja

cenjene potrošnike, da v prodajalnah SAMO-POSTREŽBA in SPECERIJA na Glavnem trgu ter MARKETU v Bršljinu in na Cesti herojev že sprejemajo naročila za osiznico:

- JABOLKA — kvalitetna plantažna: jonatan, zlati in rdeči delišiš in druge
- KROMPIR — cvetnik in igor

CENE SO KONKURENČNE! KOLICINE NAD 100 kg DOSTAVLJAMO NA DOM!

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Lasko pivo

AVTO-MOTO DRUŠTVO SEVNICA

razpisuje
prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

TOVORNI AVTO TAM 4500,
motor generalno popravljen. Isklična cena 40.000 din.

OSEBNI AVTO ZASTAVA 750,
letnik 1968. Isklična cena 5.000 din.

Prodaja obeh vozil bo 2. 10. 1970 ob 9. uri pred delavnico AMD za družbeni sektor, uro kasneje pa za zasebni sektor.

Ogled vozil možen v delavnici AMD Sevnica.

AVTO-MOTO DRUŠTVO SEVNICA

razpisuje
prosto delovno mesto

AVTOMEHANIKA

Poleg splošnih pogojev mora biti kandidat KV avtomehanik, prost vojaščine. Vloge z dokazili o strokovnosti pošljite do 30. 9. 1970 na naslov: Avto-moto društvo Sevnica. Nastop službe možen takoj.

OSNOVNA ŠOLA BRUSNICE

razpisuje prosta
delovna mesta za:

2 UČITELJA

za razredni pouk
za nedoločen čas na po-
družnici Gabrje

RAČUNOVODJO (tajnika)

na šoli Brusnice.

Pogoji: srednja izobra-
žba.

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

razpisuje

LICITACIJO za odprodajo naslednjih osnov-
nih sredstev:

avto kombi IMV

avto Fiat 750

radio aparat

Licitacija bo 30. septembra ob 8. uri za družbeni in ob 9. uri za zasebni sektor — pred Zdravstvenim domom v Novem mestu, Jenkova 1.

Hermelika

**DOLENJSKI LIST ●
VESTNIK ● NOVI TEDNIK
● GLAS
IN 10 RADIJSKIH POSTAJ**

**SKUPNI
REKLAMNI
PROGRAM**

Zaradi tipizacije

voznega parka

proda

**AVTO-MOTO
DRUŠTVO BREZICE**

osebni avtomobil
znamke Zastava 750
letnik 1967.

Licitacija bo v četrtek,
1. oktobra, ob 15 uri
pred pisarno AMD Bre-
žice — Cesta prvobor-
cev 24.

Zdravstvena šola Novo mesto

potrebuje
za svojo uslužbenko —
medicinsko sestro

**enosobno
neopremljeno
stanovanje
v Novem mestu**

V poštev pride tudi ne-
opremljena soba.

MERCATOR

Ljubljana — poslovna
enota
TRGOPROMET,
Kačevje

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo osnovnega
sredstva

**tovornega avtomobila
SCEPEL 420**
letnik 1960.

Licitacija za družbeni
sektor bo 26. septem-
bra od 7. do 9. ure, za
zasebni pa od 9. do
11. ure v prostorih
uprave podjetja v Ko-
čevju, na Ljubljanski c.
št. 18.

RAZPIS ZA PREMIKAČE

Komisija za delovna razmerja pri
POSTAJI LJUBLJANA-MOSTE

razpisuje

20 prostih delovnih mest za postajne delavce — premikače

za delo pri premiku na postaji Ljubljana-Moste

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati iz-
polnjevati še naslednje pogoje:

1. dokončana osemletka
2. starost najmanj 18 let
3. zdravstvena sposobnost

Prošnje sprejema komisija za delovna raz-
merja pri delovni enoti železniške postaje
Ljubljana-Moste do izpolnitve delovnih
mest.

Agraria

BREZICE

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov ali vrtnic je primerno da-
rilo za vsako priložnost — Naša dnevna
proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 bar-
vah — Zahtevajte v najbližji cvetličarni

*nageljčke ali vrtnice
iz vrtnarije Čatež*

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranki, devize doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Se več, dobili boste obresti!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun na katerega boste vsigali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namenske varčujete za novo hišo, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in plogi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolagajo tudi vaši najbližji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBREŠTI: brez odpovednega roka 5% v devizah in 1% v dinarjih;
z odpovednim rokom nad 12 mesecev 7% v devizah;
z odpovednim rokom nad 24 mesecev 7% v devizah in 0,5% v dinarjih.

TAJNOST DEVIZNIH RACUNOV JE ZAJAMČENA PO ZAKONU.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziturama
v Metliki in Trebnjem.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. 9.

- 9.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec) (Bgd)
- 9.30 PTUJSKI FESTIVAL NARODNO ZABAVNE GLASBE (Ljubljana)
- 10.30 KMETIJSKA ODDAJA (Bgd)
- 11.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 11.05 MC PHEETERSEVO POPOTOVANJE - serijski film (Ljubljana)
- 11.55 TV KAZIPOT (Ljubljana)
- 12.20 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN - informativno zabavna oddaja za delavce v tujini (Zagreb)
- 13.05 SKRIVNOSTI MORJA - dokumentarna serija (Lj)
- 14.30 KONJSKE DIRKE - nadaljevanje (Bgd)
- 15.20 Budimpešta: NOGOMET, AVSTRILIJA-MADZARSKA - prenos (IV-Beograd)
- 17.15 KONSKE DIRKE - nadaljevanje (Beograd)
- 17.45 Bukarešta: BALKANSKO PRVENSTVO V KOSARKI - prenos II. polovica tekme BOLGARIJA-JUGOSLAVIJA (IV-Beograd)
- 18.30 NA ZAHOD - ameriški film (Ljubljana)
- 18.45 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 LJUBEZEN PO KMEČKO - humoristična oddaja (Bgd)
- 21.20 GORDA V RITMU (JRT) (Ljubljana)
- 21.40 SPORTNI PREGLED (JRT)
- 22.10 TV DNEVNIK (Beograd)
- 22.30 RISANKA (Beograd)
- 22.45 VATERPOLO MLADOST JADPAN - posnetek (Zg)

- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 NARODNA IN ZABAVNA GLASBA (Skopje)
- 19.30 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.20 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Imre Panek: SEDEM PISARJEV - drama TV Beograd (Ljubljana)
- PARISKA NEDELJA (Lj)
- POROCILA (Ljubljana)

TOREK, 29. 9.

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 RUSCINA (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
- 15.35 RUSCINA - ponovitev (Zg)
- 15.55 TV VRTEC (Zagreb)
- 16.10 ANGLESCINA (Beograd)
- 17.45 PRAVLJICA: Mladovod Gornjavček - 7. del (Lj)
- 18.00 RISANKA (Ljubljana)
- 18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
- 18.30 BREČANJE V STUDIU 14 - Jo Stah (Ljubljana)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 O NASEM GOVORJENJU - III oddaja (Ljubljana)
- RAK - II oddaja (Lj)
- 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 OSEM IN POL - (talijanski film) (Ljubljana)
- 22.45 POROCILA (Ljubljana)

SRIJ, 30. 9.

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Bgd)
- 17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.30) (Beograd)
- 17.50 ZAKLAD KAPITANA PARANGALA - oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
- 18.30 OBZORNİK (Ljubljana)
- 18.35 OBREZJE - oddaja za Italijansko narodno skupino (Lj)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 TV VARIETE (Zagreb)
- 19.20 VEJE V VETRU - reportaža (Ljubljana)
- 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Izmato Silone: PRIGODE UBOGEGA KRISTJANA - predstavba SG Trst (Ljubljana)
- 22.25 MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljana)
- POROCILA (Ljubljana)

- Drugi spored:
- 17.20 POROCILA (Zagreb)
 - 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 - 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
 - 17.50 OTROSKI SPORED (Bgd)
 - 18.30 REPUBLIKA (Zagreb)
 - 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
 - 19.05 GLASBENA ODDAJA (Zg)
 - 19.20 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
 - 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 - 21.00 SZOVED ITALIJANSKE TV

ČETRTAK, 1. 10.

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 NEMSCINA (Zagreb)
- 10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
- 11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)
- 14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
- 15.40 NEMSCINA - ponovitev (Zagreb)
- 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (do 16.40) (Bgd)
- 17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.30) (Beograd)
- 17.45 ZAPOJTE Z NAMI: Poerster, Parma, Savin (Ljubljana)
- 18.00 RISANKA (Ljubljana)
- 18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
- 18.30 IZBRALI SMO V KRANJU (Ljubljana)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 ENKRAT V TEDNU (Lj)
- 19.20 DOKTOR V HISI - serijska oddaja (Beograd)
- 19.50 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.35 A. J. Cronin: PRIMERI DR. FINLAYA (Ljubljana)
- 21.25 KULTURNA ODDAJA: Večer z Jankom Kosom (Lj)
- 21.45 VELIKI ORKESTRI: Boston-ski simf. orkester POROCILA (Ljubljana)

- Drugi spored:
- 17.20 POROCILA (Zagreb)
 - 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 - 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
 - 17.50 DALJNOGLED (Beograd)
 - 18.30 NARODNA GLASBA (Skopje)
 - 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
 - 19.05 ENCELOPEDIJA (Beograd)
 - 19.20 DOKTOR V HISI (Beograd)
 - 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 - 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV (Zagreb)

PETEK, 2. 10.

- 9.30 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 ANGLESCINA (Beograd)
- 14.40 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
- 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.00) (Beograd)
- 17.25 MC PHEETERSEVO POPOTOVANJE - serijski film (Ljubljana)

- 18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
- 18.30 GLASBA ZA STARO IN MLADO (Beograd)
- 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
- 19.05 V SREDIŠČU POZORNOSTI (Ljubljana)
- 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
- 20.20 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 IMAM DVE MAMI IN DVA OCETA - jug. film (Ljubljana)
- 3-2-1 (Ljubljana)
- ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Ljubljana)
- POROCILA (Ljubljana)

Drugi spored:

- 17.20 POROCILA (Zagreb)
- 17.30 KRONIKA (Zagreb)
- 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 17.45 TRAPOLLO HH 33 - oddaja TV Ljubljana (Zagreb)
- 18.30 GLASBENA ODDAJA (Bgd)
- 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
- 19.05 KULTURA DANES (Bgd)
- 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
- 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
- 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SOBOTA, 3. 10.

- 9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 - 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
 - 11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
 - 15.30 KOSARKARSKI TURNIR - prenos (do 17.00) (Skopje)
 - 17.45 OBZORNİK (Ljubljana)
 - 17.50 PTUJSKI FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE (Ljubljana)
 - 18.15 V SENCI ZVEZD: Smešne figure (Ljubljana)
 - 19.15 MOZAIK (Ljubljana)
 - 19.20 S KAMERO PO SVETU - Smer Nordkapp (Ljubljana)
 - 19.45 CIKCAK (Ljubljana)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 - 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 - 20.35 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Beograd)
 - 21.35 3-2-1 (Ljubljana)
 - 21.40 SKRIVNOSTI MORJA - dokumentarna serija (Ljubljana)
 - 22.05 NEPREMAGLJIVI - serijski film (Ljubljana)
 - 22.55 TV KAZIPOT (Ljubljana)
 - 23.15 POROCILA (Ljubljana)
- Drugi spored:
- 17.20 POROCILA (Zagreb)
 - 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 - 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Zagreb)
 - 18.20 MLADINSKA IGRA (Bgd)
 - 19.20 S KAMERO PO SVETU (Bgd)
 - 19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
 - 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 - 21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 25. SEPTEMBRA:
8.10 Opera matineja, 9.05 Radijska igra za otroke - Marjan Marjani: Mali hišni svet 9.05 Sreča tvari v studiu 14 10.15 Se pomnite tovariši - Iz osem na smrt obsojenih 10.25 Pesa: borbe in dela 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

SOBOTA, 26. SEPTEMBRA:
8.10 Glasbena matineja, 9.35 Od vasi do vasi 10.15 Pri vas doma 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste 12.30 Kmetijski nasveti - Olga Stefan: Kaj nam kažejo anketni podatki o dohodku na kmetijah 12.40 Veseli zvoki a pihalnihi orkestri 12.30 Priporočajo vam - 14.25 Z jugoslovan-skimi pevci zabavne glasbe 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Gremo v kino 17.45 S pevko Meto Malus 18.15 aRad imam glasbo 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Sitrje kovači 20.00 Večer z napovedovalcem Slavkom Kastelcem - vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra - Wolfgang Enke: Srebrni Buda - IV aDicky Miller poseže vmes 22.20 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 27. SEPTEMBRA:
4.30-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Marjan Marjani: Mali hišni svet 9.05 Sreča tvari v studiu 14 10.15 Se pomnite tovariši - Iz osem na smrt obsojenih 10.25 Pesa: borbe in dela 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste 13.30 Nedeljsko reportaža 13.50 Z novimi ansambli domačih naperov 14.30 Humorska tega tedna - H. Hrabal: Krava balada 15.05 Nedeljsko športno popoldne 17.30 Radijska igra - Zoran Božović: Lamuzina mistra Sofornija 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razglednica 20.00 v nedeljo zvečera 22.20 Plesna glasba

PONEDELJEK, 28. SEPTTEMBER:
8.10 Glasbena matineja 9.05 Plesna svet pravilje in zgod 10.15 Pri vas doma 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste

12.30 Kmetijski nasveti - inf. M. Ian Horvat: Problemi vzdrževanja skladiščnih škodljivcev 12.40 Koncert pihalnih orkestrrov 13.30 Priporočajo vam - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Ponedeljsko glasbeno popoldne 18.15 »Si gnali« 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dorca skoberneta 20.00 Wolfgang Amadeus Mozart: »Don Juane« - 1. del 21.35 Lahka orkestrina glasba 22.15 Za ljubitelje jazz

TOREK, 29. SEPTEMBRA:
8.10 Opera matineja, 9.35 Slovenske narodne v priredbi M. M. in Slavka Avsenika 10.15 Pri vas doma 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste 12.30 Kmetijski nasveti - inf. Vilko Stern: Vloga društva KIT pri iskanju delovnih moči in mest 12.40 Lepe melodije z orkestrom Boston Pope 13.30 Priporočajo vam - 14.25 Mladinska oddaja: Na poti s kitaro 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Beethovnova dela v izvedbi domačih umetnikov 18.15 V torek na svidenju 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Toneta Kmetca 20.00 Prodajalna melodij 20.30 Radijska igra - Edmond Morris: Lesena skleda 22.15 Jugoslovanška glasba

SREDA, 30. SEPTEMBRA:
8.10 Glasbena matineja 9.30 Lahka glasba z orkestrom Bogdanova Rodia 10.15 Pri vas doma 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste 12.30 Kmetijski nasveti - inf. Evgenij Azarov: Semenska plantaža izlastava dreva 12.40 Domače melodije 13.30 Priporočajo vam - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Mladina sobi in vazu 18.15 Iz repertoarja orkestra RTV Ljubljana, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert bamberških simfonikov v Ljubljani 22.15 S festivalov jazz

ČETRTAK, 1. OKTOBRA:
8.10 Glasbena matineja 10.05 Pri vas doma 11.00 Porocila - Turistični napotki za tuje goste 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrtna opravila v oktobru 12.40 Lahka glasba 13.30 Priporočajo vam - 14.10 »Pesen iz mladosti« 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Operni koncert 18.15 aRad imam glasbo 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška 20.00 Četrtek večer domačih pesni in naperov 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Danetom Zajcem 21.40 Glasbeni nokturno

DOBRO TOVORNO VOZILO MORA IMETI ŠEST LASTNOSTI

Vsak proizvajalec zatrjuje, da je njegovo tovorno vozilo najboljšo. Vendar se na to trditev ne morete zanesti. Sami se morate prepričati, če ima tovorno vozilo teh šest lastnosti; če jih ima, potem ste naredili dobro kupčijo.

- 1. Vsak detajl vozila je izpopolnjen**
Mercedes-Benz razvija in izdeluje vsak detajl ter porabi za to več časa, denarja in idej, kot katerikoli drug proizvajalec. Na vsakih 10 delavcev v proizvodnji pride po en kontrolor. Življenjska doba Mercedes-Benz vozil je zato dolga, poleg tega pa so ta vozila gospodarna in močna.
- 2. Preizkušnja vozil je bila dolgoletna in naporna**
Vsak nov tip Mercedes-Benz vozil gre skozi program preizkušanj, ki je zahtevnejši od najnapornejše vsakdanje prakse. Šele takrat, ko uspešno vzdrži vse te napore in obremenitve, gre v serijsko izdelavo. Zato lahko vozilo Mercedes-Benz brez bojazni močno obremenite - tudi do 10 ton po premi.
- 3. Mreža servisnih delavnic je gosta in obsežna**
Mercedes-Benz ima v Jugoslaviji med vsemi proizvajalci tovornih vozil najrazširjeno mrežo servisnih delavnic. Preskrba z rezervnimi deli je zagotovljena po vsej državi. Najbližja servisna delavnica ni daleč in vaše tovorno vozilo bo tam popravljeno v najkrajšem času. V kolikor z vašim tovornim vozilom potujete v inozemstvo, imate povsod v Evropi na voljo servisne delavnice.

- 4. Vozilo nudi vozniku optimalni komfort in varnost**
Pri nadaljnem izpopolnjevanju tovornih vozil mislijo inženirji pri Mercedes-Benzu tudi na voznika. Pomagajo si z bogatimi izkušnjami, ki si jih je proizvajalec pridobil pri izdelavi potniških vozil. Voznja z vozilom Mercedes-Benz je udobna in varna, voznik pa lahko zato bolje vozi.
- 5. Vozilo izhaja iz obširnega programa**
Mercedes-Benz je največji proizvajalec komercialnih vozil na evropskem kontinentu. Ima najobširnejši program transportnih vozil, s koristno nosilnostjo nad 3 tone. Zato boste pri Mercedes-Benzu gotovo našli tovorno vozilo za vaše prevozniške naloge. Na voljo so tudi šasije za kontejnerski promet.
- 6. Vozilo si je pridobilo sloves po vsem svetu**
Tovorna vozila Mercedes-Benz vozijo po vsem svetu, od najhladnejšega severa do najtoplejših južnih krajev, ter so primerna za vse poti na svetu oziroma celo tam, kjer

sploh ni poti. Vzdržljivost teh vozil je najboljši dokaz njihove sposobnosti za delo.

MERCEDES-BENZ

VSE INFORMACIJE PRI

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4 in pri predstavništvih Autocommerce: Beograd, Kataničeva 18 - Zagreb, Varšavska 4 - Sarajevo, Kralja Tomislava 19 - Novi Sad, Bul. M. Tita 9 - Skopje, Orce Nikolov 29 - Rijeka, Račkog 28 - Split, Ulica prvoboraca 101 - Koper, Verdijeva 2

